

Promilleafgiftsfonden for landbrug - Basisbudget 2016

Beløb i 1000 kr.	Ændringsbudget 2015 (senest indsendte)	Budget 2016	Relativ fordeling af B i %	Ændring A => B 100*(B-A)/A
Note	A	B	C	D
INDTÆGTER:				
Overført fra forrige år	19.253	13.402	5,4	-30,4
1 Promillemidler	232.800	232.800	94,6	0,0
Særbevilling og anden indtægt	3.345	0		
Renter	-70	0	0,0	-100,0
I. Indtægter i alt	255.328	246.202	100	-3,6
UDGIFTER:				
Samlede tilskud fordelt på formål				
Afsætningsfremme i alt	34.467	35.715	14,6	3,6
Forskning og forsøg i alt	96.778	103.477	42,2	6,9
Produktudvikling i alt	0	89	0,0	-
Rådgivning i alt	45.268	46.548	19,0	2,8
Uddannelse i alt	3.867	3.995	1,6	3,3
Sygdomsforebyggelse i alt	12.170	12.303	5,0	1,1
Sygdomsbekæmpelse i alt	5.509	4.000	1,6	-27,4
Dyrevelfærd i alt	3.682	1.890	0,8	-48,7
Kontrol i alt	7.172	7.687	3,1	7,2
Særlige foranstaltninger	0	0	0,0	-
Medfinansiering af initiativer under EU-program- mer	32.354	29.355	12,0	-9,3
II. Udgifter til formål i alt	241.267	245.059	100,0	1,6
2 Fondsadministration				
Revision	94	75	11,7	-20,2
Advokatbistand	150	150	23,4	0,0
Effektvurdering	330	330	51,6	0,0
Ekstern projektvurdering	0	0	-	-
3 Bestyrelseshonorar / beforderingsgodtgørelse	85	85	13,3	0,0
Tab på debitorer	0	0	-	-
III. Administration i alt	659	640	100	-2,9
IV. Udgifter i alt	241.926	245.699		1,6
Overførsel til næste år	13.402	503		-96,2
Overførsel til næste år i pct. af årets udgift	5,5	0,2		

Promilleafgiftsfonden for landbrug - Basisbudget 2016

Beløb i 1000 kr. Note	Ændringsbudget 2015 (senest indsendte)	Budget 2016	Relativ fordeling af B i %	Ændring A => B 100*(B-A)/A
	A	B	C	D

Supplerende oplysninger:

Samlet tilskud fordelt på tilskudsmodtagere

1 SEGES	94.462	95.014	38,8	0,6
2 Svineafgiftsfonden	60.827	62.415	25,5	2,6
3 Mælkeafgiftsfonden	22.030	20.240	8,3	-8,1
4 Pelsdyrafgiftsfonden	11.559	13.000	5,3	12,5
5 Økologisk Landsforening	11.378	11.690	4,8	2,7
6 Udvalget vedr. prioritering af særlige indsatser på planteområdet "Konkurrencedygtig Planteproduktion", SEGES	10.485	10.000	4,1	-4,6
7 Landbrug & Fødevarer	8.000	8.000	3,3	0,0
8 Kvægafgiftsfonden	6.116	6.969	2,8	13,9
9 Fjerkræafgiftsfonden	6.234	6.475	2,6	3,9
10 Frøafgiftsfonden	1.800	2.000	0,8	11,1
11 Forbrugerrådet TÆNK	1.914	1.966	0,8	2,7
12 Aarhus Universitet, DKC	-	1.750	0,7	-
13 Madkulturen	2.000	1.500	0,6	-25,0
14 Kartoffelafgiftsfonden	1.100	1.100	0,4	0,0
15 Københavns Universitet	-	744	0,3	-
16 Sukkerroeafgiftsfonden	575	575	0,2	0,0
17 Fåreaftgiftsfonden	525	525	0,2	0,0
18 Danmarks Biavlerforening	360	425	0,2	18,1
19 Hallegård Slagtehus	0	356	0,1	-
20 Foreningen Biodynamisk Jordbrug	377	315	0,1	-16,4
21 Bæredygtigt Landbrug	1.525	0	-	-100,0
V. I alt	241.267	245.059	100	1,6

Noter til budgettet

Note 1. Der budgetteres i 2016 med et provenu på 232,8 mio. kr., jf. FFL 2016 i ordinære promillemidler, som overføres fra Miljø- og Fødevareministeret.

Note 2. Opgaverne vedrørende Fondens sekretariat og generelle omkostninger varetages af Landbrug & Fødevarer. Omkostningerne forventes at udgøre 627 t.kr., som finansieres af Landbrug & Fødevarer. Udgifter til generel fondsadministration er ikke finansieret af fondsmidler.

Note 3. Der afsættes 10 t.kr. til rejsegodtgørelse til bestyrelsesmedlemmer og 75 t.kr. til honorar til formanden for Fonden.

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2016

note	Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget et 2015	Budget 2016	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
------	-------------------	---------------------------	-------------	--

VII. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

SEGES i alt

94.462

95.014

Rådgivning

1	Mere viden i arbejde - bedre bundlinje hos landmanden	-	4.200	§2
2	Kortlægning af økonomiske og finansielle potentialer i landbruget	-	3.900	§2
3	Økonomiske analyser - Få inspiration til handling	6.275	3.800	§2
4	Generering og formidling af ny markbrugsviden	-	3.200	§2
5	Natur, miljø og øget landbrugsproduktion	3.950	3.100	§2
6	Anvendelse af finansielle instrumenter i primærproduktionen	-	2.390	§2
7	Optimering af ny miljøregulering	-	2.300	§2
8	Ejerskifte 2020	-	2.200	§2
9	Lønsum og bæredygtig foderforsyning på kvægbedrifter – videnoverførsel	-	2.061	§2
10	Landbruget i planlægningen	-	1.500	§2
11	Landmandsakademiet - strategisk kompetenceudvikling for landmænd	1.500	1.500	§2
12	Naturen i landbruget - og landbruget i naturen	2.100	1.400	§2
13	Landbruget - en sund og sikker arbejdsplads	-	1.200	§2
14	Juridisk specialviden til driftsoptimering	-	1.200	§2
15	Vidensformidling, der har effekt for den økologiske landmand	-	846	§2
16	Drift og optimering af nyt og eksisterende landbrugsbyggeri	-	800	§2
17	Økonomisk optimal produktion af kælvekvier via kvalitet og strategisk tilpasning	1.200	770	§2
18	Forundersøgelse til regnskabsanalyse af slagtesvineproducenternes internationale konkurrenceevne	-	600	§2
19	Specialrådgivning til svineproducenter	-	500	§2
20	Foder og fødevarerikkerhed	-	500	§2
21	Bæredygtig intensiv kvægproduktion	667	450	§2
22	SædskifteTjek i Dansk Markdatabase	-	300	§2
23	Optimal fodering med grovfoder	-	269	§2
24	Udvikling og implementering af rådgivningskoncepter	472	188	§2
25	Optimeret jordbearbejdning i kornbaserede plante-produktionssystemer (OptiTill)	177	113	§2
26	Gødningsværdi af fosfor i restprodukter	138	60	§2
-	Videnbase og specialrådgivning	5.063	-	
-	Demonstration af helhedsorienterede og målbase-rede tiltag i grovfoderproduktionen	2.580	-	
-	Økonomistyring som beslutningsunderstøttende værktøj	2.000	-	
-	Landbrugsvirksomhedens placering i en ny økonomisk normal	1.645	-	
-	Landbruget i planlægningen 2020	1.620	-	
-	Energirigtigt og helhedsfokuseret landbrugsbyggeri	1.400	-	
-	Sæt omverdensanalysen i spil	1.100	-	
-	Bedre mælkekvalitet	1.100	-	

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2016

note	Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget 2015	Budget 2016	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
-	Når ny viden skaber effekt hos den økologiske landmand	1.098	-	
-	Deltidslandmandens samfundsøkonomiske potentiale og effekt	1.000	-	
-	Træning i anvendelse af managementprogram	1.000	-	
-	Minus 30 foderenheder pr. gris	1.000	-	
-	Lavere frekvens af stofskifte- og lemmelidelser gennem avl	700	-	
-	Hvad gør de bedste bedre	600	-	
-	Farmtal Online	500	-	
-	Kontrolleret dræning som virkemiddel til reduktion af kvælstofudledningen til vandmiljøet	226	-	
-	Drænfilterteknologier til optimeret næringsstofreduktion	224	-	
-	MRSA vejledning og overvågning	163	-	
-	Efter- og mellemafgørder til optimering af plante-produktionssystemer (OptiPlant)	114	-	
-	Biokul til landbruget fra termisk forgasset, organisk	82	-	
-	Reduceret kvælstofudvaskning fra majs ved brug af efterafgrøder (EfterMajs)	76	-	
-	Intelligente virkemidler til reduktion af kvælstofudvaskningen (VIRKN)	19	-	
Rådgivning i alt		39.789	39.347	
Forskning og forsøg				
27	Optimal anvendelse af landbrugets data, der skaber værdi for landmanden	-	3.875	§4
28	Udvikling og implementering af virkemidler - landbrug og vandmiljø	-	3.400	§4
29	Digitale relationer og datadreven informationsformidling	3.500	3.400	§4
30	Nyttiggørelse af landbrugets datagrundlag	-	2.010	§4
31	Det biobaserede samfund	-	2.000	§4
32	Optimering af brugen af landmandsrettede IT-værktøjer	-	1.500	§4
33	Fodringsbiologisk optimering af fremtidens mælkeproduktion	-	1.234	§4
34	Tjek økonomien - Styrk bundlinjen	-	1.190	§4
35	Kompetenceudvikling - når landmanden har tid og behov	1.543	700	§4
36	Bæredygtig intensiv svineproduktion	540	665	§4
37	Emissionsbaseret kvælstof- og arealregulering	600	660	§4
38	OptiMek - Optimering af mekanisk ukrudtsbekæmpelse	652	604	§4
39	Online beslutningsstøtteværktøj til beregning af næringsstofudnyttelsen i husdyrgødning (Gylle-IT)	345	585	§4
40	BIO-VALUE - bioraffinering	555	555	§4
41	Bedre avlsværdital for frugtbarhed	-	500	§4
42	Optimal næringsstoffhåndtering i husdyrgødning via	-	500	§4
43	Udvikling af nye metoder til at skabe adfærdsændringer og implementering i landbrugserhvervet	-	500	§4
44	Ny metode til bestemmelse af jordens fosforstatus	-	500	§4
45	Nye værktøjer til analyse af komplekse data i besætningen	900	450	§4

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2016

note	Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget 2015	Budget 2016	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
46	GIS-baseret ruteplanlægning og logistik	-	400	§4
47	Ny videnskabelig demonstration og formidling om økologisk produktion	-	339	§4
48	SOBcows – Specialiserede økologiske produktionsdyr, avlsmål og avlsplaner for malkekvægholdet	313	313	§4
49	Økonomisk optimering af markdriften ved mark- og gødningsplanlægning	-	300	§4
50	Træk mere viden ud af Landsforsøgene	-	300	§4
51	Højere økologisk egenproduktion af protein med tidlige kløversorter (KIØko)	-	252	§4
52	DNMARK - Forbedret udnyttelse af kvælstof	235	232	§4
53	TReNDS – Nitrats transportveje	-	229	§4
54	Højere udbytter med rækkedyrking og efterafgrøder - RowCrop	224	205	§4
55	Dyrkning og høst af pil og poppel	-	200	§4
56	BufferTech - Optimering af økosystemtjenesteydelser fra randzoner ved hjælp af nye teknologiske metoder	184	198	§4
57	FREJ - Forædling af robuste og ernæringsrigtige sorter til økologisk jordbrug	196	182	§4
58	Screening af værbyg til økologiske sortsblandinger (MixBar)	-	177	§4
59	Lav dødelighed via vitalt fødte pattegrise (VIPiglets)	143	156	§4
60	OrganoFinery - Økologisk vækst med bioraffineret økologisk proteinfoder, gødning og energi	150	150	§4
61	BioChain – Biogas værdikæder	208	150	§4
62	Forbedret resistens mod lus og sygdomme i økologiske hestebønnesorter (FABARES)	136	140	§4
63	NewCut, Nye værktøjer til mekanisk ukrudtsbekæmpelse	133	134	§4
64	NOVAGRASS - Innovative teknikker til genetablering af ålegræs	218	106	§4
-	Økonomisk optimering af den målrettede miljøregulering	3.525	-	
-	Økonomidatabase med kvalitet og kontinuitet for maksimal anvendelse	3.500	-	
-	Maksimal dataudnyttelse på landbrugsbedriften	2.596	-	
-	Intelligente virkemidler til forbedring af miljøtilstanden	2.570	-	
-	Landbrugsproduktion og bioraffinering	1.730	-	
-	Sundere køer og bedre produktionsstyring med nye biologiske måleparametre	1.424	-	
-	Agro IT - fælles EU platform for landmandsrettede IT tjenester	750	-	
-	Få mere viden ud af Landsforsøgene	600	-	
-	FarmTracking - fremtidens kontekstafhængige managementsystem	540	-	
-	RAMP - Nyt varslingsystem mod gulrust i økologisk hvede og triticale	250	-	
-	INNO+ Future Cropping	232	-	
-	Videnskabelige veje til udvikling af den økologiske produktion	230	-	
-	Svineproduktion i miljøeffektive økologiske systemer (pEcosystem)	113	-	

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2016

note	Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget 2015	Budget 2016	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
-	BeeFarm, Vilde bier og bestøvning på økologiske bedrifter	75	-	
-	SupremeTech	69	-	
Forskning og forsøg i alt		28.979	28.991	

Medfinansiering af initiativer under EU-programmer

65	Lønsum og bæredygtig foderforsyning på kvægbedrifter - udvikling	-	2.850
66	Forbedret næringsstofudnyttelse i planteproduktionen	2.100	2.100
67	Effektive og behovsbestemte planteværnsstrategier	1.650	1.650
68	Ledelseskompentence til drift og forretningsudvikling	1.900	1.616
69	Økonomi-, ressource- og risikostyring	2.114	1.586
70	Måltrettet og konkurrencedygtig dyrkning af korn, raps og bælgsæd	900	1.300
71	Kvægklynger 2018 – Testplatform i praksis	1.250	1.250
72	Optimering og bevaring af jorden som ressource	-	1.075
73	Styrkelse af den økologiske bundlinje	-	945
74	AgroIT - fælles EU platform for landmandsrettede IT-tjenester	-	750
75	Bæredygtig vækst i malkekvægbruget efter 2015	700	750
76	Nye bæredygtige veje til at skabe vækst i landbruget	-	700
77	Udvikling af sammensat aktivitetsmåling hos malkekvæg	700	700
78	Minus 30 foderenheder pr. gris	-	700
79	Sunde køer og kalve dør ikke - udvikling	675	675
80	Optimering af vanding og afvanding	-	650
81	God ledelse og gode produktionsresultater – udvikling	625	625
82	Klovsundhed - måltrettet og effektiv rådgivning og management - udvikling	605	605
83	Reduktion af pattegrisedødelighed - demonstration	400	600
84	Sænk din ko- og kalvedødelighed	-	600
85	Økologisk vidensindsamling og formidling	-	500
86	Økologisk produktion under nye rammevilkår bestemt af recipienters følsomhed	400	400
87	Test af fuldfoderblandere	-	400
88	Bedre dyrevelfærd via økonomisk ombygning af eksisterende stalde	400	400
89	Fastlæggelse af den økonomiske værdi af krydsning af Kombi-Kryds	400	395
90	Maksimering af restbeløb ved svingende priser på mælk og tilskudsfoder	-	375
91	Særlige udfordringer for besætninger med dyr på flere ejendomme	-	369
92	Implementering af systematiske krydsningsprogrammer - Kombi-Kryds	300	300
93	Reduktion af pattegrisedødelighed – Udvikling	800	300
94	Biodiversitetsfremmende tiltag i marken	-	250
95	Bæredygtig jordbrug gennem præcisionsdyrkning	-	250
96	Klovsundhed - måltrettet og effektiv rådgivning og management - videnoverførsel	195	195
97	God ledelse og gode produktionsresultater – videnoverførsel	125	125

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2016

note	Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget 2015	Budget 2016	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
-	Højere udbytter og bedre økonomi i en bæredygtig grovfoderproduktion	2.400	-	
-	Mark- og kulturteknik til optimering af udbyttet i planteproduktionen	2.000	-	
-	Økologisk vidensformidling og demonstration	832	-	
-	Effektiv formidling af økonomiske analyser	640	-	
-	Sunde køer og kalve dør ikke - demonstration	600	-	
-	Landbruget som sikker og tryk arbejdsplads	550	-	
-	Optimering af forvaltningen af kvælstof og vand i landbruget	422	-	
-	SMART Natura	351	-	
-	Videnformidling og dialog via nye kanaler	260	-	
-	Landbruget i Landskabet	207	-	
-	Anvendelse af termografisk udstyr	150	-	
-	International inspiration til miljøvirkemidler (WaterCap Hub)	145	-	
Medfinans. af initiativer under EU-programmer i alt		24.796	25.986	
Uddannelse				
98	Landbrugsfaglige tiltag i landbrugsuddannelsen (LU)	672	690	§2
Uddannelse i alt		672	690	
Sygdomsforebyggelse				
-	Styrket indsats mod Mycoplasma	226	-	
Sygdomsforebyggelse i alt		226	0	

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2016

note	Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget 2015	Budget 2016	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
------	-------------------	---------------------	-------------	--

Svineafgiftsfonden i alt

60.827

62.415

Forskning og forsøg

99	Optimering af klima, lugt og ammoniak	-	3.001	§4
100	Bedre foder	-	2.557	§4
101	Teknologi til bearbejdning af sidestrømsprodukter	-	2.341	§4
102	Agil produktion gennem robotteknologi	-	2.259	§4
103	Ny teknologi til kød- og kødproduktforarbejdning	-	1.558	§4
104	Foderets effekt på miljø	373	1.193	§4
105	Måleteknologi til slagterierne	-	1.159	§4
106	IKT-udvikling	923	1.157	§4
107	Fremtidens slagteri	-	972	§4
108	Hygiejniske produktionsforhold	-	958	§4
109	Fremtidens produktionssystemer	243	920	§4
110	Semiforædlede produkter	-	905	§4
111	Sortering og anvendelse af hangrise	-	873	§4
112	Udnyttelse af detaljeret råvareviden	645	818	§4
113	Optimal håndtering fra udlevering til stikning	-	760	§4
114	Vision til kødkontrol på svineslagterierne	669	682	§4
115	Energi og mineraler – nøglen til hurtige faringer	-	556	§4
116	Mindre og Godt buttede Polte (MGP)	456	515	§4
117	Bedre kvalitetsbevarelse af kødprodukter	339	512	§4
118	Henfald af patogener i saltede og tørrede produkter	-	462	§4
119	Nye mikrobiologiske metoder	170	456	§4
120	Råprotein og aminosyrer til soens mælkeproduktion	-	439	§4
121	Svineproteiners effekt på proteinsyntese og appetit	-	424	§4
122	Upcycling af sidestrømsprodukter	-	409	§4
123	Samtidig måling af skatol og androstenon	-	376	§4
124	Slagte kvalitet	-	375	§4
125	En ekstra gris per kuld – ved optimeret management af IUGR-grise	285	331	§4
126	Vandreduktion, genanvendelse og brug af sekundært vand	407	331	§4
127	Nye blodprodukter med forbedrede funktionelle egenskaber	-	320	§4
128	Miljø og bæredygtighed i kødindustrien	478	317	§4
129	Værktøjer til dokumentation af sikkerhed og holdbarhed	1.228	295	§4
130	Røg for bedre sikkerhed i kødprodukter	-	294	§4
131	Ny processteknologi til kød og kødprodukter	-	290	§4
132	Ingrediensers betydning for kvalitet og sikkerhed	-	288	§4
133	Mættende svinekødsprodukter til forebyggelse af overvægt	-	273	§4
134	Sund Mor – Sundt Barn (APPROACH)	255	256	§4
135	Mere animalsk protein til flere	-	244	§4
136	Enzymatisk hydrolyse af hæmoglobin til nye protein ingredienser	-	229	§4
137	Storhytter – forbedring og afprøvning	-	218	§4
138	Hyperfleksibel slagte teknologi	2.247	205	§4
139	CIP-rengøring af hårstøder	-	199	§4
140	Effektivisering og nytænkning af rengøring	645	197	§4
141	Dokumentationskrav til fødevarekvalitet, kemi og sensorik	-	188	§4

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2016

note	Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget 2015	Budget 2016	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
142	Optimeret produktion af kødprodukter nu og i fremtiden	-	188	§4
143	Forudsigelse af varmebehandlede kødprodukters holdbarhed	-	186	§4
144	Svinekød – også en hvid kødtype	-	170	§4
145	Fersk kød til det globale marked	601	147	§4
146	Ny superkniv til slicening af pølser	-	136	§4
147	Center for research in pig production and health – CPH Pig	-	86	§4
148	Fodring af økologiske grise – bedre økonomi og miljø	-	78	§4
149	Fodring af økologiske grise – bedre økonomi og miljø	-	58	§4
150	IT hjælpeværktøjer og sensorer til opskæring og udbening	-	41	§4
151	Sikker ny opvarmning i forædlingsindustrien	-	24	§4
-	Automatisering af tarmområdet	3.247	-	
-	Ny teknologi for kød- og kødproduktforarbejdning	1.338	-	
-	Bedre foderudnyttelse hos slagtesvin	1.018	-	
-	Måleteknologi til slagterierne	917	-	
-	Reduktion af lugt og ammoniakudskillelse	884	-	
-	Måltider med svinekød: råvarer, teknologi & ernæring	884	-	
-	Reduceret spredning af Salmonella	696	-	
-	Ingrediensers betydning af kvalitet og sikkerhed	682	-	
-	Højt vidensniveau - dyrevelfærd, råvare mv.	594	-	
-	Semiforædlede produkter til sksport	594	-	
-	Slakteri 2025	566	-	
-	Optimeret håndtering af slagtesvin fra udlevering til stikning	543	-	
-	Adfærdsregulerende fodring af søer	543	-	
-	Ny procesteknologi til kød og kødprodukter	509	-	
-	Svineproteiners effekt på proteinsyntese og appetit (SEPA)	505	-	
-	Energi og mineraler-nøglen til hurtige faringer (EMØF)	451	-	
-	Soen i form fra faring til faring	407	-	
-	Optimering af økologisk produktion	339	-	
-	IKT og produktionsstyring	339	-	
-	It-hjælpeværktøjer og sensorer til udskæring og udbening	289	-	
-	Billigere foder	221	-	
-	Svinekød fokus på sundhed og kvalitet	210	-	
-	Storhytter - forbedring og afprøvning	197	-	
-	35 grise pr. årssø	170	-	
-	Ny slagtesvinestald	170	-	
-	Klima, ventilation og energi	170	-	
-	Optimeret sygdomsforebyggelse i slagtesvinebesætninger	150	-	
-	N-keeper	137	-	
-	Øget sporbarhed	119	-	
-	Effektivisering af pakkerier	102	-	
-	Optimeret holdbarhed og kvalitet af svinekød	71	-	
-	Sunde malkende søer 2020	68	-	
-	Optimalt brug af antibiotika	10	-	
Forskning og forsøg i alt		27.104	32.226	

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2016

note	Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget 2015	Budget 2016	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
Afsætningsfremme				
152	Afsætningsfremme af svinekød - Japan	4.875	5.545	§8
153	Afsætningsfremme af svinekød - England	1.358	1.398	§6+7
154	Afsætningsfremme af svinekød - Danmark	1.018	1.311	§6+7
155	Svinekød - mad, måltider og ernæring	886	1.006	§6
156	Statistisk og prognoser	743	747	§6
157	Afsætningsfremme af svinekød - Tyskland	679	716	§6
158	Markedsdata og bearbejdning	407	665	§6+7
159	Afsætningsfremme af svinekød - Kina	-	553	§8
160	Afsætningsfremme af svinekød - Sverige	441	477	§6+7
161	Markedsadgang via videndeling på fødevare- og veterinærområdet	-	291	§2
162	Markedsovervågning af smågriseeksporten og blotlæggelse af prisdannelsen	272	273	§6
163	Markedsorienterede kvalitetsstandarder	170	188	§6
-	Tværgående markedsudvikling	238	-	
Afsætningsfremme i alt		11.087	13.170	
Sygdomsforebyggelse				
164	Fødevarerikkerhed og veterinære forhold	2.518	2.335	§2
165	Forbedring af sundheden hos svin	977	1.705	§4
166	Risikovurdering for fødevarerikkerhed og smitsomme husdyrsygdomme	-	890	§2
167	Veterinært beredskab og information	331	332	§2
168	Kontrol og HACCP Branchekoder	-	273	§2
169	Tarmsundhed	223	187	§4
170	Optimeret sygdomsforebyggelse i slagtesvinebesætninger	-	151	§4
171	Immunologisk træning til bedre sundhed i slagtesvin	-	146	§4
172	SANTERO	-	91	§4
-	Risikovurdering for fødevarerikkerhed og eksotiske husdyrsygdomme	900	-	
-	Markedsadgang gennem videnopbygning og -deling inden for fødevare- og veterinærområdet	290	-	
-	Veterinært og fødevarerikkerhedsmæssigt udviklingsprojekt	170	-	
Sygdomsforebyggelse i alt		5.409	6.110	

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2016

note	Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget 2015	Budget 2016	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
Kontrol				
173	Danish Produktstandard	-	1.774	Ej statsstøtte
174	Salmonellahandlingsplan for svin, zoonoser og resistens	-	1.636	§9
175	Kødsaftanalyser, Salmonellahandlingsplan	-	1.466	§9
176	Kontrol med vejning, klassificering og prisrapportering af svin og kreaturer	-	955	Ej statsstøtte
177	Udpegning af slagtesvinebesætninger og antal prøver til salmonellaovervågning	13	10	§9
-	DANISH Produktstandard	1.765	-	
-	Salmonellahandlingsplaner og zoonosekontrol	1.715	-	
-	Kødsaftprøver - Salmonellahandlingsplan	1.460	-	
-	Kontrol med vejning, klassificering og afregning	999	-	
Kontrol i alt		5.952	5.841	
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer				
178	Afsætningsfremme af svinekød - Kina	3.563	1.917	
179	Det rigtige antibiotika	119	136	
-	Foderets effekt på miljø	305	-	
-	Billigere foder	289	-	
-	Luftkvalitet	289	-	
-	Gylleanlæg	289	-	
-	Optimalt brug af antibiotika	250	-	
-	Supplerende mælk til pattegrise	161	-	
-	Sunde malkende søer 2020	153	-	
-	Reduktion af dødelighed II	146	-	
-	Pattegrise, overlevelse og tilvækst	144	-	
-	Luftrensningsteknologi	136	-	
-	Optimal foderstyrke diegivende søer	136	-	
-	Universel sundhedsovervågning	126	-	
-	Udnyttelse af detaljeret råvareviden	85	-	
-	Navlebrok	75	-	
-	Punktudsugning	68	-	
-	Bedøvelse ved kastration	63	-	
-	Stop diarrebehandling	63	-	
-	Nystaldseffekt	63	-	
-	Sunde malkende søer drægtige søer	51	-	
-	Løse søer i farestalden	34	-	
-	Fremtidens produktionssystemer	34	-	
-	Glade grises helbred - en workshop	27	-	
-	Forbedring af sundhed hos svin / Grise med topmaver	10	-	
Medfinans. af initiativer under EU-programmer i alt		6.679	2.053	
Uddannelse				
180	Teknologisk kompetenceløft af industrimedarbejdere	-	511	Ej statsstøtte
181	Uddannelse og forskning på kødområdet	509	489	§4
182	Professional Pig Practice	374	376	§4
183	Forsknings- og uddannelsesindsats i svinekøds-sektoren	170	188	Ej statsstøtte
Uddannelse i alt		1.053	1.564	

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2016

note	Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget 2015	Budget 2016	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
Dyrevelfærd				
184	Søer og pattegrise	-	1.330	§4
185	Hele haler uden halebid	94	121	§4
-	Sortering og anvendelse af hangrise	1.034	-	
-	Farestier og –stalde til løsgående søer	569	-	
-	Halebid og hele haler	407	-	
-	Kan fodring med hamp afhjælpe mavesår og hvorfor	398	-	
-	Reduktion af dødelighed fra fødsel til slagtning	372	-	
-	Løbe-/kontrolstalde til løse søer	204	-	
-	Beskæftigelses- og rodematerialer	204	-	
-	Alternativer til kastration	141	-	
-	Dokumentation af dyrevelfærd	48	-	
Dyrevelfærd i alt		3.471	1.451	
Rådgivning				
-	Formidling af faglig viden	72	-	
Rådgivning i alt		72	0	

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2016

note	Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget et 2015	Budget 2016	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
Mælkeafgiftsfonden i alt		22.030	20.240	
Forskning og forsøg				
186	Effektiv kontrol mod smitsom mastitis	-	1.802	§4
187	Nordisk fodereffektivitet	1.625	1.702	§4
188	Fodringsbiologisk optimering	-	1.019	§4
189	EVOP i store besætninger	1.290	1.008	§4
190	Individuelle kraftfoderstrategier	1.184	996	§4
191	Identifikation og kontrol af recessive mutationer	-	748	§4
192	Breeding high value milk - BIG MILK	-	742	§4
193	Optimal mælkeproduktion med græs og bælgplanter	-	658	§4
194	FT-IR spektre i mælk	-	643	§4
195	Et nyt paradigme inden for osteproduktion	-	488	§4
196	Mildt varmebehandlet valleprotein til modernmælkerst.	-	461	§4
197	Mindre metanudslip med oregano i foderet	234	449	§4
198	Leverikter og kvæg på fugtige arealer	259	392	§4
199	Calcium i valleprocesser	419	329	§4
200	Øget udbytte af kasein ved low-fat mejeriproduktion	-	269	§4
201	Ernæring af den højtydende og effektive malkeko	-	266	§4
202	Mikrobiologisk risikoklassificering af vand	-	238	§4
203	Ny viden om digital dermatitis	-	222	§4
204	Er der plads til smør i en sund kost	321	212	§4
205	Bæredygtig anvendelse af procesvand (KU)	357	182	§4
206	Fasefodring med protein til malkekøer	541	172	§4
207	Bæredygtig anvendelse af procesvand (DTU)	357	150	§4
208	Reduceret kvælstoffordampning	242	99	§4
-	Effektiv kontrol med smitsom mastitis	1.712	-	
-	Opdatering og kortlægn. ammoniakemission	1.444	-	
-	Ernæring af den højtydende malkeko	902	-	
-	Optimal mælkeproduktion med græs	789	-	
-	Metagenomets betydning	549	-	
-	Årsagssammenhænge for Mycoplasmabovis	441	-	
-	Bæredygtig foderforsyning	394	-	
-	Et gran salt	380	-	
-	Pulseret ohmisk opvarmning	327	-	
-	Et gran salt	286	-	
-	Anvendelse af in-line målinger	276	-	
-	Ny opkoncentrationsteknologi	135	-	
-	Rationsafgræsning med kvier	127	-	
Forskning og forsøg i alt		14.591	13.247	
Sygdomsforebyggelse				
209	Overvågning og bekæmpelse af smitsomme kvægsygdomme	3.202	3.112	§9 +12
Sygdomsforebyggelse i alt		3.202	3.112	
Afsætningsfremme				
210	Børn og skolemælk	1.794	1.730	§7
211	Økodag	763	742	§6
Afsætningsfremme i alt		2.557	2.472	

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2016

note	Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget et 2015	Budget 2016	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
Rådgivning				
212	Nordisk avlsværdiberegning	560	544	§2+3
213	Styrket konkurrenceevne i økologisk mælkeproduktion	407	396	§2
214	Turbo på fremgang i NTM	204	296	§2+3
215	Højere fodereffektivitet gennem avl og fodring	509	173	§2+3
Rådgivning i alt		1.680	1.409	
Pelsdyrafgiftsfonden i alt		11.559	13.000	
Forskning og forsøg				
216	Rammeaftale med AU	2.000	2.500	§4
217	Fodringsstrategi og næringsstofbehov hos mink- hvalpe	-	1.500	§4
218	Ernæring og næringsstofbehov hos mink	800	1.000	§4
219	Sundhed i vækstperioden - årsager til sygdom og forbrug af medicin	1.000	1.000	§4
220	Forskning i nye teknikker	-	1.000	§4
221	Samarbejdsaftale mellem KF og KU vedr. forskning og udvikling indenfor pelsdyrpatalogi	500	700	§4
222	Erhvervs PhD projekt vedr. diarre i diegivnings- perioden	-	500	§4
223	Betydning af minktævens immunologiske kompetence omkring fødsel og diegivning ved	500	500	§4
224	Sygdomsdynamik af plasmacytose på minkfarme	-	200	§4
225	Kompetanceudviklingsprogram ifm sygdom og dødelighed hos mink i vækstperioden	100	100	§4
-	Proteinbehov og omsætning hos mink	1.000	-	
-	Patologiske og mikrobiologiske undersøgelser af sår hos mink med henblik på udvikling af et klassifika- tionssystem til optimering af sårmanagement	150	-	
Forskning og forsøg i alt		6.050	9.000	
Sygdomsbekæmpelse				
226	Sygdomsbekæmpelse primært vedr. plasmacytose hos mink	5.509	4.000	§9
Sygdomsbekæmpelse i alt		5.509	4.000	

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2016

note	Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget et 2015	Budget 2016	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
Økologisk Landsforening i alt		11.378	11.690	
Afsætningsfremme				
227	Økologisk afsætning i fødevarerbranchen	-	2.900	§6
228	Økologisk vækst i detailhandlen	-	1.950	§7
229	Nye veje til viden om økologi	-	900	§6
230	Økologi i foodservice	-	700	§6
231	Viden der flytter - foodservice	-	550	§6
-	Styrket afsætning af økologiske fødevarer i detailhandlen	3.300	-	
-	Fokus på økologi i foodservice	1.400	-	
-	Inspiration af kæder og grossister på eksportmarkeder til markedsføring af økologi	1.100	-	
-	Forbrugertillid som basis for markedsdrevet økologisk vækst	979	-	
-	De Økologiske Høstmarkeder	810	-	
-	Drejebog for økologisk mad i daginstitutioner	350	-	
Afsætningsfremme i alt		7.939	7.000	
Rådgivning				
232	Markedsvækst via dokumentation af økologisk praksis og afsætningsveje	-	1.900	§2
233	Samarbejdende bedrifter giver merværdi	-	650	§2
234	Den optimale platform for unge økologer	600	350	§2
235	Helt i mål som økologisk landmand	-	350	§2
236	Ressourceeffektiv troværdig økologisk svineproduktion (pEcosystem) - Demonstration	6	28	§2
-	Mere økologisk synergi med samarbejdende økologiske bedrifter	600	-	
-	Økologisk Udviklings Tjek (ØUT)	182	-	
-	Glutenfri økologi - fra muld til mund	36	-	
Rådgivning i alt		1.424	3.278	
Forskning og forsøg				
237	Økologisk sortsudvikling - Økosort	226	145	§4
238	Multifunktionelle flerårige højtærchiafgrøder i økologisk planteavl (MultiPlant)	-	107	§4
-	Jordforbedring med komposteret flis	500	-	
-	Anprisning og udbredelse af viden om natur på økologiske landbrug	300	-	
-	Bæredygtige afgrøder til biogas	275	-	
-	Ressourceeffektiv troværdig økologisk svineproduktion (pEcosystem) - Udvikling	54	-	
Forskning og forsøg i alt		1.355	252	
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer				
239	Demonstration af nye økologiske løsninger	660	660	
240	Jordforbedring med kompost fra flere kilder	-	500	
Medfinans. af initiativer under EU-programmer i alt		660	1.160	

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2016

note	Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget 2015	Budget 2016	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
------	-------------------	---------------------	-------------	--

Udvalget vedrørende prioritering af særlige indsatser på planteområdet

"Konkurrencedygtig Planteproduktion"

		10.485	10.000	
Forskning og forsøg				
241	Ny udbyttefremgang i planteproduktionen	5.000	5.000	§4
242	Forbedring af afgrødernes udbytte og produktionsmæssige egenskaber (FAUPE)	5.485	5.000	§4
Forskning og forsøg i alt		10.485	10.000	

Landbrug & Fødevarer i alt

8.000   8.000

Afsætningsfremme

243	Udvikling af markedsområder uden for EU	7.200	7.400	§8
244	Udvikling af markedsområder inden for EU	800	600	§7
Afsætningsfremme i alt		8.000	8.000	

Kvægafgiftsfonden i alt

6.116   6.969

Kontrol

245	Fødevarer sikkerhed og veterinære forhold	984	1.546	§2
246	Kontrol med vejning, klassificering og prisrapportering af svin og kreaturer	236	276	ej statsstøtte
Kontrol i alt		1.220	1.822	

Afsætningsfremme

247	Øget afsætning af konventionelt og økologisk okse- og kalvekød i Danmark	-	683	§6+7
248	International afsætning af oksekød til tredjemarkedslande	-	518	§8
249	Markedsinformation og statistik	399	471	§6
250	International afsætning af oksekød til Sverige	-	116	§6
251	Øget afsætning af økologisk okse- og kalvekød i Danmark	-	31	§6+7
-	Styrket afsætning af okse- og kalvekød i Danmark	465	-	
-	International afsætning af oksekød	439	-	
-	Driver-analyse og branche workshops	120	-	
-	International afsætning af oksekød	80	-	
-	Oksekødets miljømæssige bæredygtighed - kommunikation af resultater	23	-	
Afsætningsfremme i alt		1.526	1.819	

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2016

note	Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget 2015	Budget 2016	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
Forskning og forsøg				
252	Sikker overgang fra mælk til fast foder – optimal trivsel af slagtekalve	-	392	§4
253	Billig fodring af slagtekalve – konsekvenser for klima-aftryk, sundhed og økonomi	266	251	§4
254	Årsager til hoste ved slagtekalve (HosteKalv)	-	196	§4
255	Optagelse og muskelstimulerende effekt af hydrolyseret kød	-	171	§4
256	Vandeffektiv kreaturslagtning	-	126	§4
257	Registreringssystemer for slagtedata fra kvæg	-	78	§4
258	Værktøj til beregning af mælke- og kødproduktionens klimaaftryk	61	72	§4
259	Smertebehandling i forbindelse med kastration af tyre	-	61	§4
260	Mindre metanudslip med oregano i foderet til malkekøer	32	42	§4
-	Strømlining og produktionsforbedring i slagtekalveproduktionen	399	-	
-	Veterinært og fødevarerikkerhedsmæssigt udviklingsprojekt	332	-	
-	Innovativ detailpakning - optimering gennem nye gasblandinger	213	-	
-	Reproduktions- og avlsmæssige muligheder for forbedret kødproduktion	150	-	
-	Måling af fedtmarmorering for oksekød med god spisekvalitet	106	-	
-	Udnyttelse af slagtedatasystemer for kvæg	62	-	
Forskning og forsøg i alt		1.621	1.389	
Sygdomsforebyggelse				
261	Overvågning for smitsomme kvægsygdomme	-	535	§9
262	Overvågning via slagtedata	235	275	§9
263	Infektioner hos kalve og opdræt – sundhed frem for behandling	-	196	§4
264	Mycoplasma i slagtekalvebesætninger	-	126	§4
-	Overvågning, forebyggelse og håndtering af smitsomme kvægsygdomme	453	-	
-	Mycoplasma bovis i slagtekalvebesætninger	426	-	
-	Årsagssammenhænge for Mycoplasma bovis	90	-	
Sygdomsforebyggelse i alt		1.204	1.132	
Rådgivning				
265	Indsætter strategi i slagtekalvebesætninger	-	345	§2
266	Effektiv og lønsom naturpleje	319	282	§2
-	QS til dansk oksekød	80	-	
Rådgivning i alt		399	627	
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer				
267	Økologisk græskalv	80	94	
268	Hold sundheden inde og sygdommene ude - demo	17	42	
269	Hold sundheden inde og sygdommene ude - udvikling	36	20	
Medfinans. af initiativer under EU-programmer i alt		133	156	

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2016

note	Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget 2015	Budget 2016	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
------	-------------------	---------------------	-------------	--

Uddannelse

270	Styrket Forskning, Innovation og Vidergående Uddannelse	13	24	ej statsstøtte
-----	---	----	----	----------------

Uddannelse i alt		13	24	
-------------------------	--	-----------	-----------	--

Fjerkræafgiftsfonden i alt

6.234   6.475

Forskning og forsøg

271	Undersøgelse af mulighederne for opstilling og implementering af mikrobiologiske standarder/krav til den daggamle kylling i slagtekyllingeproduktionen	-	363	§4
272	Udvikling af PCR til undersøgelse af mikrofloraen i forbindelse med organoleptiske forandringer af ferske fjerkræprodukter	-	258	§4
273	Foderstrategi for konsumæg	-	251	§4
274	Rugetemperatur: Fremme af muskel og knogleudvikling	-	178	§4
275	Forekomst af kroniske infektioner hos æglæggere	-	176	§4
276	Vision-hjælpeværktøj til udvendig og indvendig kontrol	158	163	§4
277	Træbryst i slagtekyllinger	186	157	§4
278	Bedre vandbindeevne i kyllingefileter kan skabe merværdi	-	155	§4
279	Højvirulente Escherichia coli hos slagtekyllinger	-	133	§4
280	Alarmering ved afvigende trends i kyllingeproduktionen	-	123	§4
281	Enterococcus cecorum: smittemåde og sygdomsudvikling	-	120	§4
282	Risikobaseret batchstyring for mindre tilbagekald	-	107	§4
283	Fjerpilning hos skræbehøner med intakte næb	-	106	§4
284	Kontrol af orm hos konsumægshøner	-	70	§4
285	Brystbensdeformiteter – validering af metoden	-	38	§4
-	Undersøgelse af mikrofloraen i forbindelse med organoleptiske forandringer af ferske fjerkræprodukter	336	-	
-	Infektionsevnen af Salmonella Typhimurium DT41 i rugeægshøner og slagtekyllinger	333	-	
-	Vurdering af Meyn Footpad Inspection System	245	-	
-	Fremtidens innovative fjerkræprodukter	134	-	
-	Kontrolsystem og referenceforsøg for klassificering af kyllinger	134	-	
-	Gødning på gulv og bånd	115	-	
-	Fjerpilning og den ernæringsmæssige sammenhæng	96	-	
-	Dysbakteriose hos slagtekyllinger	58	-	

Forskning og forsøg i alt		1.795	2.398	
----------------------------------	--	--------------	--------------	--

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2016

note	Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget 2015	Budget 2016	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
Sygdomsforebyggelse				
286	Sygdomsforebyggelse og beredskab for slagtefjerkræ	568	522	§2
287	Sygdomsforebyggelse og beredskab for ægproduktionen	442	424	§2
288	Zoonosedatabasen for fjerkræbranchen	253	417	§9
289	Tilskud til vaccination mod Newcastle Disease	399	359	§9
290	Veterinær servicering af fjerkræproduktionen	237	190	§2+3
291	Antibiotikaforbrug til slagtefjerkræ og resistens	-	27	§2
292	Udvikling af praktisk anvendelige insektværn til slagtekyllingehuse	230	10	§4
Sygdomsforebyggelse i alt		2.129	1.949	
Afsætningsfremme				
293	Formidling om æg og sundhed	373	352	§6
294	Markedsadgang - Asien	211	194	§8
295	Indsamling og formidling af udenlandsk viden	153	151	§6
296	Markedsadgang for æg og ægprodukter til Kina	192	106	§8
297	Oplysning og dialog om produktionen	53	49	§6
298	Øget afsætning af økologisk kylling	-	35	§6
Afsætningsfremme i alt		982	887	
Rådgivning				
299	E-kontrol, rådgivning og konsulentarbejde for ægproduktionen	229	216	§2
300	Kvalitetssikring I Kyllingeproduktionen - KIK	211	194	§2
301	Statistik for produktion af fjerkrækød	144	132	§6
302	Miljøregulering af slagtefjerkræproduktionen	125	114	§2
303	Faglig Viden og Business Check til fjerkræproducenter	-	106	§2
304	Fakta om økologisk æg- og slagtekyllingeproduktion	-	35	§2
-	Rådgivning til forbedring af dyrevelfærd og produktivitet i ægproduktionen	174	-	
-	Årsager til dødeligheden i den økologiske ægproduktion anno 2015	49	-	
Rådgivning i alt		932	797	
Dyrevelfærd				
305	Udredning af forekomsten af brystbensfraktur i ægproduktionen	-	127	§4
306	Dyrevelfærd hos slagtefjerkræ	119	113	§2
307	Dyrevelfærd indenfor ægproduktionen	92	99	§2
Dyrevelfærd i alt		211	339	
Uddannelse				
308	Undervisningsforløb og formidling til landbrugsuddannelserne	-	61	§2
309	Styrket forskning, innovation og uddannelse	48	44	Ej statsstøtte
-	Uddannelsesmateriale til landbrugsuddannelserne	51	-	
Uddannelse i alt		99	105	
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer				
-	Nyt til landmænd om fjerkræproduktion og økonomi	86	-	
Medfinans. af initiativer under EU-programmer i alt		86	0	

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2016

note	Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget et 2015	Budget 2016	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
Frøafgiftsfonden i alt		1.800	2.000	
Forskning og forsøg				
310	3030 i 2020 mere græsfrø med relativt mindre input	668	772	§4
311	En ny spinatfrø-succes	149	172	§4
312	Frøavl af græsmarksbælgplanter	161	187	§4
Forskning og forsøg i alt		978	1.131	
Rådgivning				
313	Frøavlsrådgivning og sikring af "mindre anvendelse af planteværnsmidler"	301	317	§2
314	3030 i 2020 mere græsfrø med relativt mindre input	394	392	§2
315	En ny spinatfrøsucces	127	160	§2
Rådgivning i alt		822	869	
Forbrugerrådet TÆNK i alt		1.914	1.966	
Afsætningsfremme				
316	Grib din grøntsag	-	1.966	Ej statsstøtte
-	Hvor kommer din mad fra?	1.914	-	
Afsætningsfremme i alt		1.914	1.966	
Aarhus Universitet		-	1.750	
Forskning og forsøg				
317	Formidling af forskningsresultater til dansk kvægbrug	-	1.750	§2
Forskning og forsøg i alt		-	1.750	
Madkulturen		2.000	1.500	
Uddannelse				
318	FoodCareers 2.0 - Flere talenter til landbrugs- og fødevareerhvervet	-	1.500	Ej statsstøtte
-	Food Careers	2.000	-	
Uddannelse i alt		2.000	1.500	

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2016

note	Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget et 2015	Budget 2016	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
Kartoffelafgiftsfonden i alt		1.100	1.100	
Forskning og forsøg				
319	Melsortsforsøg – afprøvning af sorter til anvendelse til kartoffelstivelsesproduktion	400	219	§4
320	Forædling for Mop-top og Rattleresistens	-	205	§4
321	Betydning af delt gødskning, bladgødskning og kamform	-	152	§4
322	Kortlægning og udnyttelse af en markør for resistens mod <i>Globodera pallida</i> , Hvid cystenematode	-	148	§4
323	Udbyttmåling på markniveau som en del af præcisionsjordbrug	-	102	§4
324	Værdiafprøvning af sorter til brug i økologisk produktion af spisekartofler	-	99	§4
-	Anvendelse af bladanalyser til brug for behovsbestemt gødskning	350	-	
-	Virus-Y resistens i kartofler, nye kilder og genmarkører	200	-	
-	Videnbase og specialrådgivning indenfor kartoffeldyrkning	150	-	
Forskning og forsøg i alt		1.100	925	
Rådgivning				
325	Videnbase og specialrådgivning indenfor kartoffeldyrkning	-	117	§2
Rådgivning i alt		0	117	
Afsætningsfremme				
326	Kartoffelprisen/Kartoffelfestival	-	58	§6
Afsætningsfremme i alt		0	58	
Københavns Universitet		-	744	
Forskning og forsøg				
327	Analyse af årsager til faldende N-indhold i kerne	-	744	§4
Forskning og forsøg i alt		-	744	
Sukkerroeafgiftsfonden i alt		575	575	
Forskning og forsøg				
328	Vækst og kulturteknik	162	189	§4
329	Bekæmpelse af sygdomme og skadedyr	114	169	§4
330	Radrensning, styring og mindre herbicidforbrug	64	61	§4
331	Gødningsforsøg	53	54	§4
332	Projekt rene roer til fabrikken og maskinforsøg	33	40	§4
333	Ukrudtsbekæmpelse og reduceret anvendelse af herbicider	69	39	§4
334	Forsøg med sorter	28	23	§4
-	Stedspecifik ukrudtsbekæmpelse med droner	52	-	
Forskning og forsøg i alt		575	575	

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2016

note	Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget et 2015	Budget 2016	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
Fåreafgiftsfonden i alt		525	525	
Forskning og forsøg				
335	Betydning af ernæring i det føtale liv for fårs produktivitet	125	107	§4
336	Undersøge effekten af alternative midler i forhold til medicin	-	61	§4
-	Afprøving af vædderlam til brug i produktionen	85	-	
-	Vinterafgræsning af sletmarker hos kvægbrug	50	-	
Forskning og forsøg i alt		260	168	
Uddannelse				
337	Moderne teknik i naturpleje med får	-	112	§2
-	Kursus for nye fåreavlere	30	-	
Uddannelse i alt		30	112	
Rådgivning				
338	Dyrlægerådgivning	100	74	§3
339	Videndeling og administration af fødevare- og veterinærlovgivning	-	30	§2
-	Videnindsamling og videnformidling	50	-	
Rådgivning i alt		150	104	
Produktudvikling				
340	Aktiv anvendelse af avlsredskaberne kåring og scanning	-	49	§4
341	Danske fåreavlerforeningers portal og hjemmeside	-	40	§2
Produktudvikling i alt		0	89	
Afsætningsfremme				
342	Markedsføring af får ved Landsskuets fåreudstilling	-	28	§6
-	Naturplejeinfo via QR-koder	85	-	
Afsætningsfremme i alt		85	28	
Kontrol				
343	Tilsyn med prisrapportering af lam til EU	-	24	Ej statsstøtte
Kontrol i alt		0	24	
Danmarks Biavlerforening i alt		360	425	
Forskning og forsøg				
344	Produktion af sortshonninger	-	285	§4
345	Pollendiversitet og næringskvalitet til bier	360	140	§4
Forskning og forsøg i alt		360	425	

Supplerende oplysninger - Basisbudget 2016

note	Beløb i 1.000 kr.	Ændringsbudget 2015	Budget 2016	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
Hallegård Slagtehus i alt		0	356	
Forskning og forsøg				
346	Udvikling og test af nyt slagtekoncept og slagtehus på Bornholm	-	256	§4
Forskning og forsøg i alt		0	256	
Dyrevelfærd				
347	Udbredelse af "Velfærdsdelikatesser" på Bornholm	-	100	DMG
Dyrevelfærd i alt		0	100	
Foreningen Biodynamisk Jordbrug		377	315	
Afsætningsfremme				
348	Biodynamisk salgsfremme med informative film til web og butik	-	315	§6
-	Vækst i det biodynamiske salg - aktiviteterne 2.0	377	-	
Afsætningsfremme i alt		377	315	
Bæredygtigt Landbrug		1.525	0	
Forskning og forsøg				
-	Konkurrentanalyse af rammevilkår for dansk landbrug i forhold til vilkår for Nordeuropæiske konkurrenter på fødevareområdet	1.525	-	
Forskning og forsøg i alt		1.525	0	

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

1. Mere viden i arbejde

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Rådgivning

Formålet med projektet er at forbedre landmandens indtjening og likviditet via gennemførelse af viden sprednings aktiviteter med hurtig og målrettet effekt. Projektets aktiviteter gennemføres i tæt samarbejde mellem landmændene, deres rådgivere og SEGES.

Inden for kvægbruget arbejdes med nøgletalsrapporter, ekspertsparring og second opinion samt rejsehold og e-learning. Alt efter behovet på den enkelte bedrift inddrages værktøjer som DMS Dyreregistrering, Grovfoderskolen/Foder-Mark-System, KMP-fuldfoder, krydsningskalve mv. i arbejdet.

Inden for svineproduktionen afholdes temamøder med fokus på at styrke indtjeningen. Der etableres ekspertrejsehold, som tager ud på svinebedrifter, deltager i erfa-grupper og møder for svineproducenter. Endvidere får svineproducenterne mulighed for at få faglig ekspertsparring på forbedringer i produktionen.

Rejsehold inden for planteproduktionen og miljøområdet vil, med udgangspunkt i dataanalyser, identificere økonomiske forbedringsmuligheder f.eks. optimering af arronderingen. Endvidere gennemføres aktiviteter, der har fokus på forbedring af økonomien i foderproduktionen på kvæg- og svinebedrifter.

Et økologisk rejsehold af eksperter vurderer i samarbejde med lokale rådgivere det enkelte lokalområdes mulighed for omlægning til økologi. Der er endvidere fokus på økonomisk forbedring på økologiske svine- og planteavlsbedrifter samt formidling af ny viden inden for tværfaglig rådgivning på kvægområdet.

Et rejsehold af eksperter inden for økonomi og ledelse sikrer en optimal anvendelse af de økonomiske analyseværktøjer til hurtig identifikation af forbedringspotentialer på den enkelte bedrift. Dataanalyser ud fra bl.a. Big Data principper vil identificere helt nye indsatsområder til gavn for landmandens indtjening og likviditet.

2. Kortlægning af økonomiske og finansielle potentialer i landbruget

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Rådgivning

Formålet med projektet er at inspirere og motivere den enkelte landmand til fremadrettet at træffe optimale økonomiske beslutninger. Det gøres gennem en række økonomiske og finansielle analyser, hvor man gør landmanden bevidst om historiske udviklingstendenser og fremtidige perspektiver inden for økonomi og finansielle forhold.

Endvidere analyseres væsentlige aktuelle forholds påvirkning af bedriftens økonomiske udsigter med henblik på at styrke landmandens beslutningsgrundlag på såvel kort som langt sigt, således at landmanden kan agere optimalt i forhold til såvel ydre som virksomhedsspecifikke udfordringer. Der udarbejdes samtidig økonomiske analyser på sektor- og erhvervsniveau for at få et samlet billede af erhvervets økonomiske situation.

Udarbejdelsen af valide analyser kræver et solidt datagrundlag og robuste, gennemtestede metoder. Derfor er der i projektet stort fokus på at sikre datakvaliteten og metodegrundlaget for analyserne.

Ved at kortlægge de økonomiske og finansielle potentialer og barrierer samt udbrede kendskabet hertil, kan effekten af analyserne understøtte landmandens økonomiske og strategiske udvikling til gavn for produktionen af såvel konventionelle som økologiske landbrugsprodukter på tværs af produktionsgrenene.

3. Økonomiske analyser - Få inspiration til handling

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Rådgivning

Formålet med projektet er at inspirere landmanden til fuldt ud at forløse potentialet for at forbedre de økonomiske resultater gennem en række økonomiske analyser og komparative studier. De kan informere og inspirere på områder, hvor landmanden selv kan påvirke resultatet. Derved kan landmanden sikres bedre

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

mulighed for både at udvikle virksomheden, samt at overleve i et reguleret og konkurrenceudsat erhverv, hvor væsentlige prisrelationer er markedsbestemte.

Der udarbejdes Business Check analyser og benchmarking inden for forskellige driftsgrene. Desuden er der fokus på at sikre et godt beslutningsgrundlag, når der skal foretages investeringer på den enkelte bedrift. Endvidere dechifrerer kapacitetsomkostningerne med det formål at afdække potentialer for forbedringer.

De økonomiske analyser og formidlingen heraf giver grundlag for, at skabe motivation hos den enkelte landmand til at træffe kvalificerede beslutninger og agere optimalt, således at virksomhedens konkurrenceevne kan optimeres.

Udarbejdelsen af valide analyser kræver et solidt datagrundlag og robuste gennemtestede metoder. Derfor er der i projektet stort fokus på, at sikre datakvaliteten og metodegrundlaget for analyserne.

Effekten af analyserne, de komparative studier og fokus på rentabilitet i beslutningerne kan understøtte landmandens økonomiske og strategiske udvikling inden for såvel konventionel som økologisk landbrugsproduktion og inden for alle produktionsgrene.

4. Generering og formidling af ny markbrugsviden

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Rådgivning

Formålet er at give den enkelte landmand adgang til den nyeste viden om produktionen og driftens teknologiske muligheder samt regler og rammebetingelser. Adgang til denne specialviden sikrer både den konventionelle som den økologiske landmand et solidt, fagligt beslutningsgrundlag for justeringer og nytænkning i forhold til produktionens gennemførelse og ikke mindst en fortsat driftsøkonomisk og miljømæssigt optimal produktion.

I projektet ajourføres og formidles viden fra både igangværende og nyligt afsluttede forskningsprojekter i ind- og udland. Aktiviteterne sikrer specialviden i forhold til produktionsfaglige spørgsmål vedr. markdrift og økonomi.

Projektet vil have fokus på at understøtte en ny udbyttefremgang i planteproduktionen og beskæftiger sig bl.a. med markdriftsmanagement, den bedste udnyttelse af næringsstoffer samt optimal plantebeskyttelse. Som et konkret eksempel på ovenstående kan der f.eks. udarbejdes beregninger og vurderinger af de økonomiske konsekvenser af at skulle vælge mellem høst af korn eller såning af vinterraps.

Projektet har endvidere fokus på at sikre landmanden et helhedsorienteret beslutningsgrundlag, hvorfor der også udføres specialrådgivning om nye regler og rammebetingelser. Det omfatter afklaringer og fortolkninger af de relevante love, bekendtgørelser og regler.

5. Natur, miljø og øget landbrugsproduktion

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Rådgivning

Formålet med projektet er, at landmænd har let tilgang til aktuel faglig viden og krav i forbindelse med grundbetaling, arealtilskud, indsatsplanlægning for drikkevand, emissionsbaseret miljøgodkendelse af husdyrbrug, herunder adskillelse mellem arealregulering og anlægsgodkendelse.

Projektet vil sikre formidling af faglig og juridisk viden i forhold til en ny emissionsbaseret miljøgodkendelse. Folketingets målsætning er, at en ny regulering skal træde i kraft august 2016, hvor arealregulering og anlægsgodkendelse adskilles. Der vil være fagligt fokus på kvælstoffølsom natur og husdyrbrugenes påvirkning af naturområder, blandt andet administration og vurdering af naturområder i forbindelse med miljøgodkendelse af husdyrbrug, som til stadighed giver landmænd store udfordringer i forbindelse med lokalisering og udvikling af husdyrproduktionen. Derudover vil projektet sikre faglig og juridisk optimal rådgivning i relation til grundbetaling, love og forordninger vedr. mark- og gødningsplanlægning, husdyrindberetning og miljøord-

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

ninger samt tilsvarende rådgivning i relation til kommunernes planlægning for Naturplan DK og kommuneplanlægning, specielt for store husdyrbrug.

Arbejdet med indsatsplanlægning for drikkevand og boringsnære beskyttelsesområder vil blive fulgt tæt og landmænd og deres rådgivere vil være opdateret, så der sikres optimal produktion på markerne, samtidig med drikkevandet sikres mod påvirkning fra landbrugsproduktionen.

Der vil blive formidlet viden om de lovmæssige forhold vedrørende handleplaner for vandområdeplanerne, herunder revision af vandløbsregulativer.

6. Anvendelse af finansielle instrumenter i primærproduktionen

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Rådgivning

Formålet med projektet er at skabe klarhed over de økonomiske konsekvenser ved anvendelsen af finansielle instrumenter. Formålet er også at udarbejde anvisninger til løsninger, der dels kan understøtte, at den enkelte landmand har bedre mulighed for at agere hensigtsmæssigt på det finansielle marked, dels kan styrke landbrugets generelle udvikling.

I projektet analyseres omfanget af og formålet med brugen af finansielle instrumenter i primærproduktionen. Der tages udgangspunkt i dataudtræk fra Økonomidatabasen, som er en unik database, der bygger på landbrugets fælles regnskabssystem. Der udarbejdes en beskrivelse af forskellige kategorier af finansielle instrumenter inden for primærproduktionen. Endvidere belyses de finansielle instrumenters virkeområder.

Der udarbejdes en beskrivelse af de skattemæssige, juridiske og finansielle forhold i forbindelse med investering i finansielle instrumenter ved forskellige ejerformer. Endvidere foretages en sammenligning heraf.

Som et led i at belyse den danske anvendelse af finansielle instrumenter i et bredere perspektiv, inddrages unikke og højt fagligt kompetente kontakter i de skandinaviske lande, i forhold til at vurdere mulige forskelle i skattemæssige og juridiske sammenhænge.

Der foretages en analyse af, hvordan de foretagne investeringer ville have påvirket primærerhvervet, hvis ikke der var opstået en global krise

Der udarbejdes anvisninger til løsninger, der dels kan understøtte, at den enkelte landmand har bedre mulighed for at agere hensigtsmæssigt på det finansielle marked, dels kan styrke landbrugets generelle udvikling.

For at sikre, at projektets analyser, vurderinger og anvisninger bliver formidlet til den enkelte landmand og dennes interessenter, udarbejdes der bl.a. artikler om emnet, og det planlægges at afholde temamøder.

7. Optimering af ny miljøregulering

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Rådgivning

Det er projektets formål at analysere og vurdere konsekvenser af areal- og miljøreguleringen for derigennem at kunne bidrage til, at reguleringen tilrettelægges optimalt til gavn for landbrugsproduktionen og miljøet.

Herunder vil målfastsættelsen i vandområdeplanerne i de enkelte oplande blive vurderet, og muligheden for at opnå en god miljøtilstand ved ændring af andre presfaktorer og tiltag i det marine miljø bliver analyseret. Behovet for udbygning af det eksisterende program til overvågning af miljøtilstand og næringsstofudledninger vil blive vurderet og beskrevet.

Der vil løbende blive foretaget analyser af de ændringsforslag, der kommer med nye planer for fremtidens arealanvendelse. Analyserne vil omfatte påvirkning af økonomien for forskellige bedriftstyper samt den miljømæssige effekt. For vandløb analyseres konsekvensen af klassificeringen af vandløb, hvordan produktions- og afvandingsinteresser kan kombineres, og der udarbejdes vejledningsmateriale herom.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

For at kunne bidrage til, at fremtidens miljøregulering bliver tilrettelagt bedst muligt og til gavn for såvel landmænd som miljø, vil projektet studere og rapportere, hvilke incitamentsstrukturer man anvender i miljøindsatsen i vore nabolande.

Med udgangspunkt i nye forslag til regulering af arealanvendelsen, der er bebudet at træde i kraft for planperioden 2016/17, synliggøres miljøeffekten og de økonomiske konsekvenser af reguleringen, ligesom projektet vil søge at klarlægge landbrugsbedrifternes handlemuligheder. Der vil være fokus på at udarbejde rådgivningsværktøjer, som kan anvendes til at tilpasse sig nye rammevilkår på såvel bedrifts- som oplandsniveau.

8. Ejerskifte 2020

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Rådgivning

Formålet med projektet er at understøtte ejer- og generationsskifteprocessen samt at få sat gang i flere ejer- og generationsskifter med henblik på at få løftet den "pukkel" af ejer- og generationsskifter, der findes indenfor dansk landbrug.

De forskellige indsatsområder i projektet er fordelt på fem arbejdsplaner, der hver især omfatter flere aktiviteter. Arbejdsplan 1 indeholder aktiviteter, der sætter fokus på nye metoder til at skabe adfærdsændringer. I arbejdsplan 2 sættes der fokus på overførsel af forskningsresultater fra Center for ejerledede virksomheder med henblik på at belyse om resultaterne om ejerskifte også er gældende for landbruget, og i givet fald at sikre, at den nye viden implementeres i landbruget og rådgivningen. Arbejdsplan 3 indeholder aktiviteter, der sætter fokus på nye og alternative ejer- og finansieringsformer, der kan anvendes til fordel for ejer- og generationsskifter i landbruget, mens arbejdsplan 4 vedrører muligheden for at anvende crowdfunding i landbruget. Herudover bliver der i arbejdsplan 5 sat fokus på aktiviteter indenfor fagområdet familiejura, der ikke indgår i særlig udpræget grad i overvejelserne og afklaringen om et fremtidigt ejer- eller generationsskifte. Endelig indeholder arbejdsplan 6 projektledelse og kommunikation, der indgår som en naturlig og nødvendig del af projektet.

9. Lønsum og bæredygtig foderforsyning på kvægbedrifter – videnoverførsel

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Rådgivning

Projektets formål er at implementere, demonstrere og formidle den nyeste viden og de nyeste metoder, der forbedrer kvaliteten og reducerer omkostningerne ved fremstilling af grovfoder for at fremme en lønsom og miljømæssig bæredygtig mælkeproduktion på den enkelte kvægbedrift.

Som en særlig indsats gennemføres "Rådgivermatchen" i perioden 2016-2018, der er en konkurrence mellem rådgivningsvirksomheder om at skabe den største økonomiske forbedring i grovfoderproduktionen hos en gruppe af malkekvægbedrifter. Konkurrencen skal motivere rådgivningsvirksomhederne til at forbedre deres tværfaglige rådgivning om grovfoder, så den får større gennemslagskraft og effekt på kvægbedrifterne.

Ét af de vigtige værktøjer er høstprognoserne for kløvergræs, majshelsæd, kolbemajs og kernemajs, der vil blive opdateret og justeret løbende, via udtagning af prøver og analyse for tørstofindhold og foderværdi i de sidste to til tre uger før forventet høst på en række kvægbrug. Desuden monitoreres der ugentligt for angreb af bladsvampe i majsmarker for at forbedre beslutningsgrundlaget for en eventuel bekæmpelse samt at forbedre grundlaget for et beslutningsstøtteværktøj for landmændene.

Den nyeste viden om grovfoderproduktion og -udnyttelse vil blive formidlet via artikler og sociale medier. Det gælder især indenfor dyrkning af kløvergræs og majs samt ensilering, opbevaring og anvendelse af grovfoder. Desuden vil den nyeste teknologi og viden indenfor produktion og udnyttelse af grovfoder blive demonstreret på en ekskursion for landmænd og rådgivere på to topmoderne og effektive malkekvægbedrifter.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

10. Landbruget i planlægningen

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Rådgivning

Formålet er at skabe de bedste forudsætninger for en hensigtsmæssig udvikling af den enkelte bedrift i samspil med øvrige interesser i det åbne land. Det kræver en fortløbende indsats på en række områder:

- Landbrug og kommuneplanlægning: Der demonstreres og videreformidles landbrugsfaglige fakta og fremtidsperspektiver til brug i planlægningen, gældende lovgivning, praksis og ny viden inden for planlægning til både landmænd, rådgivere og kommuner.
- Innovation og tværfaglige indsatser i det åbne land: For at skabe plads til både landbrugsproduktion og interesser som fx natur, landskab, erhvervsudvikling mv. undersøges en række tværfaglige, innovative tiltag, som kan løse flere problemer på én gang og som kan skabe sammenhæng mellem overordnet planlægning og lokale løsninger ved den enkelte landbrugsbedrift.
- Landmandens udvikling i landdistriktet: Der formidles viden og eksempler om mulighederne i Landdistriktsprogrammet til rådgivere, så landmændene kan få en kvalificeret og præcis rådgivning, der gør dem opdateret på de fremtidige muligheder.
- Undersøgelse af landskabelige hensyn ved anlægsudvidelser og barmarksprojekter: I samarbejde med den lokale rådgivning undersøges med udgangspunkt i 1-3 bedrifter, hvilken værdi faktorer som landskab, logistik og arkitektur, der er tænkt ind i projekterne fra start, kan give, og hvordan denne planlægning kan medvirke til at lette sagsbehandlingen og sikre landmanden de mest optimale udviklingsmuligheder.
- Form, farver og materialer i landbrugsbyggeriet: Der sættes fokus på landbrugsbyggeriets bygningsdetaljer i forhold til form, materialer og farver med det formål at opnå større arkitektonisk kvalitet uden væsentlige meromkostninger, for at være på forkant med krav til landskabelig tilpasning og på sigt at opnå et forbedret image af landbruget.

11. Landmandsakademiet - strategisk kompetenceudvikling for landmænd

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Rådgivning

Formålet er at sikre, at der er målrettede kompetenceudviklingstilbud indenfor ledelse, strategi og forretningsudvikling til rådighed for ejere og ledere i landbruget, og at disse tilbud er synlige overfor landmænd. Endvidere er formålet at etablere et overblik over behovet for kompetenceudvikling for det fortsat stigende antal af udenlandske medarbejdere i danske landbrugsvirksomheder. Det gælder både kulturelle, sproglige og landbrugsfaglige kompetencer.

Via løbende afdækning af behov hos hhv. ejerledere og driftsledere, samt andre med tilknytning til og interesse for landbrugserhvervet dannes overblik over kompetencebehovet. Dette sammenholdes med eksisterende og relevante kompetencetilbud i markedet, som synliggøres overfor landmændene. Kompetencebehov, der ikke allerede kan opfyldes via eksisterende tilbud, bliver designet og udviklet i projektet.

Via kongresser, hvor landmænd deltager, artikler i landbrugsfaglige medier, hjemmesider og de sociale medier inspirerer aktiviteterne i projektet til kompetenceudvikling. Samt sætter fokus på vigtigheden af, at ejere og driftsledere videreuddanner sig tilsvarende som andre ejere og ledere i små og mellemstore virksomheder.

12. Naturen i landbruget - og landbruget i naturen

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Rådgivning

Formålet er at sikre, at den enkelte landmand har et solidt, fagligt grundlag inden for natur- og arealforvaltning til at iværksætte tiltag og tilpasse produktionen mest hensigtsmæssigt ud fra de givne rammebetingelser.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

Det sker ved at demonstrere, rådgive og videreformidle ny videnskabelig og praktisk viden om regler og nye tiltag inden for området. Der fokuseres på konkrete løsninger, der kan hjælpe den enkelte landmand med at finde nye veje i forhold til de udfordringer, der opstår som følge af målsætninger og tiltag, der er fastlagt eller er undervejs på natur- og arealforvaltningsområdet, herunder også de juridiske konsekvenser. Dette er f.eks. nye regler og ændringer i tilskudsregler, regler for areal beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3, naturpleje samt konsekvenser og muligheder afledt heraf.

Samtidig er målet at holde fokus på de mange naturtiltag, som danske landmænd laver, og via projektet hjælpe landmænd med at optimere indsatsen ved at vælge de for landbrugsproduktionen og naturen mest optimale løsninger. Det sker bl.a. ved at indhente konkrete erfaringer fra landmænd, gennem deltagelse i møder, konferencer og ved at være opdateret på ny viden og erfaringsudveksling med rådgivere, landmænd og andre aktører, herunder naturansvarlige myndigheder.

13. Landbruget - en sund og sikker arbejdsplads

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Rådgivning

Det er projektets formål at styrke det generelle arbejdsmiljø i landbruget – både sikkerhedsmæssigt og sundhedsmæssigt - samt at gøre en særlig indsats for unges arbejdsmiljø i landbruget. Arbejdstilsynet har udpeget landbruget som en nedslidningstruet branche. Ulykkesstatistikkerne viser, at der stadig sker både mange og alvorlige ulykker i landbruget. Derfor er der behov for en konstant og målrettet indsats for at knække ulykkeskurven og for at fastholde fokus på et godt arbejdsmiljø i landbruget.

Der er 3 arbejdsplaner i projektet, som er detaljeret beskrevet i punkt 2.4. Disse 3 arbejdsplaner underbygger formålet og sætter specifikt fokus på:

- Holdningsbearbejdning og ny videnstilførsel til unge (arbejdsplan 1: Unges arbejdsmiljø)
- Udarbejdelse af skriftlig information og værktøjer til alle beskæftigede i landbruget (arbejdsplan 2: Øget fokus på sundhed og sikkerhed i landbruget)
- Indhentning og mundtlig formidling af relevant og ny viden (arbejdsplan 3: Indhentning og mundtlig formidling af ny viden).

Tiltag, der tilstræbes at gøres relevant, nærværende og praktisk anvendeligt for så mange som muligt i landbruget. Målgruppen er ganske bred, og arbejdsopgaverne er meget forskellige. Derfor må information nødvendigvis også kommunikeres på forskellig vis, hvilket der tages højde for i projektet.

14. Juridisk specialviden til bedriftsoptimering

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Rådgivning

Formålet med projektet er at sikre den enkelte landmand – enten direkte eller gennem de lokale rådgivere – let og hurtig adgang til den nyeste viden om regler og rammebetingelser. Adgang til denne specialviden sikrer såvel den konventionelle som den økologiske landmand et solidt, fagligt beslutningsgrundlag for justeringer og nytænkning i forhold til produktionens gennemførelse og en fortsat driftsøkonomisk og miljømæssig optimal produktion.

Projektets aktiviteter understøtter både den enkelte landmand i arbejdet med bedriftsoptimering og den udtrykte vision for erhvervets udvikling. Der lægges vægt på, at formidlingsaktiviteterne er fokuseret på bedriftsniveau med en helhedsorienteret indgangsvinkel. Der formidles nyheder, vejledning mv. vedrørende miljøregulering og specifik landbrugsrettet regulering, som i relevant omfang suppleres med analyse af muligheder og risici. Endvidere formidles om anden relevant lovgivning f.eks. på det sociale område, vedrørende arbejdsmarkeds- og ansættelsesforhold mv. – hvor de pågældende forhold har særlig relevans for landbruget, f.eks. i kraft af samspillet med anden lovgivning eller landbrugserhvervets traditionelle strukturer. For at sikre, at alle relevante bidrag til fortolkning af gældende ret tilvejebringes og videreformidles, vil det i nogle tilfælde være relevant at mødes med medarbejdere i EU og fagpersoner i andre lande.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

15. Vidensformidling, der har effekt for den økologiske landmand

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Rådgivning

Projektets formål er at skabe overblik, systematisere og formidle den nyeste viden for alle væsentlige produktionsområder indenfor økologisk landbrug. Der sker løbende opdateringer af regler og rammevilkår som de økologiske landmænd bliver målt og kontrolleret på. Dette projekt er med til at sikre, at de økologiske landmænd og deres rådgivere, til enhver tid, kan orientere sig og finde viden om ændringer og nyeste tiltag.

Metoden er, at der løbende sikres relevant indsamling, formidling og anvendelse af den tilgængelige viden, der har relevans for det økologiske landbrug uafhængigt af bedriftstyper og størrelser. Udover, at have fokus på regler og rammevilkår, vil der i projektet være fokus på at indsamle og formidle nyeste viden om fagspecifikke emner om økologisk plante-, kvæg-, fjerkræ- og svineproduktion samt på energi- og klimaområdet. Der vil fortsat være aktiviteter, der bidrager til øget viden om bæredygtighedsanalyser indenfor økologisk landbrug. Der vil være fokus på de mange landmænd, der har omlagt til økologi i 2015, samt de små husdyrbrug, der kan have udfordringer med viden der sikrer dyrevelfærden.

Der er et stort behov for løbende at få indsamlet og formidlet nyeste viden og få den sat ind i det rette perspektiv, sådan at de økologiske landmænd kan få indarbejdet den nye viden i relevante og praktiske sammenhænge på bedrifterne. Desuden vil projektet gerne tilpasse relevant viden, der kan anvendes i undervisningen til kommende økologiske landmænd.

16. Drift og optimering af nyt og eksisterende landbrugsbyggeri

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Rådgivning

Formålet med projektet er at styrke vidensniveauet gennem hele planlægningsfasen med hensyn til logistik både på det strategiske og operationelle niveau, i forbindelse med nyetablering samt udvidelse af animalske produktioner.

Indholdet i projektet er en række aktiviteter på udvalgte områder, der alle fokuserer på væsentlige elementer med udgangspunkt i bygningskonstruktioner samt logistik og strategi på bedriften. Projektet opdeles i 6 arbejdsplaner:

1. Landbrugets byggeblade: Der foregår til stadighed ændringer i udførelsesmetoder, materialer og lovgivning, hvorfor det er nødvendigt at oprette nye byggeblade og revidere de eksisterende for at bevare aktualiteten og værdien af byggebladene. Nærværende arbejdsplan vil primært have fokus på opdatering af eksisterende byggeblade og sekundært på oprettelse af nye byggeblade.
2. Strategi og dimensionering: Der indsamles erfaringer og dokumentation fra planlægningen af 4 nyetablerede staldanlæg, 2 sostaldsanlæg og 2 smågrise- eller slagtesvineproducenter (hvis muligt!), fra medvirkende bygningskonsulent eller entreprenør. Herefter følges der op på de aktuelle anlæg i form af interview af ejer/driftsleder og gennemgang af staldene for at se resultatet af planlægningen og erfaringer med brugen af anlæggene.
3. Logistik og infrastruktur: Målet med denne arbejdsplan er at optimere infrastrukturen og logistikken i planlægningen af det nye staldanlæg. Aktiviteterne består i at indsamle data fra planlægningsfasen fra 2-4 staldbyggerier, der analyseres og videreformidles med henblik på at opnå mere gennemtænkte løsninger fra start i svinstalde med hensyn til logistik og infrastruktur.
4. Garantiordning på inventar: Formålet med denne arbejdsplan er at udvikle og etablere et aftalegrundlag, der forlænger leverandørens garantiperiode på alle inventardele, der ikke er direkte sliddele. Dette giver primærproducenterne en større sikkerhed for deres investering i de første 5 år efter udvidelse eller etablering.
5. Arkitektur: Dansk landbrugsbyggeri er i dag hovedsagligt kendetegnet ved standardiserede staldsystemer og med fokus på effektivitet, pris og miljø og meget lidt fokus på æstetik og de visuelle kvaliteter. Med den nuværende økonomiske situation taget i betragtning handler det i første omgang om at sætte fokus på form, farver og materialer og med få midler at højne arkitekturen og de visuelle kvaliteter ved

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

driftsbygningerne og på sigt forbedre landbrugsbyggeriets image. Arbejdspakken vil gennemføres i samspil med projektet "Landbruget i Planlægningen", der gennemføres af SEGES Planter & Miljø, og som også søges finansieret af Promilleafgiftsfonden.

6. Formidling af ny viden: Der sker hele tiden nyt på byggeområdet omkring teknikker, produkter, lovgivning og regulering, som kan have stor betydning i såvel byggesituationen som i den daglige drift. Derfor er det en del af dette projekt at sikre, at ny viden i nødvendigt omfang, og hvor det skønnes påkrævet, vurderes, analyseres og formidles videre til landmænd og rådgivere. Dette vil typisk ske i form af artikler i landbrugets medier.

Resultatet af projektet bliver opbygning og formidling af viden omkring helhedsorienterede løsninger til landbrugsbyggeri, som sikrer, at byggerierne giver størst mulig værdi på både kort og lang sigt.

17. Økonomisk optimal produktion af kælvekvier via kvalitet og strategisk tilpasning

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Rådgivning

Formålet med projektet er at forsyne mælkeproducenten og dennes rådgivere med værktøjer og materiale, der understøtter produktionen af et passende antal højkvalitets kvier samt en evaluering heraf.

En "højkvalitets kvie" defineres som en kvie, der kælver i den anbefalede alder og størrelse, bliver drægtig som 1. kalvs ko indenfor de første 150 dage og lever op til den enkelte besætnings ydelsesniveau og ydelsespotentiale. At producere en højkvalitets kælvekvie stiller krav til sundhed, tilvækst og staldforhold lige fra dyrets første levemåneder. På baggrund af litteraturstudie, analyser og praktiske undersøgelser udvikles systematiske tjeklister til fejlfinding indenfor sundhed, ernæring og management for kalve, ungdyr, løbekvier og kælvekvier.

18. Forundersøgelse til regnskabsanalyse af slagtesvineproducenternes internationale konkurrenceevne

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Rådgivning

Formålet med projektet er at udarbejde en forundersøgelse, der kan understøtte både kommende og eksisterende danske landmænd i en vurdering af, om det er rentabelt at etablere, opretholde eller udvide slagtesvineproduktion i Danmark.

De danske slagtesvineproducenter er økonomisk pressede, og produktionen af slagtesvin har været faldende gennem det seneste årti. Årsagen formodes blandt andet at være forskelle i produktionsvilkårene mellem danske og udenlandske slagtesvineproducenter.

En tysk og en polsk producent kan i dag typisk give højere priser for danske smågrise, hvilket formodes at udspringe af relativt bedre økonomiske vilkår. Adgangen til pålidelige og sammenlignelige data er dog ofte begrænset. Projektet er derfor en forundersøgelse af, i hvilken udstrækning det er muligt at skaffe data af den fornødne kvalitet til, at de kan give ny viden, som kan belyse forskellene i produktionsvilkårene.

I første omgang afgrænses sammenligningen til forundersøgelser vedrørende Tyskland og Polen. Undersøgelsen tager direkte udgangspunkt i danske, tyske og polske svineproducenters regnskaber for sammenlignelige ejendomme, konto for konto. Tilgængeligheden af pålidelige data afgør herefter projektets forløb. I det omfang tilgængeligheden og kvaliteten af data tillader det, vil der blive foretaget relevante sammenligninger. Hvis der er begrænset adgang til pålidelige data, restringeres analysen til en partiel sammenligning på udvalgte parametre, og analysen afsluttes i 2016 med, at den indsamlede partielle viden omsættes til målrettet rådgivning til danske svineproducenter. Hvis datagrundlaget berettiger hertil, påtænkes en mere holistisk analyse i 2017, også omfattende flere lande.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

19. Specialrådgivning til svineproducenter

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Rådgivning

Formålet er specialrådgivning, herunder formidling af viden og generering/opdatering af værktøjer, der gør det muligt for svineproducenter og rådgivere at bruge ny viden i praksis. Herunder på basis af vækstfunktioner at udarbejde et værktøj til optimering af slagtesvineproduktionen.

Specialrådgivning vil blive stillet til rådighed i form af information og rådgivning til landmænd og rådgivere om ny faglig viden, samt regneark, håndbøger og andre værktøjer til implementering af viden.

I 2016 vil der være særlig fokus på optimering af slagtesvineproduktionen. Der vil blive udarbejdet regneark til beregning af økonomisk optimale holddriftsintervaller, optimal slutfoderstyrke ved vådfodring og optimal slagtevægt afhængig af noteringsmaske og foderpriser.

Nye forsøgsresultater vil blive implementeret i de produktionsfunktioner, der bruges til vurdering af optimal fodring i smågrise- og slagtesvineproduktionen. Udviklingen i råvarepriser vil blive overvåget og anvendt til beregning af næringsstofniveaues betydning for kødprocent, foderforbrug, daglig tilvækst samt dækningsbidrag pr. stiplads og dermed grundlag, når man skal vurdere og optimere produktionen på den enkelte bedrift.

Overvågning og faglig vurdering af mulige alternative fodermidler, herunder biprodukter og blå biomasse, der kan forbedre eller billiggøre foderet, vil ske løbende. Økonomisk relevans af nye foderafgrøder vil desuden blive helhedsvurderet i takt med, at nye sorter kommer på markedet. Ligeledes værdisættes ændringer i den fodringmæssige værdi af fx korn ved faldende proteinindhold.

Implementering af lovgivning i form af foderhygiejnedirektivet samt udarbejdelse og løbende opdatering af vejledninger i HACCP og branchekoden vil ligeledes blive gennemført.

20. Foder og fødevarer sikkerhed

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Rådgivning

Projektets formål er at medvirke til at sikre, at dansk kvæg fodres med sunde og sikre fodermidler, der skaber basis for sunde og sikre mælke- og kødprodukter samt høj produktivitet og dyresundhed.

- Der gennemføres en bred screening af kvægfoderblandinger eller råvaremix, der kontrolleres for indhold af næringsstoffer og energi samt eventuelt uønskede stoffer. De deltagende kvægbrugere udtager en prøve fra hver levering af foderblanding eller råvaremix over en given periode. Det tilstræbes, at overvågningen omfatter de vigtigste foderblandinger fra alle væsentlige foderleverandører til danske kvægproducenter.
- De frivillige aftaler om at undgå aflatoxin i tankmælk og udeladelse af animalsk fedt i foder til kvæg mellem foderstofindustrien, Mejeriforeningen og Landbrug & Fødevarer, Kvæg overvåges. Listen over tilsluttede foderleverandører holdes opdateret, og der indsamles kontrolresultater for aflatoxin fra foderfirmaerne. Ved fund af aflatoxin i tankmælksprøver ved mejeriernes stikprøvekontrol iværksættes en udredning for at finde kilden til forureningen.
- Fødevarestyrelsens kontrolresultater for foder opgøres og publiceres på en lettilgængelig og overskuelig måde for rådgivere og kvægbrugere.
- Ved mistanke til leveret foderblanding eller råvare i forbindelse med bratte ydelsesfald i enkeltbesætninger iværksættes omgående en udredning af sammenhængen mellem de mistænkte foderpartier og den observerede mælkeproduktion, sundhedstilstand og eventuel overførsel af uønskede stoffer til mælken.

21. Bæredygtig intensiv kvægproduktion

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Rådgivning

Projektets formål er at opbygge og formidle ny viden til landmændene omkring bæredygtig og ressourceeffektiv kvægproduktion, der mindsker belastningen af det omgivende miljø. Dette vil ske gennem et fokus på

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

at minimere foderets indhold af protein og fosfor ved at sikre, at den nyeste viden om moderne teknologi kan tages i anvendelse samt et højere vidensniveau omkring tilpasning og udnyttelse af de eksisterende miljømæssige rammer for kvægproduktion.

Projektets indhold og aktiviteter:

- Sikre, at der foreligger korrekte data vedrørende kvægets udskillelse af næringsstoffer med gødning og urin for både økologiske og konventionelle brug. Data indsamlet i projektet vurderes og anvendes i den årlige opdatering af normerne for kvæggødningens indhold af N (kvælstof) og P (fosfor). Specielt fokus skal der være på data fra slagtekalveproduktionen, da der mangler data og for disse. Analyse af eventuelle forskelle i Normtal for økologiske og konventionelle kvægproduktioner.
- Vurdering og beskrivelse af miljøteknologier i praktisk brug med henblik på en beskrivelse af den miljømæssige værdi.
- Da klimabelastningen fra mælkeproduktionen har tæt relation til N-omsætningen, skal disse ses i sammenhæng, og klimaeffekten af høj N-effektivitet skal bevidstgøres for kvægbrugerne.

Miljøteknologi er et kompliceret område at overskue for den enkelte landmand – særligt, fordi udviklingen går utroligt hurtigt. Derfor ligger der som en vigtig aktivitet i projektet en konkret analyse- og formidlingsindsats på dette område.

22. SædskifteTjek i Dansk Markdatabase

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Rådgivning

Formålet med projektet er at kunne forudsige dyrkningsmæssige og økonomiske udfordringer for landmanden relateret til f.eks. opformering af græsukrudt, udvikling af herbicidresistens og udvikling af sædskifterelaterede sygdomme. I projektet analyseres hvorledes bedrifternes registreringer i Dansk Markdatabase kan benyttes til aktivt at identificere bedrifter og marker, hvor der er/har været et sædskifte, som forventeligt vil give økonomiske udfordringer for landmanden.

- Gennemførelse af litteraturstudium med henblik på afdækning af bedste praksis på området samt afklaring af nøgleområder i samarbejde med lokale planteavlskonsulenter.
- Afdækning af, om det er muligt at udarbejde nogle simple værktøjer med overskriften "SædskifteRisikoTjek" til gavn for den enkelte landmand. Man kan f.eks. forestille sig, at man tjekker afgrødehistorien på den enkelte mark med henblik på at afsløre marker, der kan være i risiko for kålbrok.
- Udarbejdelse af værktøjer under overskriften "ResistensRisikoTjek".
- Formulering og kørsel af forespørgsler i Dansk Markdatabase og generering af lister over bedrifter/marker, som skal undersøges nærmere.
- Verifikation af resultaterne i samarbejde med lokale planteavlserådgivere. Det testes her, om de bedrifter/marker, som udpeges af SædskifteTjek-værktøjerne også i virkeligheden er omfattet af de risici, som projektet sigter på at afdække.
- Afrapportering af resultater og evaluering af mulighederne for senere at udarbejde et operationelt værktøj for landmænd og konsulenter.

23. Optimal fodering med grovfoder

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Rådgivning

Formålet med projektet er at rådgive hesteproducenter ved at forsyne dem med rådgivning, værktøjer og materiale, der understøtter produktion og anvendelse af optimal fodring af heste med grovfoder. Rådgivningen vil være i form af artikler til fagpresse, hjemmeside og sociale medier samt en vederlagsfri telefonisk rådgivning.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

Projektet består af 2 arbejdsplaner:

- I arbejdsplan 1 er omdrejningspunktet at indsamle og formidle analyseresultater fra grovfoderanalyser til heste og beskrive variationsbredden i produktet og med dette udgangspunkt beskrive den optimale anvendelse.
- I arbejdsplan 2 vil der blive udarbejdet og formidlet beskrivelser af forskellige grovfoderkvaliteter til forskellige kategorier af heste. Der vil blive arbejdet med at forbedre de undersøgte analyseparametre ved foderanalyserne, herunder parametre for den hygiejniske kvalitet, med henblik på at sikre en bedre og mere sikker grovfoderanalyse til heste. Samtidig vil der blive fokuseret på grovfoderets indhold af sukker og på hvilke managementmæssige muligheder der er for at påvirke sukkerindholdet i grovfoderet. Yderligere vil der blive arbejdet med en vejledning til udtagning af grovfoderanalyser målrettet til hestefolk.

24. Udvikling og implementering af rådgivningskoncepter

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Rådgivning

Projektet skal sikre, at den viden, der er samlet sammen og dokumenteret i VSP, blandt andet i Best Practice-manualer, fortsat er aktuel og bliver anvendt i eksisterende og nye sammenhænge. Målet er endvidere at finde nye måder at sikre effekten af den viden, der sættes i arbejde på staldgangen. Samtidig vil projektet afdække, hvordan brugen af nye medier og elektroniske værktøjer kan supplere og understøtte den mere traditionelle form for implementering af viden, som konsulenter og dyrlæger anvender i samarbejdet med svineproducenten og hans medarbejdere. Samlet set er målet en effektiv omsætning af viden til den enkelte bedrift.

I projektet gennemføres implementering og videreudvikling af manualer/rådgivningskoncepter:

- Farestaldsmanagement
- Repro-management
- Vækstmanagement
- Vådfodermanagement
- Hjemmeblandermanagement

På den lange bane er det projektets forbedrede metoder med hensyn til at bringe viden effektivt og hurtigt i arbejde på staldgangen, målt i effekt på bundlinjen, som er målet.

25. Optimeret jordbearbejdning i kornbaserede planteproduktionssystemer (OptiTill)

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Rådgivning

Formålet er at undersøge agronomiske og driftsøkonomiske forhold i relation til reduceret jordbearbejdning/pløjefri dyrkning og direkte såning, herunder at belyse/fastlægge interaktioner med dyrkning af mellem- og efterafgrøder samt anvendelsen af faste kørespor med henblik på at opbygge og bevare jordkvaliteten og mindske landbrugets klimapåvirkning.

I projektet vurderes muligheden for at anvende reduceret jordbearbejdning og direkte såning som middel til at bevare jordkvaliteten og mindske landbrugets klimapåvirkning. Der etableres storskala værksteds- og demonstrationsarealer med udvikling og demonstration af reduceret jordbearbejdning og direkte såning med henblik på at opnå fastholdt eller øget udbytniveau. Endvidere kvantificeres de agronomiske effekter af at anvende reduceret jordbearbejdning og direkte såning.

SEGES afdækker i projektet udfordringerne ved hjælp af markdemonstrationer, undersøgelser og målinger. Resultaterne fra projektet organiseres i et beslutningsstøttesystem, et såkaldt beslutningstræ, som bliver en central vejledning for landmænd og rådgivere med interesse i reduceret jordbearbejdning og direkte såning.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

26. Gødningsværdi af fosfor i restprodukter

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Rådgivning

Det overordnede formål er at reducere importen af fosfor (P) til Danmark samt undgå såvel over- som underforsyning af afgrøderne med P.

Målet er at udvikle en metode til bestemmelse af P-gødningsværdien i restprodukter som spildevandsslam, aske, struvit og biochar samt på forskellige fraktioner af husdyrgødninger. Dette mål nås ved at projektet (1) udarbejder en standardiserbar analysepakke for P-gødningsværdi, (2) beskriver restprodukter, der er tilpasset specifikke gødningsformål, (3) udarbejder deklarationsvejledninger til producenter af restprodukter og (4) producerer et beslutningsværktøj, der kan vejlede landmænd med valget af P-gødningskilde. Projektet vil også udrede de lovgivnings- og markeds-mæssige barrierer for anvendelse af restprodukter i konventionel og økologisk planteproduktion og sætte fokus på at imødegå disse. Ideen er, at gødningsværdien af P i restprodukter og husdyrgødninger skal deklareres således, at afgrøderne får præcis den mængde P, de har brug for. Det vil resultere i, at importeret handelsgødnings-P kan substitueres med P fra de gødningskilder, som man allerede råder over i Danmark.

SEGES's hovedaktiviteter omfatter en beskrivelse af barriererne for anvendelse af restprodukter, måling af eftervirkningen af udbragte restprodukter i markdemonstrationer samt deltagelse i udarbejdelse af et beslutningsværktøj, der skal optimere landmændenes anvendelse af fosforgødninger.

27. Optimal anvendelse af landbrugets data, der skaber værdi for landmanden

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Formålet med projektet er, med udgangspunkt i Økonomidatabasen og Farmtal Online, at sikre, at grundlaget for de økonomiske sammenhænge i landbruget kan analyseres og dokumenteres og at bidrage til, at landmanden har optimal viden om sin egen økonomiske formåen i forhold til andre i branchen. Databasernes formål er desuden at levere kvalitetskontrollerede data, som kan danne grundlag for veldokumenterede beslutningsgrundlag og fungere som grundlag for normer, dokumentation, benchmarking, analyser og forskning bredt i hele erhvervet.

Som et led i at sikre datakvaliteten i Økonomidatabasen udvikles et valideringssystem, der samtidig giver brugerne mulighed for hurtig anvendelse af data. Tiltag vedrørende validering af data fra leverandører fra specialproduktioner implementeres og tilpasses. Det drejer sig om dataleverandører indenfor økologiske bedrifter, fjerkræproducenter, avlsbesætninger indenfor svin samt kartoffelavl. Endvidere udvikles specielle tiltag, der gør det muligt, at forbedre den statistiske bearbejdning af data inden for grovfoderproduktionen.

Der gennemføres en analyse, der skal afdække behovet for at nytænke ejer- og samarbejdsformer i relation til dataopsamling og statistiske analyser af den primære landbrugsproduktion. I den sammenhæng udvikles et værktøj til analyse af koncernøkonomi.

Der er endvidere fokus på at skabe bedre analysemuligheder via webbaserede udtræksfaciliteter. Dette vil give brugerne betydelig større fleksibilitet og hurtighed i forbindelse med anvendelse af data.

Der gennemføres en analyse, der skal klarlægge, hvordan udviklingsarbejdet for Farmtal Online optimeres set i forhold til de eksisterende strukturer i databasen. Der udvikles en facilitet i Farmtal Online, der gør det muligt at tilvejebringe historiske data. Endvidere udarbejdes en beskrivelse af, hvordan data fra Økonomidatabasen og Farmtal Online kan kobles, således at nytteværdien af de to databaser optimeres yderligere.

28. Udvikling og implementering af virkemidler - landbrug og vandmiljø

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål er at finde og teste innovative løsninger til miljøindsatser. Indsatserne skal kunne gå hånd i hånd med en bæredygtig intensivisering af landbrugsproduktionen.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

Der skal arbejdes med virkemidler i det marine miljø og virkemidler udenfor dyrkningsfladen, ligesom der skal arbejdes med tiltag, der kan øge udnyttelsen af kvælstofressourcen på markfladen. Projektet vil arbejde med kombinationer af miljøtiltag, der både fremmer naturen, forbedrer miljøtilstanden i vandmiljøet og skaber rum til en konkurrencedygtig landbrugsproduktion. Et vigtigt element er, at vurderingen af effekter foregår på et stærkt fagligt grundlag, hvorfor der arbejdes videre med metoder der kan bidrage til forbedret kvantificering af sammenhængen mellem landbrugspraksis og udvaskning.

Inspiration hentes fra forskningsprojekter i ind- og udland og inddrages i udviklingen af nye virkemidler. Projektet vil skele til England og USA, hvor der er fokus på målrettede tiltag, der reducerer udvaskningen af næringsstoffer og sedimenter til vandløb. Herudover vil projektet fortsætte med at dokumentere virkemidler via praktiske forsøg, og vil arbejde med mulighederne for at forbedre effekten af de virkemidler, der allerede er udviklet.

Projektet vil teste og udvikle et koncept for oplandsrådgivning og hertil udarbejde værktøjer og vejledningsmaterialer, der kan understøtte en indsats på såvel bedrifts- som oplandsniveauet. Et kerneelement bliver at sikre et stærkt fokus på god landbrugspraksis. Tesen er, at et fornyet fokus på god landbrugspraksis øger næringsstofudnyttelsen til gavn for landmandens bundlinje og til gavn for miljøet. I projektet vil projektet undersøge, hvilke faktorer der er afgørende for at motivere landmænd til at investere i miljøtiltag. Kan landmændene i et større opland til en fjord samarbejde om at finde egnede løsninger, hvis de kender miljømålene og har et sæt af værktøjer og virkemidler at arbejde med? I projektet vil projektet teste disse muligheder for at finde løsninger i samspil mellem landmænd og med andre aktører i lokalområdet i et par demonstrationsområder. I tilknytning hertil vil projektet kortlægge, hvilke kompetencer der skal i spil for at lave succesfulde oplandsløsninger, der både sikrer en konkurrencedygtig udvikling for landbruget og at man opnår de fastsatte miljømål.

29. Digitale relationer og datadreven informationsformidling

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Formålet er at understøtte, at relevant viden kommer til landmanden via systemer eller digitale relationer frem for, at han selv skal søge og finde den på nettet. Det vil hovedsageligt foregå ved at dreje rådgivningstjenesten over mod brug af sociale medier, digitale produktions- og forretningsystemer, datastrømme fra tags, sensorer og positionerings teknologier til at automatisere data relateret til de enkelte landbrug. Kort sagt vil projektet bidrage til, at landbrugsmæssige forretninger i bred forstand sker ved brug af metoder og koncepter kendt som Social Business.

I 2016 vil der blive arbejdet med følgende områder:

- Mulighederne for at sammenknytte data- og vidensbaserede IKT systemer med brugernes aktiviteter og beslutningsprocesser ved brug af Sitecore Experience Platform.
- Brug af nye digitale publiceringsformer og kanaler målrettet mobile enheder (tablets, smartphones).
- Digital understøttelse af samarbejde og vidensdeling på bedriften.
- Mulighed for at opstille datadreven model for landmandens bedrift.
- Vidensspredning og -deling ved brug af sociale fællesskaber.
- Koncept for beskyttelse og benyttelse af landbrugets data.

30. Nyttiggørelse af landbrugets datagrundlag

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Formålet med projektets gennemførelse er, at kunne fastholde og videreudvikle landbrugserhvervets styrkeposition og konkurrenceevne ved fortsat at nyttiggøre landbrugets samlede datagrundlag optimalt under de nye forhold.

- Arbejdspakke 1 Dataanalyse: I nærværende arbejdspakke vil bestå af 1 case study, hvor der anvendes et anerkendt værktøj (kan eksempelvis være IBM Watson Explorer) til at analysere på data på tværs af SEGES' faglige databaser og eksterne datakilder. Forventningen er, at der kan opnå ny viden og af-

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

dække faglig/økonomiske sammenhænge, der ikke tidligere har været kendt. Det landbrugsfaglige område/interessefelt afgrænses endeligt i starten af projektperioden, idet der fokuseres på aktuelle problemstillinger/udfordringer. Som en del af aktiviteten vil også indgå kompetenceopbygning og videndeling.

- Arbejdspakke 2 Dataintegration: I denne arbejdspakke sker der en videreførelse af de aktiviteter, som SEGES gennemfører i 2015 med hensyn til integration til frie datakilder, som stilles til rådighed af bl.a. det offentlige. Der vil blive gennemført 1 casestudy i forhold til at integrere offentlige data op mod data i SEGES' databaser. På baggrund af de foreløbige resultater for 2015 forventes det, at være tale om integration til data fra Geodatastyrelsen. Den teknologiske udvikling betyder stadig større udbredelse af sensorer og maskiner, som løbende genererer massive mængder af data, som på forskellig vis stilles til rådighed for omgivelserne via internettet (Internet of Things (IoT)). Udfordringen er, at opsamle disse data i systemer, der kan integrere og analysere data jf. arbejdspakke 1. Projektet vil her arbejde med den generelle tekniske problemstilling omkring at få data fra dets "fødsel" frem til et cloud baseret system, konkretiseret ved data fra f.eks. traditionelle sensorer (RH, temperatur, nedbør, flow, vægte, RFID tags) og opsamling af data fra internetopkoblede maskiner og komponenter (IoT). Der gennemføres 1 casestudy, hvor der skabes integration mellem en eller flere datakilder af denne type og dermed får mulighed for at sammenstille sensor opsamlede data med data i SEGES' traditionelle databaser.
- Arbejdspakke 3 Privacy og sikkerhed: SEGES gennemfører i løbet af 2015 en afdækning af, hvilke samtykker dataejereren (typisk landmanden) skal give, og hvordan de kan indhentes og håndteres i forhold til SEGES' databaser. Ligeledes gennemføres en vurdering af perspektiverne for at integrere vores nuværende logon løsning (DLRB Fælles Logon) med NemID til erhverv. I nærværende arbejdspakke fortsættes dette arbejde i 2016, med udarbejdelse af en løsningsbeskrivelse og efterfølgende implementering af en teknisk løsning til indsamling, administration og anvendelse af samtykker for så vidt angår de databaser og softwareløsninger, som SEGES driver. Løsningen vil forventeligt blive baseret på anvendelse af NemID til autentifikation af brugeren. Løsningen vil sikre en effektiv og smidig håndtering af brugernes/dataejernes samtykker, således mulighederne for integration og udveksling af data mellem SEGES og andre aktører lettes, samtidig med at de nye juridiske krav imødekommes.

31. Det biobaserede samfund

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektet skal sikre en opsamling og formidling af ny viden inden for bioøkonomi. Nye forretningsområder for landmænd skal belyses ud fra den forventede udvikling af nye innovative biobaserede produkter og produktionsformer.

Aktiviteterne i projektet omfatter følgende:

- Vidensopbygning vedr. processer, teknologier og modeller, herunder specielt bioraffinering og produktion af højværdiprodukter. Der udarbejdes oversigter over processer, teknologier og produktionsøkonomiske forhold i forbindelse med disse.
- Udvikling af nye produktionsformer og sædskifter. Der indsamles resultater fra dyrkningsforsøg, og nye produktionsformer og sædskifter beskrives for både konventionel og økologisk drift, herunder specielt mulighederne for at gøre efterafgrøder til en økonomisk rentabel forretning for landmanden.
- Analyse af mulighederne for bedre udnyttelse af halmressourcen.
- Indsamling og formidling af oplysninger om maskinteknologi egnet til høst, lagring og håndtering af bioenergi afgrøder og afgrøder velegnede til bioraffinering.
- Indsamling og formidling af viden vedrørende udvinding af protein fra grønne biomasser.
- Beregning af økonomiske forhold ved produktion af biomasser til bioraffinering.
- Belyse nye forretningsområder for landmændene i forbindelse med produktion af biomasser til bioraffinering.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

32. Optimering af brugen af landmandsrettede IT-værktøjer

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Formålet med projektet er, på baggrund af en analyse af brugen af eksisterende IT-værktøjer inden for landbruget, at optimere brugen af IT-værktøjerne baseret på landmandens præmisser, så vedkommende understøttes i at få gjort de rigtige ting, rigtigt - på det rigtige tidspunkt.

Aktiviteterne omfatter en analyse af nuværende brug af diverse digitale værktøjer og rådgivningsydelser, som danner baggrund for de øvrige aktiviteter i projektet. Der etableres digitale demonstrationslandbrug, som skal understøtte videnformidlingen. Det undersøges, om det er muligt at udvikle en rådgivningskonfigurator, der kan sikre, at den enkelte landmand med udgangspunkt i bedriftens egne data, får de optimale videnopbyggende informationer. Det undersøges desuden, hvordan nye typer af databehandlingssystemer kan understøtte og tilpasse brugen af eksisterende apps og tjenester til specifikke målgrupper. Endvidere gennemføres en analyse af mulighederne for at etablere landmandens digitale arbejdsplads, som en dynamisk og proaktiv enhed, der sikrer let adgang til relevante informationer.

33. Fodringsbiologisk optimering af fremtidens mælkeproduktion

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Formålet med nærværende projekt er at opbygge infrastruktur til at anvende Husdyr 2.0 i stor skala, opbygge metoder til at analysere komplekse data fra alle danske besætninger og arbejde med identifikation af biologiske årsagssammenhænge mellem foder og produktion..

Projektets aktiviteter indbefatter arbejde med datafangst fra en række analyseinstrumenter og laboratorier, databasearkitektur, kompleks dataanalyse og modellering (Big data), udvikling af brugervenlige værktøjer til præsentation af komplekse analyser for brugere samt test og validering af værktøjernes prædiktioner.

34. Tjek økonomien - Styrk bundlinjen

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål er at videreudvikle værktøjer og praksisser, der kan understøtte den enkelte landmand og dennes rådgivere, når der på baggrund af en økonomisk vurdering skal fastlægges indsatsområder, der kan styrke bundlinjen på den enkelte bedrift. Formålet er desuden at udvikle en praksis indenfor ledelse, der styrker landmanden i den daglige ledelse af bedriften med udgangspunkt i ledelsesteams.

I projektet videreudvikles og optimeres et simuleringsværktøj, der med udgangspunkt i landmandens egne realiserede regnskabstal kan vise, hvor store ændringer, der kræves i de enkelte omkostnings- og omsætningsarter, såfremt landmanden vil forbedre udvalgte nøgletal så som afkastningsgrad, kapacitetsgrad og andre tilsvarende nøgletal. Endvidere udarbejdes Best Practice for anvendelse af nøgletallene Fremstillingspris og Nulpunktspris.

Der udarbejdes en oversigt over tilgængelige værktøjer, som kan skabe overblik for landmanden og dennes rådgivere, når der skal vælges metoder og initiativer, som kan understøtte landmanden i styring af konkrete kapacitetsomkostninger. Der vil endvidere blive udarbejdet en vejledende praksis for landmanden i, hvordan primære kapacitetsomkostninger kan budgetteres og styres for at optimere landmandens langsigtede strategi og konkurrenceevne.

I takt med, at bedrifterne ekspanderer, består landmandens primære opgaver i større grad af ledelsesopgaver og i at træffe mere komplekse beslutninger. Der er behov for, at ledere på bedriften arbejder sammen, da der i modsat fald kan være risiko for silotænkning, suboptimering og indbyrdes konkurrence. Der udvikles en praksis til virksomhedslederen i landbruget med fokus på, hvordan et ledelsesteam skal sammensættes med henblik på optimering af bedriftens konkurrenceevne.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

35. Kompetenceudvikling - når landmanden har tid og behov

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Formålet med projektet er at udvikle og afprøve e-læringsplatform(e) i form af såkaldte MOOCs (Massive Open Online Courses) med henblik på at kunne stimulere problemerkendelse og understøtte en kosteffektiv kompetenceudvikling af et stort antal landmænd. Endvidere er formålet at udnytte mobile teknologier til at tilbyde læring på farten samt at undersøge potentialet i levering af situationsbestemt og stedbunden information ved brug af mobil teknologi.

Platformen målrettes strategiske områder som ledelse, styring og optimering samt operationelle områder som sundhed, sikkerhed og øget produktivitet.

I 2016 vil der blive arbejdet med følgende områder:

- Videreudvikling af MOOC platform med henblik på udbredelse til undervisere, landmænd, ansatte i landbruget og landbrugselever.
- Læring på farten og i situationen ved udnyttelse af mobile teknologier.
- Potentialer i augmented reality (f.eks. Google Glass) i forhold til problemområder karakteriseret ved, at fornemmelsen for de fysiske elementer og rammer er vigtig.

36. Bæredygtig intensiv svineproduktion

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

I sommeren 2016 er det miljøstyrelsens plan at skifte til emissionsbaseret miljøregulering af husdyrbrug, hvor ammoniakemissionen beregnes ud fra stipladser eller nettoareal i staldene i stedet for pr. produceret dyr. Ydermere forventes mulighed for at gøde op til 170 kg N på svinebrug, hvor der eventuelt implementeres en form for fosfornorm med en maksimal grænse for fosfortilførsel pr ha. I projektet samarbejdes med miljøstyrelsen om implementering og tolkning af nye beregningsmodeller til ammoniakfordampning - dels i forhold til nye godkendelser og dels i forhold til eksisterende godkendelser.

Der vil endvidere blive arbejdet med muligheder for yderligere reduktion i fosfor, dels i form af vurdering af nye fytasers potentiale og dels i form af udvidelse af nuværende beregningssystem for fordøjeligt fosfor, så der kan regnes med højere fytasedosering for at muliggøre lavere fosfor i foderet og dermed mere svinegødning pr. ha – og bedre muligheder for at efterleve BAT-krav for fosfor ved miljøgodkendelser.

I projektet vil der desuden blive arbejdet med den årlige opdatering af normtal for husdyrgødning og regneark til anmeldeordning – og implementering af ny slagtesvindsfaktor i beregningsformler til N og P i gødning og formel til dyreenheder.

37. Emissionsbaseret kvælstof- og arealregulering

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Formålet med at udvikle en emissionsbaseret kvælstof- og arealregulering, baseret på målinger, er at opnå en omkostningseffektiv miljøregulering. Regulering, baseret på målinger, er tænkt som en tilvalgsmulighed til en ny, målrettet regulering, som forventes indført i 2016. Målinger kan sikre en bedre målretning af virkemidler. Målinger vil også sikre, at langt flere virkemidler kan tages i anvendelse, da man ved regulering baseret på målinger ikke er afhængig af, at virkemidler er godkendt på forhånd. Kvælstofregulering, baseret på målinger, vil desuden give et incitament til at optimere effekten af valgte virkemidler.

Projektet skal udvikle koncepter for en emissionsbaseret regulering, baseret på N-min målinger, og målinger af kvælstofudledning gennem dræn og i vandløb. Koncepterne skal danne grundlag for, at en emissionsbaseret regulering kan indgå i ny lovgivning. Projektet skal desuden demonstrere en emissionsbaseret kvælstofregulering i tre oplande, herunder vise hvordan regulering, baseret på målinger, påvirker bedrifternes produktionsmuligheder samt valg og placering af virkemidler. Der skal udarbejdes et vejledningsmateriale om emissionsbaseret regulering. Det er estimeret, at en emissionsbaseret regulering kan udbredes til

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

500.000 ha i løbet af 5 år. Målinger skal anvendes til at dokumentere, at der kan gødskes efter afgrødernes kvælstofbehov uden at grænser for kvælstofudledning til vandmiljøet overskrides ved i stedet at anvende andre virkemidler, der er mere omkostningseffektive end reduceret gødskning. Mere optimal gødskning med kvælstof vil øge udbytterne og proteinindholdet i afgrøderne. Den økonomiske nettogevinst – efter fradrag af omkostninger til målinger og alternative virkemidler - er beregnet til 230 mio. kr. pr. år, hvis undergødskningen reduceres med 30 kg N pr. ha på 500.000 ha.

38. OptiMek - Optimering af mekanisk ukrudtsbekæmpelse

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

OptiMek har derfor til formål at udvikle og demonstrere effektive mekaniske alternativer til den nuværende praksis for ukrudtsbekæmpelse. Målet for hele projektet er at øge udbyttet og dyrkningssikkerheden i økologiske markafgrøder med 5-10 %, samt sikre fortsat dansk produktion af udvalgte afgrøder f.eks. havefrø og fabriksroer.

OptiMek vil samlet medføre flere konkrete resultater: Et visionsbaseret modul til ukrudtsbekæmpelse, som ikke laver skade på afgrøden. En flerårig ukrudtsopgørelsesmetode ved hjælp af droner. Markdemonstrationer om optimal ukrudtsbekæmpelse i flere afgrøder med nyeste kamerastyrede radrensere og andre teknologier. Måltrettet formidling af nyeste viden på området fra ind- og udland.

Den økonomiske effekt af projektet vil være øget indtjening hos de nuværende økologiske landmænd på mellem 18 og 36 mio. DKK. pr. år, hvilket forventes at få flere konventionelle landmænd til at omlægge deres bedrift til økologi.

De konkrete effekter af aktiviteterne i 2016 vil være fortsat erfaringsopsamling vedrørende effekter af konsekvent radrensning på to økologiske demonstrationsejendomme og evaluering af disse, demonstration af mekanisk ukrudtsbekæmpelsesteknologi, resultater fra markforsøg (Landsforsøg) med mekanisk rensning, opsummering af projektets erfaringer inden for mekanisk ukrudtsbekæmpelse, samt formidling, projektledelse og afslutning af de planlagte OptiMek-aktiviteter hos alle projektets partnere.

Aktiviteter 2016:

- Afsluttende erfaringsopsamling og dokumentation af effekt på to økologiske landbrug, som anvender radrensning i forbindelse med aktiviteten 'Kortlægning af ukrudtsforekomst i økologiske marker over flere år', formidling af 1 års resultater.
- Demonstrationsdag i marken med forskellige teknologier som øger effekten af mekanisk ukrudtskontrol.
- Landsforsøg med mekanisk ukrudtsbekæmpelse fortsættes i korn og hestebønne og der laves økonomiberegninger på 3 års forsøg.
- Åben markdag på bedrift, som benytter konsekvent rækkedyrkning.
- Projektledelse og formidling, afsluttende rapportering både internt og eksternt, afsluttende formidlingsindsats og temamøde.

39. Online beslutningsstøtteværktøj til beregning af næringsstofudnyttelsen i husdyrgødning (Gylle-IT)

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål er at skabe merværdi i landbrugserhvervet gennem bedre udnyttelse af kvælstof og fosfor i husdyrgødning, hvilket samtidigt vil understøtte en bæredygtig vækst i husdyrproduktionen.

Der udvikles to beslutningsstøtteværktøjer, som sikrer, at den forbedrede udnyttelse af husdyrgødningen regnes korrekt ind i gødningsplanlægningen, så der opnås besparelse i mineralsk gødning, højere udbytte og mindre tab af næringsstoffer. IT-programmet Gylle-IT Light udvikles og indbygges først i planlægningsprogrammet Mark Online, der anvendes på et stort antal bedrifter. Efterfølgende udvikles IT-programmet Gylle-IT, der vil supplere Gylle-IT Light ved at kunne beregne udnyttelsen under aktuelle klimadata og løbende forbedrer parametriseringen af Gylle-IT Light. Udvikling af programmet sker på baggrund af eksiste-

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

rende data, og programmet valideres i markforsøg, der gennemføres i projektperioden. Forsøgene vil desuden demonstrere effekten af en teknologisk behandling af gylle på udnyttelsen af kvælstof og fosfor. Endvidere opbygges der viden om udnyttelse af husdyrgødning, som kan danne baggrund for en fortsat forbedret udnyttelse af gødningen.

40. BIO-VALUE - bioraffinering

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Formålet er at etablere en stærk, strategisk platform for forskning, udvikling og innovation inden for biomasseområdet, der kan skabe den viden og teknologi, der er nødvendig for at udnytte biomasserne optimalt og opgradere produkterne til merværdiprodukter, der skaber nye forretningsmuligheder.

Formålet med delprojekt 1, som der søges støtte til med nærværende ansøgning, er at øge kvantiteten og kvaliteten af den biomasse, som kan bjærges til anvendelse i bioraffinering, samt at belyse, hvilke dyrkningssystemer, sædskifter, høst, lagring og logistik, der kan sikre en rentabel udnyttelse af biomasserne.

Aktiviteter 2016: SEGES forestår koordinering og projektledelse for det samlede delprojekt 1.

SEGES's øvrige aktiviteter koncentrerer sig om at deltage i udviklingen af nye dyrkningssystemer for enårige og flerårige afgrøder og kombinationer af disse. Der gives bl.a. indspil og faglig sparring til forsøg med flerårige afgrøder og nye sædskifter. Endvidere deltager SEGES i planlægningen af aktiviteter i forbindelse med optimering af høst, lagring og logistik, herunder afdækning af mulighederne for anvendelse af nye høst- og lagringsteknologier, som kan anvendes i forbindelse med en effektiv udnyttelse af biomasse fra nye dyrkningssystemer og sædskifter. Der gennemføres forsøg med lagring af forskellige biomasser med varierende tørstofindhold. Udviklingen af et nyt web-baseret værktøj til optimering af høst, lagring og logistik fortsættes.

41. Bedre avlsværdital for frugtbarhed

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Formålet med projektet er at forbedre køernes genetiske evne til at komme i brunst og vise det tydeligt. Projektet vil undersøge, om inddragelse af nye registreringer fra bevægelsesmålere i avlsværdiurderingen kan øge sikkerheden på avlsværditalene for frugtbarhed. Desuden skal der beregnes arvbarheder og genetiske sammenhænge til avlsværdital baseret på de nuværende frugtbarhedsegenskaber. Udgangspunktet for projektet er et udviklingsarbejde, der er foretaget i forbindelse med et ph.d.-studie ved Aarhus Universitet, som afsluttes i 2015. Projektet er inddelt i 3 arbejdsopgaver:

1. Editering og analyse af Heatime-data: Erfaringerne med redigering af data fra Heatime er på nuværende tidspunkt meget begrænsede. Indledningsvis skal der derfor ske en basal statistisk bearbejdning - eksempelvis håndtering af "huller" i data og fjernelse af utroværdige data. Der skal også udføres en beskrivende analyse, som blandt andet afdækker forekomst af registreringer over år. Projektet vil i så høj grad som muligt drage nytte af erfaringerne fra ph.d.studiet samt analyser foretaget på AgroTech.
2. Bearbejdning af viden fra ph.d.-projektet: Fra Heatime modtages aktivitet for den enkelte ko i 2-timersintervaller. Ud fra erfaringerne fra ph.d.-projektet defineres mål for tidspunkt for høj aktivitet og på basis heraf KHA. Tidspunktet for høj aktivitet kan defineres på forskellige måder, og en af projektets aktiviteter er at finde det optimale mål i forhold til det hidtidige frugtbarhedsmål (KFI). For brunststyrke og brunstvarighed skal forskellige definitioner for de to mål afprøves. Der skal endvidere defineres og afprøves forskellige genetiske modeller.
3. Genetiske parametre og genetiske sammenhænge til andre egenskaber: I ph.d.-projektet er der beregnet genetiske parametre (arvbarheder og sammenhænge til andre udvalgte frugtbarhedsegenskaber) på et begrænset datamateriale. I projektet skal genetiske parametre genberegnes på basis af alle tilgængelige bevægelsesdata. Arvbarhederne giver en vigtig indikation af, om de nye registreringer kan forbedre de nuværende avlsværdital.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

Effekten af at inkludere nye registreringer i avlsarbejdet afhænger af arvbarheden, den genetiske korrelation til den egenskab, der ønskes forbedret, samt korrelationen til andre egenskaber i avlsarbejdet. Resultaterne fra de 3 arbejdsplaner samles i en rapport, som er udgangspunktet for vurderingen af, hvordan avlsværdi-vurderingen for frugtbarhed kan forbedres. Resultaterne skal efterfølgende implementeres af NAV.

42. Optimal næringsstoffåndtering i husdyrgødning via biogasfællesanlæg

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Formålet med projektet er at sætte fornyet fokus på biogasfællesanlæggene og opstille operationelle modeller for, hvordan omfordelingen af næringsstoffer kan optimeres, herunder hvordan biogasanlæggene kan "designe" sammensætningen af den afgassede biomasse, så den passer optimalt til den enkelte modtager. Gylleseparering på gårdene og på biogasanlægget er et vigtigt redskab, men der vil også blive sat fokus på en simpel naturlig sedimentation som metode til at opnå fraktioner af den afgassede biomasse med forskellig sammensætning og anvendelsesmuligheder.

I projektet vil der blive fokus på to aktiviteter, som vedrører udnyttelsen af henholdsvis kvælstof og fosfor i den afgassede biomasse:

- I projektet gennemføres et teoretisk studie over sammenhængen mellem tørstofindholdet i biomasse med et højt pH (som f.eks. afgasset biomasse), ammoniakfordampning og kvælstofudnyttelsen. I projektet opstilles det teoretiske og empiriske grundlag for at tilrette dyrkningsvejledninger og beslutningsstøttesystemer ud fra et ajourført datagrundlag. I projektet "Forbedret næringsstoffudnyttelse i planteproduktionen" gennemføres egentlige markforsøg med afgasset biomasse med forskellige tørstofindhold for yderligere at opbygge det empiriske datagrundlag for de forbedrede anbefalinger.
- Næringsstoffbalancerne analyseres for 3-5 bedrifter, som er både leverandører og modtagere af biomasse fra et biogasfællesanlæg. Herunder analyseres den udbragte mængde fosfor (og eventuelt kalium) på bedriftenes marker. Analysen sker ved gennemgang af bedriftenes mark- og gødningsplaner og eventuelt ud fra fosfortallet på bedriftens arealer. Dernæst analyseres, om kravene til tilførsel af fosfor kan overholdes ved forskellige sandsynlige maksimumsgrænser for tilførsel af fosfor. Ud fra det samlede overblik over omfanget af marker, hvor den aktuelle tilførsel af husdyrgødning overstiger grænsen for tilførsel af fosfor, opstilles forskellige modeller for sammensætning af biomasse på biogasanlægget, som kan udjævne næringsstofftilførslen, så alle marker tilføres den optimale mængde næringsstof og inden for de tilladte mængder. Der gennemføres beregninger, og der opstilles modeller over, hvordan forskellige teknologiske løsninger på biogasanlægget kan bidrage til at sammensætte forskellige typer af biomasse, som er optimale i forhold til at opfylde forskellige behov på bedrifterne.

43. Udvikling af nye metoder til at skabe adfærdsændringer og implementering i landbrugserhvervet

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Formålet med projektet er at udvikle nye metoder til at skabe adfærdsændringer, således at landmænd hjælpes til at tage ny viden i brug, samt at udvikle nye metoder til at sikre udbredelse og implementering af viden, metoder og værktøjer. Projektet vil med udgangspunkt i metoder indenfor nudging og adfærdsdesign skabe indsigt i og viden om, hvordan man ud fra disse tilgange kan påvirke landbrugsvirksomheder i en forudsigelig retning til at skabe adfærdsændringer af "uhensigtsmæssig adfærd".

Der tages udgangspunkt i videnformidlingskæden SEGES – Rådgivningsvirksomheder – landmænd. Der udvælges fokusområder og tiltag, hvor det vurderes, at der ved hjælp af metoderne kan skabes konkrete adfærdsændringer. De udvalgte fokusområder og tiltag afprøves i praksis gennem inddragelse af landmænd og rådgivningsvirksomheder. I forhold til SEGES kan et fokusområde eksempelvis være at afdække, hvilken videnformidlingsform, der er mest hensigtsmæssig i forskellige situationer, mens et fokusområde i forhold til rådgivningsvirksomheder eksempelvis kan være, hvordan en opgave bliver fulgt bedst til dørs, så der sikres

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

en effektiv opfølgning overfor landmanden. Endelig kan et eksempel på et fokusområde i forhold til landmænd være at afdække, hvordan beslutninger træffes.

I projektet sættes der fokus på vigtigheden af, at de ydelser, der skal leveres til landmanden, er udviklet ud fra et korrekt afdækket behov i markedet, og at der sikres en effektiv implementering i videnformidlingskæden SEGES – rådgivningsvirksomhed – landmand, så der opnås den bedste ydelse for landmanden.

44. Ny metode til bestemmelse af jordens fosforstatus

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektet har til formål at undersøge, om en nyudviklet metode til bestemmelse af jordens fosforstatus - den såkaldte DGT-metode - giver en mere præcis forudsigtelse af jordens evne til at frigive fosfor til afgrøderne. Samtidig er det formålet at undersøge, om der generelt er et større behov for tilførsel af fosfor på grovsandede jorder, end der bestemmes ved nuværende metoder til bestemmelse af fosforbehovet.

I projektet screenes jordprøver fra ca. 50 marker med overvægt af marker på grovsandet jord for Fosfortal (nuværende metode) og for DGT-fosfor (ny metode). Markerne udvælges strategisk, så de repræsenterer en stor variation i fosforindholdet. I et udvalg af markerne gennemføres et traditionelt randomiseret markforsøg med og uden tilførsel af fosfor for at bestemme merudbyttet for fosfor og relatere det til den målte fosforstatus med både Fosfortals- og DGT-metoden. I andre marker foretages en bestemmelse af sammenhængen mellem jordens fosforstatus målt med de to metoder og koncentrationen af fosfor i afgrøden. Sammenhængen antages at være et indirekte bevis for, om den målte fosforstatus i jorden giver et retvisende billede af, hvor meget fosfor jorden kan stille til rådighed for planterne.

45. Nye værktøjer til analyse af komplekse data i besætningen

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektet skal fremme en helhedsorienteret rådgivning, der sigter efter samme mål og et økonomisk optimalt udbytte i den enkelte besætning. Projektet er at udvikle et let tilgængeligt og praktisk anvendeligt værktøj til vurdering af komplicerede årsagssammenhænge på besætningsniveau. Værktøjet skal anvendes af landmænd og forskellige typer af rådgivere i fællesskab.

Projektets indsatsområder dækker udpegning af datakilder, udredning af årsagsfaktorer og modellering af disse (2014) samt funktionalitetsbeskrivelse, programmering, test (2015-2016). Ud fra tilgængelige datakilder indenfor produktion, reproduktion, fodring og sundhed isoleres faktorer med betydende indflydelse på besætningsniveau. Til dette anvendes dels traditionelle statistiske metoder og dels moderne metoder til analyse og visualisering af store, komplekse data. I form af en rådgiverrettet analyse på besætningsniveau identificeres betydende årsagssammenhænge, og besætningsspecifikke indsatsområder kan dermed udpeges og prioriteres. Værktøjet(-erne) koordineres med eksisterende elementer i Dairy Management System (DMS).

46. GIS-baseret ruteplanlægning og logistik

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Rådgivning

Transportudgifter udgør en væsentlig del af de samlede omkostninger ved fremskaffelse af biomasse, særligt når det drejer sig om restprodukter fra landbruget og græs fra marginaljorder. I det biobaserede samfund skal biomasser fra landbruget transporteres billigt muligt hen til procesanlæggene. Det er derfor vigtigt at kunne vurdere transportafstande og -tid, at vælge det rette type transportmiddel samt at kunne optimere ruten mellem opsamlingsstederne.

I projektet videreudvikles der på et eksisterende ruteplanlægningsværktøj, der kan beregne de afstande, der skal indgå i beregningen af transportomkostningerne. Planlægningsværktøjet skal anvendes, når en landmand skal vurdere, om det er økonomisk bæredygtigt at levere en biomasse til et procesanlæg. Derudover kan værktøjet også anvendes til planlægning af nye procesanlæg, blandt andet, når det skal vurderes, hvor meget biomasse, der befinder sig indenfor et givet område. Planlægningsværktøjet vil blive baseret på GIS

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

(geografisk informationssystem), kendte kortdatabaser/vejtemaer samt registerdata fra landbruget over hvilke afgrøder, der produceres hvor. Anvendelsen af værktøjet vil blive præsenteret som casestudier, hvor det undersøges, hvilke mulige biomasser der er tilgængelige for et kommende anlæg, og hvor transportomkostninger for de valgte biomasser beregnes. Værktøjet vil desuden kunne anvendes som analyseværktøj ved fremtidige rådgivningsopgaver.

47. Ny videnskabelig demonstration og formidling om økologisk produktion

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål er at understøtte de væsentligste landbrugsfaglige udviklingsområder indenfor den økologiske landbrugsproduktion i Danmark. Målet er, at økologi hele tiden er klar til at møde fremtiden, hvor kravene til stadighed øges til udbytneniveau, effektivitet, kvalitet og rentabilitet. Det er ligeledes målet at videreudvikle økologisk landbrugsproduktion sådan, at økologi også fremover vil være en bæredygtig produktionsform for de danske landmænd.

Hovedfokus i nærværende projekt er således at udvikle, demonstrere og formidle den nyeste viden fra projekter under de økologiske forskningsprogrammer GUDP, Organic RDD2 og CoreOrganic. SEGES er en interessant partner på grund af den praksisnære kontakt til landbruget og rådgivningen. Det medfører således, at der deltages i en række projekter, hvor der bidrages med en vigtig og nødvendig del af projektet.

Projektet bidrager til at medfinansiere den andel som SEGES har i en række mindre forskningsprojekter, der er bevilget under GUDP, Organic RDD2 og CoreOrganic. Projekterne udføres i tæt samarbejde med Aarhus Universitet og Københavns Universitet. SEGES rolle er i projekterne at være en aktiv projektdeltager, hvor projektet bidrager med faglig og praksisrelateret viden og forståelse. Endvidere at SEGES deltager i gennemførelsen af forsøg og demonstration af projekterne. I nogle projekter står SEGES også for at gennemføre mark- eller staldforsøg, hvor SEGES har en væsentlig rolle i forhold til at demonstrere de nye og udviklede løsninger. Endelig varetager SEGES formidlingen af de nye resultater, således at de bliver tilgængelige og anvendelige for landmænd og deres rådgivere.

Med dette projekt kan SEGES understøtte forskningen, udviklingen og demonstrationen indenfor centrale indsatsområder.

48. SOBcows – Specialiserede økologiske produktionsdyr, avlsmål og avlsplaner for malkekvægholdet

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets overordnede formål er at øge omfanget og rentabiliteten af den økologiske mælkeproduktion ved:

1. At tilpasse avlsmaterialet og produktionsdyrene til de økologiske produktionsformer. Den nye viden fra genomisk selektion udnyttes til at etablere økologiske avlslinjer på basis af de eksisterende malkeracer.
2. At anvise bæredygtige metoder til en økologisk nicheproduktion både på basis af dyr med specielle genetiske egenskaber og på basis af dyr fra de oprindelige danske kvægracer.

Overordnet vil projektet styrke den økologiske troværdighed, idet dyrene fra de økologiske linjer vil have et bedre avlsmæssigt niveau for sundheds- og velfærdsegenskaber end de konventionelle linjer. Etablering af økologiske linjer med specielle avlsmæssige egenskaber vil desuden bidrage til en bæredygtig forvaltning af de husdyrgenetiske ressourcer i form af en langt større avlsmæssig bredde blandt de økologiske produktionsdyr. Projektet vil blive udført med teoretiske avlsplanssimuleringer samt med afprøvning af anbefalinger i praksis. Dette udføres i tre arbejdsplaner:

1. Udarbejdelse af avlsmål og genomiske avlsplaner for økologiske linjer af malkeracerne Holstein, Nordisk Rød og Jersey.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

2. Udvikle økologiske linjer med en sundhedsfremmende fedtsyreprofil og demonstrere praktiske koncepter til produktion af specialprodukter med f.eks. en sundhedsfremmende fedtsyresammensætning baseret på kombination af dyr med særlige genetiske karakteristika og økologisk mælkeproduktion.
3. Beskrivelse af mulighederne for økologisk nicheproduktion baseret på oprindelige danske racer og udarbejdelse af planer for dette.

49. Økonomisk optimering af markdriften ved mark- og gødningsplanlægning

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Rådgivning

Projektet har til formål at opstille en række tommelfingerregler for, hvordan mark- og gødningsplan kan optimeres på bedriften inden for den nuværende lovgivning. Det erkendes, at kun et fåtal af landmænd vil få gennemført en mere dybdegående analyse af optimeringsmulighederne, hvorfor det forventes, at gode fagligt funderede tommelfingerregler kan få stor effekt.

Der gennemføres en systematisk analyse af, hvordan forholdet mellem kvælstofkvote, areal med efterafgrøder eller alternativer hertil og etablering af MFO-arealer kan sammensættes, og hvad det betyder for bedriftens indtjening i markbruget. Eksisterende regnearksværktøjer til mark- og gødningsplanoptimering ajourføres og tilbydes planteavlserne som hjælpeværktøjer. I samarbejde med to rådgivningscentre opstilles nogle caseejendomme primært på plante- og svinebrug, hvor mark- og gødningsplanen optimeres med de kendte værktøjer hertil.

Ud fra resultatet af disse caseberegninger udledes en række tommelfingerregler for hver bedriftstype. En tommelfingerregel kan f.eks. være på sandjord på et svinebrug: "Hvis din 2. års vinterhvede kun giver 55 hkg pr. ha – så er det bedre at have vårbyg med efterafgrøde". Rapport med baggrundsberegningerne fra caseejendommene offentliggøres, tommelfingerreglerne offentliggøres på faktaark evt. opdelt på bedriftstyper, og resultaterne præsenteres på seminarer for planteavlserne, på konferencer o.l.

50. Træk mere viden ud af Landsforsøgene

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Formålet er at forbedre mulighederne for at udnytte og nyttiggøre forsøgsdata via en videreudvikling af data-præsentationen i Nordic Field Trial System (NFTS).

NFTS indeholder resultater fra mere end 34.000 markforsøg, udført siden 1992. Der udvikles et nyt data-præsentationsværktøj for NFTS, som kan præsentere data for flere forsøg og forsøgsserier med tilhørende analyser. Derved bliver det lettere og mere overskueligt at nyttiggøre forsøgsresultaterne på tværs af år og forsøgsserier.

51. Højere økologisk egenproduktion af protein med tidlige kløversorter (KIØko)

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Formålet med projektet er at forbedre økonomien hos økologiske mælkeproducenter ved at sikre højere udbytte og proteinudbytte i kløvergræs dyrket på de økologiske ejendomme. Projektet vil bidrage til, at økologiske mælkeproducenter kan øge egenproduktionen af protein på bedriften ved at forbedre proteinindholdet i kløvergræs.

Målet med projektet er at finde og forædle sorter af kløver, der har en tidligere vækst i foråret, således at kløveren kan bidrage med mere protein i første slæt, som derved får en højere værdi som foder. I projektet vil forskel i hvid- og rødkløversorters tidlighed i foråret blive undersøgt under økologiske dyrkningsforhold. Der fokuseres på betydningen af tidlighed for udbytte og proteinindhold. Denne viden kan landmanden anvende i forbindelse med sortsvalg indenfor kløver, og den vil blive brugt i det forædlingsprogram for hvidkløver, som påbegyndes i projektet. Forædlingsprogrammet vil resultere i nye sorter med tidlig forårsvækst 4 år efter projektperioden ophør. I det eksisterende forædlingsprogram for hvidkløver vil ca. 4.500 enkeltplanter blive vurderet i forhold til deres tidlighed, og de vil danne grundlag for den videre

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

forædling. Indholdet i SEGES indsats i projektet er på to lokaliteter at undersøge sortsforskelle i 18 hvid- og 18 rødkløversorter, hvad angår tidlig forårsvækst og dennes betydning for udbytte og kvalitet af 1. slæt.

52. DNMARK - Forbedret udnyttelse af kvælstof

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Formålet med projektet er at skabe en videnskabelig forskningsalliance, som vil identificere barrierer og udvikle innovative, forskningsbaserede løsninger for en bæredygtig forvaltning af kvælstof i jordbruget. Der fokuseres på følgende løsnings-scenarier:

- Nye produktionskæder med en mere effektiv N-udnyttelse og recirkulering
- Geografisk målrettede tiltag, baseret på intelligent management og planlægning
- Nye forbrugsmønstre, som vil medføre ændret arealanvendelse og N-kredsløb.

I projektet er der en række aktiviteter. Aktiviteterne omfatter følgende:

- Udvikling af en national N-model, hvor der er stor fokus på input, output og tab.
- Fokus på N i tre landskaber/oplande og udarbejdelse af scenarier for udviklingen og deraf følgende effekt på N.
- Managementstrategier og scenarier for omkostningseffektive reduktioner.
- Uddybning af, hvor i livscyklus fra vugge til vugge der er kritiske N-tab.
- Formidling og dialog på lokalt, nationalt og internationalt plan. SEGES er hovedansvarlig for denne arbejdsplan.
- Syntese og management af projektet.

53. TReNDS – Nitrats transportveje

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektet er støttet af det Strategiske Forskningsråd (Innovationsfonden) og ledet af GEUS. Forståelse af nitrats transportveje fra mark til vandløb er afgørende for en evt. ny regulering af landbruget. Til forbedring af det videnskabelige grundlag og kvantificering af nitrats omsætning vil TReNDS udvikle nye innovative metoder og redskaber til a) at kortlægge dræn og kvantificere deres betydning for transport af nitrat, b) at afprøve nye sensortechnologier til kortlægning af strømningsveje og omsætning af nitrat i lavbund, c) at udvikle sonde til måling af redoxforhold i undergrunden og udvikle metode til etablering af højopløseligt nationalt kort over dybden til redoxgrænsen, d) at integrere modellering af drændynamik, processer i lavbundslande og nitratreduktion i grundvandszonen på lokal, oplands- og national skala og e) udvikle nye principper for en fremtidig regulering baseret på måling af nitratudledning fra landbrugsarealer.

SEGES er ansvarlig for pkt. "e" i det samlede projekt som består af følgende:

- Overvågningskoncepter og regulerings-scenarier vil blive præsenteret og drøftet på en række workshops, der også involverer oplandsrådet for Nordsminde Fjord.
- Forskellige politiske scenarier og overvågning vil blive undersøgt ved hjælp af hydrologisk modellering kombineret med målinger hos udvalgte forsøgsgårde indenfor studieområdet i Nordsminde opland.
- Den hydrologiske model vil blive udviklet i løbet af projektet, men baseres indledningsvist på eksisterende konceptualiseringer af dræning og lavland – den vil gradvist blive opdateret efterhånden som data og viden erhverves i TReNDS. Baseret på forskellige mulige konceptualiseringer af dræns strømningsveje (udviklet i WP1), transformation i vandløbsnært lavland (WP2) og redoxforhold (WP3) samt data fra forsøgsgårde, vil pålideligheden i overvågningsdata (fx dræn og vandløbs strømningsveje) blive vurderet ved forskellige målestoksforhold. Naturlig klimatisk variabilitet vil påvirke nitratudvaskningen fra rodzonen, hvilket forårsager forskellig udvaskning for forskellige år selv ved identisk nitrat anvendelse.
- At identificere en statistisk signifikant effekt af forskellige afhjælpende tiltag ved kun at overvåge data vil således kræve lange tidsserier, som gør emissionsbaseret regulering umulig.
- De nye koncepter for emissionsbaseret regulering vil derfor blive udviklet ved brug af dels overvågningsdata og dels modellering, hvor modeller bruges til at forklare og fjerne "statistisk støj" fra naturlig variati-

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

on og derved forstærker sikkerheden ved afhjælpende strategier og reducerer den tid, der skal bruges til overvågning.

54. Højere udbytter med rækkedyrkning og efterafgrøder - RowCrop

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Den største udfordring for at opnå højere og mere stabile udbytter i økologisk planteavl er knyttet til tilstrækkelig N forsyning og bekæmpelse af aggressivt ukrudt. RowCrop vil udvikle, evaluere og demonstrere et nyt rækkedyrkningsystem, der udnytter den seneste udvikling inden for kamerastyret rækkedyrkningsudstyr ved effektivt at integrere traditionelle landbrugsafgrøder med rækkedyrkning af efterafgrøder og målrettet ukrudtsbekæmpelse.

RowCrop vil udvikle det videnskabelige grundlag for forbedret kontrol af aggressive en- og flerårige ukrudtsarter i et rækkedyrkningsystem og for dyrkning af mere produktive N-fikserende efterafgrøder til øget N forsyning af afgrøderne. Projektet vil dokumentere effekter af dyrkningssystemet på produktivitet, ukrudtsbestand, N forsyning, N udvaskning og kulstoflagring i et langvarigt sædskifteforsøg ved forskellige inputniveauer i økologisk planteavl. Projektet vil desuden demonstrere og formidle resultaterne til rådgivere og landmænd gennem markforsøg, åbent hus arrangementer, workshops m.v.

55. Dyrkning og høst af pil og poppel

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Dyrkning af pil og poppel har både energimæssige og miljømæssige perspektiver og kan dermed bidrage positivt i forhold til flere af de store fremtidige udfordringer. Pil og poppel er dog stadig relativt nye afgrøder i landbrugssammenhæng, og der er stort behov for mere viden om dyrkningen for at kunne udnytte afgrødernes muligheder, for at forbedre driftsøkonomien og for at øge konkurrenceevnen overfor andre energikilder. Både pil og poppel er mangeårige afgrøder (typisk 15-20 år for en pilekultur), og det er vigtigt at forstå de langsigtede virkninger af forskellige dyrkningsfaktorer.

Der er i årene 2010-2013 startet flere forsøg med især dyrkning af pil, og for at få optimal viden ud af disse forsøg, er det helt afgørende, at forsøgene følges over en længere årrække – hvilket ofte er vanskeligt at opnå med projekter af ét eller få års varighed. Den ene hovedaktivitet i dette projekt omfatter derfor videreførelse af en række etablerede forsøg vedr. gødsning, plantetal og sortsvalg i pil samt forsøg med sammenligning af pil, poppelsorter og rødæl. Der vil blive videreført forsøg og registreringer i 2016-2017. Der vil blive foretaget en økonomisk vurdering vedr. betydning af gødskningsstrategi og plantetal i pil.

Høst udgør en af de største omkostningsposter ved dyrkning af pil, og optimering af høstteknologien vil kunne forbedre driftsøkonomien betydeligt. Den anden hovedaktivitet i projektet i 2016 er derfor en test af forskellige typer høstmaskiner, som skal afdække høstkapacitet og -omkostninger og føre til en vurdering af den bedste høstmetode under forskellige forhold.

56. BufferTech - Optimering af økosystemtjenesteydelser fra randzoner ved hjælp af nye teknologiske metoder

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektet er bevilget midler fra Det Strategiske Forskningsråd, og formålet er at undersøge, hvordan man på en 'intelligent' måde kan få udbytte af at etablere randzoner langs vandløb og søer, set i forhold til både produktion, natur, miljø og energi. I projektet undersøges, hvordan randzoner kan blive et virkemiddel til reduktion af næringsstoffer i kanten af dyrkningsfladen og samtidig bidrage med biomasse til energi, foder og øget biodiversitet m.m. Dermed kan det blive et virkemiddel, der kan medvirke til øget landbrugsproduktion og opnåelse af miljømålene i overfladevandet, hvis de etableres målrettet med inddragelse af den bedst mulige viden, lokale lodsejere og interessenter.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

Der er i projektet en meget stærk tværdisciplinær forskningstilgang, hvor de lokale aspekter og interesser inddrages i hele projektets forløb ved undersøgelse af randzoners potentiale for:

- Grøn produktion af biomasse til foder, energi og genbrug af fosfor
- Øget biodiversitet ved brug af forskellige plejeforanstaltninger
- Fjernelse af fosfor ved fyto Remediering gennem en målretning af plantesamfund og høst
- Optag, omsætning og tilbageholdelse af kulstof- og kvælstofforbindelser
- Tilbageholdelse og optag af fosforforbindelser
- Buffer for drænvand til reduktion af oversvømmelser ved ændret klima
- Beskygning og stabilisering af vandløb som tilpasning til et ændret klima

Endvidere belyses omkostningseffektiviteten ved de forskellige tiltag.

57. FREJ - Forædling af robuste og ernæringsrigtige sorter til økologisk jordbrug

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål er at igangsætte en fokuseret dansk sortsforædling af vårbyg og vårhvede rettet mod de specielle krav til sygdomsresistens, ukrudtskonkurrence og udnyttelse af næringsstoffer, der skal opfyldes for at skabe en robust og højtydende økologisk produktion. Yderligere introduceres et nyt forædlingsmål rettet mod sundhedsmæssige kvaliteter. Projektet understøtter en markedsdrevet økologisk vækst inden for hele kæden fra forædling, over forhandlere af såsæd til den økologiske landmand og videre til forbrugeren.

Vårhvede og vårbyg er valgt da begge er almindelige i økologisk produktion. De to arter er valgt, da de har et stort potentiale for et forædlingsmæssigt løft. Arbejdet med at skabe fundamentet for et øget udbud af sorter tilpasset de økologiske dyrkningsforhold vil ske gennem en kombination af screeninger, forædling og sorts-forsøg. I forædlingsdelen bygges på allerede eksisterende sortsmaterialer, der kan arbejdes videre med. Endvidere opformeres sortsmateriale på begge af klodens halvkugler for at opnå to vækstsæsoner pr. år. Det bidrager til at fremskynde forædlingsarbejdet i projektet.

5/. Screening af vårbyg til økologiske sortsblandinger (MixBar)

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektet adresserer to aktuelle udfordringer i økologisk planteavl: ukrudtstryk og ustabile udbytter. Det er projektets hovedformål at udvikle og demonstrere det hidtil uudnyttede potentiale for konkurrencedygtige og stabilt højtydende sortsblandinger af vårbyg til økologisk foderdyrkning.

For at nå formålet er indholdet i projektet:

- Der udvikles en forskningsbaseret og praktisk anvendelig metode til optimal kombination af sortsegenskaber, der gennem øget diversitet i sortsblandinger kan forbedre afgrødens konkurrenceevne og næringsoptag under økologiske dyrkningsforhold,
- Demonstration af hvordan målrettet samdyrkning af moderne sorter i sortsblandinger kan bruges til aktivt at forbedre kornafgrøders ukrudtsundertrykkelse og næringsstofudnyttelse under økologiske dyrkningsforhold,
- Identifikation af nogle enkle og praktisk målbare sortsegenskaber, som kan supplere de eksisterende observationer i den lovbestemte værdiafprøvning og sortsforsøg i Landsforsøgene med det formål fremadrettet at opnå tilstrækkeligt beslutningsgrundlag til sammensætning af 8 robuste sortsblandinger,
- Sammensætning af et antal nye sortsblandinger af vårbyg baseret på den udviklede metode.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

59. Lav dødelighed via vitalt fødte pattegrise (VIPiglets)

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål er at reducere dødeligheden, øge antal fravænnede grise pr. kuld samt øge fravænningsvægten pr. gris.

Projektets formål opnås gennem følgende aktiviteter:

- Risikofaktorer for pattegrisedødelighed identificeres
- Betydning af et specifikt formuleret økologisk avlsmål, med særlig fokus på fødsel af færre, men mere robuste grise undersøges
- Undersøge betydningen af faringsovervågning og optimeret nærklima for søer og pattegrisenes overlevelse og vækst. Identificere hyttedesign, der tilgodeser mulighed for at udnytte en forbedret managementpraksis

60. OrganoFinery - Økologisk vækst med bioraffineret økologisk proteinfoder, gødning og energi

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

OrganoFinery-projektet skal afdække mulighederne for at fremme økologisk jordbrug gennem bedre forsyning med proteinfoder udvundet fra økologisk kløver og kløvergræs. Projektet afprøver og udvikler en bioraffineringssteknik, hvor protein udvindes fra bladsaft fra pressede kløverplanter, hvor proteinet fældes ved hjælp af fermentering med mælkesyrebakterier. Presseresten anvendes til biogasfremstilling, og på den måde bliver udbyttet økologisk protein, gødning og vedvarende energi.

Projektet består af en dyrkningsdel, hvor dyrkning af grøntafgrøder til proteinfremstilling optimeres, og gødningsvirkningen fra biogasgødningen vurderes.

Udvikling og optimering af bioraffineringen ved hjælp af mælkesyrebakterier og fremstilling af økologisk fjerkræfoder er en anden del, der følges op af testfodring af økologiske høner.

Optimering af biogasproduktionen fra presseresten og økonomiske analyser af det samlede system udgør de sidste dele af projektet.

Projektet forventes at have positiv effekt på udviklingen af - og omlægningen til økologisk jordbrugsproduktion, da mangel på økologisk protein og økologisk gødning er to af de store barrierer for fortsat vækst i økologisk produktion.

61. BioChain – Biogas værdikæder

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål er at videreudvikle biogasproduktionen i Danmark. Det sker gennem udvikling af metoder og beslutningsstøttemodeller, der kan belyse de produktions- og samfundsøkonomiske potentialer ved forskellige biomasser til biogasproduktionen. Desuden udvikles metoder og modeller til at forudsige de miljømæssige konsekvenser ved anvendelsen af givne biomasser til biogasproduktion.

Barrierer for udviklingen af biogasproduktion undersøges i den samlede værdikæde fra produktion og indsamling af biomasse, gennem energiproduktionen og til slutanvendelsen af den afgassede biomasse. Barriererne identificeres ved hjælp af de nyudviklede modeller og der udvikles tiltag til at eliminere barriererne for at sikre en god økonomi i hele værdikæden.

I projektets metodeudvikling vil være særlig fokus på udvikling af metoder til (1) bestemmelse af biogaspotentialer med og uden forbehandling, (2) reduktion i drivhusgasudledning ved bioforgasning, (3) undersøgelse af kulstoflagring og (4) bestemmelse af gødningsværdi af den afgassede biomasse. Resultaterne indbygges i modeller til optimering af biogasværdikæden. Metoderne såvel som modellerne skal kunne anvendes af primærproducenter eller rådgivere.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

SEGES opgave er at bestemme tilgængeligheden og produktionsomkostningerne forbundet med fremskaffelsen af forskellige typer af biomasser, der kan anvendes til biogasproduktion. SEGES bidrager med beregninger af omkostninger til høst, lagring, håndtering, transport og forbehandling i forbindelse med bioforgasning af biomasserne. Desuden regnes der på transport og slutværdi af den afgassede biomasse.

62. Forbedret resistens mod lus og sygdomme i økologiske hestebønnesorter (FABARES)

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Hovedformålet med FABARES er at minimere effekten af de væsentligste dyrkningsmæssige udfordringer: Kraftige angreb af bladlus og svampesygdomme. Især bladlus kan i de værste år føre til op mod 100 pct. udbyttetab. Økologiske planteavlere, for hvem hestebønner vil have en sædskiftemæssig fordel, fravælger på denne baggrund afgrøden.

FABARES vil demonstrere i, hvor stor grad landmanden kan minimere sin risiko gennem valg af sorter, som er mere tolerante overfor bladlus- og svampesygdomme. I demonstrationerne dyrkes sorter fra Nordvest- og Centraleuropa. Demonstrationerne gennemføres under de mest gunstige forhold for netop bladlus- og svampeangreb. Herved vil forskel i tolerance blive udtrykt fuldt ud. Produktet af projektets forædling er nye hestebønnelinjer og -populationer med forbedret sygdomsresistens og dyrkningsegenskaber. Populationerne er en ny forædlingsform indenfor hestebønneforædling, som forventes at øge stabiliteten ved økologisk dyrkning. Desuden bidrages der med ensartede linjer, som er egnede til at sammensætte fremtidens sorter.

63. NewCut, Nye værktøjer til mekanisk ukrudtsbekæmpelse

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Formålet med NEWCUT er at forbedre effekterne af den mekaniske ukrudtsbekæmpelse af både et- og flerårigt ukrudt, således at både det konventionelle og økologiske jordbrug får nytte af mere effektive redskabsløsninger. Delmål i NEWCUT:

- At designe og udvikle nye mekaniske bekæmpelsesmoduler mod rodukrudt, som på en hurtig, effektiv og rationel måde kan fjerne underjordiske udløbere og pælerødder placeret i pløjelaget
- At designe og udvikle nye og bedre mekaniske bekæmpelsesmoduler til radrensere

SEGES' aktiviteter i NEWCUT er:

- at skabe interaktion mellem de videnskabelige og industrielle samarbejdspartnere i projektet og jordbrugs rådgivere og praktikere
- at formidle projektets resultater til rådgivere og praktikere via hjemmesider, fagtidsskrifter, undervisning og indlæg på møder og konferencer
- At skabe sammenhæng til de øvrige aktiviteter på området, herunder i OptiMek og RowCrop projekterne.

64. NOVAGRASS - Innovative teknikker til genetablering af ålegræs

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektet er bevilget støtte fra Det Strategiske Forskningsråd, og formålet er at udvikle nye tekniske løsninger til at høste og så ålegræsfrø samt at anvende og teste de udviklede løsninger i storskalaforsøg under forskellige forhold med henblik på at genetablere ålegræs i kystnære områder.

Projektet indeholder følgende aktiviteter:

- Udvikling af nye, tekniske redskaber til brug for reetablering.
- Anvendelse og evaluering af disse redskaber i stor skala.
- Opstilling af retningslinjer for ålegræsreetablering og modellering af klimatiske udfordringer.
- Socioøkonomisk analyse af vundne økosystemtjenester ved succesfuld genetablering.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

65. Lønsum og bæredygtig foderforsyning på kvægbedrifter - udvikling

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen.

Projektets formål er at implementere, demonstrere og formidle den nyeste viden og de nyeste metoder, der forbedrer kvaliteten og reducerer omkostningerne ved fremstilling af grovfoder for at fremme en lønsom og miljømæssig bæredygtig mælkeproduktion på den enkelte kvægbedrift.

Som en særlig indsats gennemføres "Rådgivermatchen" i perioden 2016-2018, der er en konkurrence mellem rådgivningsvirksomheder om at skabe den største økonomiske forbedring i grovfoderproduktionen hos en gruppe af malkekvægbedrifter. Konkurrencen skal motivere rådgivningsvirksomhederne til at forbedre deres tværfaglige rådgivning om grovfoder, så den får større gennemslagskraft og effekt på kvægbedrifterne.

Ét af de vigtige værktøjer er høstprognoserne for kløvergræs, majshelsæd, kolbemajs og kernemajs, der vil blive opdateret og justeret løbende via udtagning af prøver og analyse for tørstofindhold og foderværdi i de sidste to til tre uger før forventet høst på en række kvægbrug. Desuden monitoreres der ugentligt for angreb af bladsvampe i majsmarker for at forbedre beslutningsgrundlaget for en eventuel bekæmpelse samt at forbedre grundlaget for et beslutningsstøtteværktøj for landmændene.

Den nyeste viden om grovfoderproduktion og -udnyttelse vil blive formidlet via artikler og sociale medier. Det gælder især indenfor dyrkning af kløvergræs og majs samt ensilering, opbevaring og anvendelse af grovfoder. Desuden vil den nyeste teknologi og viden indenfor produktion og udnyttelse af grovfoder blive demonstreret på en ekskursion for landmænd og rådgivere på to topmoderne og effektive malkekvægbedrifter.

66. Forbedret næringsstofudnyttelse i planteproduktionen

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen.

Formålet er at forbedre næringsstofudnyttelsen i dansk landbrug ved at foretage en mere målrettet gødskning efter planternes behov. Det vil både give landmanden en øget indtjening og reducere risikoen for tab af næringsstoffer til det omgivende miljø. Samtidig vil kvaliteten af afgrøden blive forbedret.

Med henblik på at forbedre udnyttelsen af næringsstoffer i handelsgødning gennemføres forsøg med forskellige udbringningsmetoder i vår- og vintersæd. Der gennemføres forsøg i majshelsæd og i vinterhvede, hvor forskellige bredspektrede mikronæringsstofblandinger afprøves. Danske og udenlandske analysemetoder til bestemmelse af mikronæringsstoffer i jordprøver sammenlignes for at få et beslutningsgrundlag til at afgøre, om det kan anbefales, at der i Danmark skal anvendes en mere internationalt udbredt metode. I græs gennemføres en undersøgelse af, om gødskningsstrategien kan forbedres ved at anvende planteanalyser.

Tilførsel af husdyrgødning bidrager med mere end halvdelen af den samlede tilførsel af kvælstof til landbrugsjorden og en endnu højere andel af tilført fosfor, kalium og magnesium. En fortsat forbedring i udnyttelsen af næringsstoffer i husdyrgødning har derfor stor effekt på den samlede næringsstofudnyttelse. Der gennemføres forsøg i vinterraps for at finde den optimale udbringningsmetode om efteråret samt forsøg i vinterhvede med fuld gødsning ved gylleudbringningen. Endvidere gennemføres forsøg med forskellige strategier for gylleudbringning i vårbyg.

I forsøg med kvælstof til forskellige afgrøder intensiveres arbejdet med at finde metoder til en mere præcis fastsættelse af kvælstofbehovet på markniveau. Dette inkluderer en afprøvning af plantesensorer.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

67. Effektive og behovsbestemte planteværnsstrategier

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen.

Formålet med projektet er at udvikle monitoring og varslingssystemer, som vil sikre, at anvendelsen af plan- tebeskyttelsesmidler under hensyn til årets klimaforhold bliver så målrettet som muligt og dermed både sikrer optimale udbytter og forebygger udvikling af resistens. Endvidere er formålet, under hensyn til den nye pesti- cidafgift, at finde frem til den mest optimale anvendelse af de plan- tebeskyttelsesmidler, som er til rådighed for landbruget, herunder at udvikle alternative mekaniske bekæmpelsesmetoder, hvor det er muligt, så af- hængigheden af specifikke plan- tebeskyttelsesmidler bliver mindre.

I korn gennemføres markforsøg med bekæmpelse af græsukrudt og bladsvampe. Ved bekæmpelse af græsukrudt fokuseres på tidlig såning og strategier for forebyggelse af herbicidresistens. I svampforsøgene fokuseres på at kunne gennemføre en sikker bekæmpelse af de fugtelskende bladsvampe, herunder udnyt- telse af klimadata til at varsle for bladfugt. Arealet med rug er stigende, og dyrkningen finder nu også sted på de mere lerede jordtyper. Der gennemføres markforsøg, som skal belyse, hvilke strategier for svampebe- kæmpelse der er optimale. Endelig gennemføres markforsøg med varierende vandmængder ved sprøjtning mod svampe på forskellige tider af døgnet.

Det stigende majsareal har medført nye udfordringer med visse ukrudtsarter og bladsvampe. Der gennemfø- res markforsøg med bekæmpelse af vanskelige ukrudtsarter og mekanisk bekæmpelse. I majs er der også behov for at udvikle monitoring og varsling, som inddrager dyrkningsteknik og klimadata. Inddragelse af kli- madata vil ske på samme platform som i korn.

I vinterraps vil der i efteråret blive gennemført en monitoring og varsling for rapsjordlopper.

Hestebønne vinder indpas som proteinafgrøde. Der gennemføres forsøg med svampe- og bladlusbekæm- pelse for at klarlægge behovet for bekæmpelse.

68. Ledelseskompetence til drift og forretningsudvikling

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Europa-Parlamentets og Rådets forord- ning nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsord- ningen.

Formålet med projektet er at udvikle værktøjer og rådgivningskoncepter, der giver landmanden som virk- somhedsleder et bedre fundament til at træffe beslutninger omkring den strategiske, ledelsesmæssige og forretningsmæssige udvikling af bedriften samt den praksisnære drift og arbejdsmiljø.

Projektet er delt op i fem koordinerede arbejdsplaner med hvert sit formål:

- Udvikle metoder og værktøjer, der kan forbedre landmandens evne til at føre strategier ud i livet og ska- be et resultat på bundlinjen gennem en strategisk indsats.
- Udvikle viden og metoder, som øger landmandens evne til bæredygtigt at proces- og produktinnovere, og som øger landbrugets evne til værditilvækst.
- Afdække og udvikle ledelsesværktøjer, der matcher fremtidens krav til effektiv ledelse.
- Udvikle metoder til at få arbejdsmiljø og sikkerhed ind i hverdagen.
- Udvikle praksis og værktøjer til gennemførelse af forandringsledelse på bedrifterne.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

69. Økonomi-, ressource- og risikostyring

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen.

Formålet er at udvikle nye rådgivningsmetoder og værktøjer til styring af bedriften ud fra et helhedsperspektiv, så landmanden kan optimere bedriftens produktion og økonomi i en sammenhæng. Dermed opnås et bedre overblik over bedriftens udvikling og en mere effektiv driftsstyring, der sikrer en bedre indtjenings-evne og reducerer risikoen.

Der udvikles en Best Practice for sammenhængende produktions- og økonomistyring, hvor der bl.a. er fokus på øget datavaliditet i landmandens beslutninger, herunder vurdering af risici og følsomheder. Det betyder, at der i metoderne og værktøjerne f.eks. vil indgå sandsynlighedsfordelinger, følsomhedsanalyser, datavalidering, vurderinger og prognoser, hvilket vil give landmanden bedre mulighed for kvalificeret driftsstyring både inden for økonomi og produktion. Der vil desuden indgå en vurdering af bedriftens potentialer og alternativer ved anvendelse af de relevante metoder og værktøjer. Endvidere udvikles nye værktøjer og metoder til likviditetsstyring (cash management). Desuden udvikles værktøjer og metoder til opgørelse og styring af bedriftens beholdninger samt metoder til optimering af indkøbsstrategi.

Effekten vil være, at den enkelte landmand har baggrund for at sikre en rentabel virksomhed, baseret på et tværfagligt fokus og en bedre produktionsstyring.

70. Målettet og konkurrencedygtig dyrkning af korn, raps og bælgssæd

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen.

Formålet med projektet er at udvikle dyrkningen af både korn og såkaldte sædskifteafgrøder, så landmanden dels får en højere selvforsyning med protein på den enkelte bedrift dels et højere udbytte i kornafgrøderne via sædskiftet. For at øge udbyttet i sædskiftet skal der både arbejdes med at øge udbytte og udbyttestabilitet i sædskifteafgrøderne. Her fokuseres der dels på etableringen af afgrøderne dels på anvendelsen af hjælpestoffer under dyrkningen. Formålet er derudover at sikre en effektiv både økonomisk og miljømæssig udnyttelse af de muligheder, den varslede ændring af kvælstofnormerne giver.

I projektet gennemføres forsøg med dyrkning af de nævnte afgrøder med henblik på at optimere dyrkningen af afgrøderne og anvendelsen af hjælpestoffer, så der sikres et højt og stabilt udbytte af en ønsket kvalitet, samtidig med at der fokuseres på det økonomiske resultat af dyrkningen og på den miljømæssige effekt.

I projektet gennemføres dyrkningsforsøg med vårsæede afgrøder, der høstes i 2016 samtidig med, at der anlægges forsøg i vintersæd, vinterraps og vinterhestebønner med henblik på høst i 2017. De opnåede resultater kan udnyttes som en del af beslutningsgrundlaget for fortsat udvikling af både konventionel og økologisk produktion.

71. Kvægklynger 2018 – Testplatform i praksis

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen.

Formålet med projektet er at bestemme den reelle effekt af forskellige produktionsstrategier med fokus på strategi for anvendelse af grovfoder samt fodertilsætningsstoffer på produktionsrespons, sundhed og øko-

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

nomi. Grovfoderstrategierne omfatter valg af kløvergræsblending til kløvergræsensilage og NDF-fordøjelighed i majsensilage.

Med testplatformen Kvægklynger 2018 dannes grundlag for valide svar på komplekse problemstillinger i praksis. Resultaterne forventes at have bred gyldighed på tværs af danske besætninger ved dels at lave en dataanalyse på betydningen af ændringer/udviklingen i kløvergræsensilages kvalitet henover året på ydelsesresponsen i et større antal besætninger og dels gennem kontrollerede forsøgsbetingelser på Danmarks Kvægforskningscenter, men med praksisvariation via indkøbte grovfoderpartier. Effekten måles først og fremmest som et produktionsrespons.

Hermed skabes der evidens af effektstørrelserne ude hos kvægbrugerne selv baseret på praktisk videnskabeligt datamateriale. Dette vil give mælkeproducenten og rådgiveren et mere sikkert grundlag at træffe beslutninger ud fra med hensyn til valg af grovfoderstrategi og andre fodringstiltag på bedriften.

I forbindelse med fodringstests og dataanalyse i praksis følges besætningerne tæt med intensiv produktionsopfølgning, og der indhentes relevante prøver (foder, urin, gødning) og data.

72. Optimering og bevaring af jorden som ressource

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen.

Formålet er, på basis af vidensopsamling, markforsøg og andre undersøgelser, at udvikle nye og forbedre eksisterende dyrkningsprocesser med henblik på at opnå en økonomisk optimal og bæredygtig planteproduktion. Jorden som dyrkningsmedie og intelligent brug heraf undersøges på flere måder.

Projektet undersøger betydningen af jordpakningen, der sker som følge af kørsel med tunge maskiner i landbruget. Der er særligt fokus på betydningen underjordspakningens, altså en kvantificering af den langvarige skade på Danmarks landbrugsjord. Jordens mekaniske egenskaber samt afgrødens fysiologiske respons i pakket og upakket jord undersøges, og det undersøges også om det er muligt at løsne pakket jord ved hjælp af en afgrøde med dybe rødder. Desuden undersøges potentialet for at mindske jordpakningen ved brug af bæltter på maskinerne i stedet for hjul. Jordens struktur sættes i relation til afgrødernes potentiale, og decideret grundforbedring på grovsandet jord ved hjælp af biokoks i røddernes dybde afprøves. Her ved undersøges det om udbyttepotentialet på grovsandet jord kan øges under markforhold. Jordens kvalitet og muligheder for forbedringer heraf konceptudvikles som "Boost din jord", hvor jordkvaliteten måles og muligheder og strategier for forbedring pinpointes. Fordele og ulemper ved forskellige dyrkningssystemer undersøges både sædskiftemæssigt og kulturteknik-/jordbearbejdningmæssigt. Dette gøres ved etablering af demobrug, hvor forskellige former for dyrkningssystemer undersøges. På verdensplan vinder Conservation Agriculture frem, denne dyrkningsform indgår i demobrugene.

Der indgår produktionsøkonomiske beregninger og vurderinger i nær forbindelse med projektets øvrige aktiviteter, f.eks. på baggrund af forsøgsresultater, modelleringer eller følsomhedsbetragtninger.

Der gennemføres FarmTest af teknikker og metoder inden for markteknik, der afdækker potentialer, styrker og svagheder ved afprøvede teknikker og metoder samt belyser virkemåde, kapacitet og omkostning.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

73. Styrkelse af den økologiske bundlinje

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen.

Formålet med projektet er, inden for det økologiske område, at gennemføre en brancheanalyse samt sektoranalyser for hhv. plante-, svine-, fjerkræ- og mælkeproduktion, der sætter fokus på at forbedre bundlinjen på økologiske bedrifter. Projektets resultater skaber grundlaget for et kvantespring inden for målrettede økologiske analyser og udvikling af specifikke rådgivningsløft til den økologiske landmand.

For at kunne forbedre bundlinjen i de forskellige sektorer af økologisk produktion gennemføres indledningsvis hhv. en kvantitativ og kvalitativ indsamling af data og erfaringer på økologiske bedrifter. Dernæst udføres en analyse af de indsamlede informationer. På baggrund af dette udarbejdes Best Practice for udvalgte rådgivningsmetoder til hver af de økologiske sektorer. Derefter udvælges case bedrifter til afprøvning af Best Practice, som efterfølgende tilrettes ud fra afprøvningen.

Projektet bidrager ligeledes til yderligere udvikling inden for den tværfaglige rådgivning på de økologiske bedrifter, hvilket vil understøtte den økologiske branches bundlinje som et hele.

74. AgrolIT - fælles EU platform for landmandsrettede IT-tjenester

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / EU's programmet CIP-Pilot.

SEGES deltager i EU-projektet "Increasing the efficiency of farming through on open standards based AgrolIT platform". Projektet har et samlet budget på 38 mio. kr., og der er 11 deltagere fra 7 forskellige EU nationer. Formålet med det samlede AgrolIT projekt er at etablere en åben platform med beskrivelse af og adgang til værktøjer udviklet på tværs af Europa.

Målet er via deltagelse i AgrolIT projektet at få adgang til IT-mæssig viden og metoder omkring udvikling af mobile løsninger, brug af sensorer og udvikling af beslutningsstøttesystemer målrettet landmanden. Indsatsen i nærværende projekt omfatter udvikling af handlingsplaner til afvikling på mobile enheder; udvikling af lagermodul til eksisterende IT produkter; udvikling af værktøj til "på stedet" registreringer ved brug af smart-phone – herunder registreringer knyttet til geolokaliserede punkter samt afprøvninger i praksis af disse og afprøvning af andre værktøjer udviklet i det samlede projekt. Endvidere sættes der fokus på vidensspredning om AgrolIT platformen med henblik på at øge udnyttelsen i praksis samt tiltrække flere tilbud til denne åbne platform.

75. Bæredygtig vækst i malkekvægbruget efter 2015

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen.

Det overordnede formål med projektet er at se på miljømæssige og økonomisk bæredygtige vækstmuligheder i malkekvægbruget efter kvoternes ophør i 2015 samt at identificere væsentlige barrierer for miljømæssig og økonomisk vækst. Projektet vil i den forbindelse også inddrage viden og erfaringer fra andre lande.

Projektet vil på baggrund af bedriftenes nuværende forhold identificere vækstmuligheder og de væsentligste barrierer for økonomisk og bæredygtig vækst i mælkeproduktionen. Projektet vil på baggrund heraf identificere, beskrive og vurdere forskellige strategier for, hvordan bedrifterne på kortere sigt kan skabe vækst, ligesom projektet vil undersøge forskellige scenarier for en langsigtet miljømæssig og bæredygtig udvikling af bedrifterne.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

76. Nye bæredygtige veje til at skabe vækst i landbruget

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen.

Formålet med projektet er at understøtte landbrugsvirksomhedernes udviklingsmuligheder i forhold til at gå nye veje for at skabe vækst og forbedre konkurrenceevnen. Dette gøres ved at demonstrere metoder og værktøjer målrettet rådgivning af landmænd, der ønsker at undersøge udviklingsmulighederne på deres bedrift.

I projektet demonstreres metoder og værktøjer indenfor blandt andet strategi- og forretningsudvikling, værditilvækst, tværfaglig rådgivning og rådgivningsmetoder til idéudvikling mv. med henblik på at afsøge og understøtte udviklingsmulighederne på udvalgte landbrugsvirksomheder, der ønsker at gå nye veje i forhold til at skabe vækst og forbedre det økonomiske resultat.

Udviklingsmulighederne demonstreres ud fra parametre som geografisk placering, produktionsform, produktionsanlæg, arealforhold, afsætning og økonomi mv. Målet er, at landmanden skaber sig overblik over og bliver i stand til at vurdere de mest optimale udviklingsveje for sin bedrift. I den forbindelse vil overvejelser om optimering af bedriften mod økologisk eller specialproduktion eller overgang fra deltids- til heltidsbedrift eller omvendt indgå i afsøgningen af udviklingsvejene.

Igennem demonstrationen af relevante metoder og værktøjer vil praksisser til kortlægning af landbrugsvirksomhedernes udviklingsmuligheder blive formidlet og afprøvet med henblik på at skabe opmærksomhed omkring det at søge nye veje til at skabe vækst og forbedre det økonomiske resultat.

77. Udvikling af sammensat aktivitetsmåling hos malkekvæg

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen.

Projektets formål er at udvikle et system, der kan anvende og koble data og informationer om køernes produktion, adfærd og position i stalden.

Projektet vil med udgangspunkt i allerede kendte og anvendte teknologier ved Danmarks Kvægforskningscenter (DKC) samkøre data fra igangværende forsøg og udvikle et system, der kan tilføre kørende og nye forskningsprojekter nye dimensioner og endeligt levere datamateriale til beslutningsstøtte i samspillet mellem produktion, dyrevelfærd og produktionssygdomme. Dette vil ske gennem kortlægning af datastrømme i 4 forskellige kendte teknologier og sammenkoble disse med produktionsdata.

Endelig vil projektet tilpasse og afprøve UHF-teknologien (Ultra High Frequency) til identifikation af køer. Muligheden for at kunne aflæse øremærker og samtidig koble til dyrets registreringer har store perspektiver i den danske kvægproduktion - både i forhold til arbejdsmiljø, sundhed, velfærd og management. Projektet vil indsamle erfaringer af brugen af UHF-teknologien og afprøve teknologien i forskellige miljøer.

78. Minus 30 foderenheder pr. gris

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen.

Projektet er at demonstrere en reduktion af det samlede foderforbrug pr. produceret gris fra undfangelse til slagtning som nås ved at sætte fokus på "vigtigste håndtag", med direkte eller indirekte indflydelse på foderforbrug, i såvel sohold som smågrise- og slagtesvineproduktion.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

Det skal demonstreres, at det samlede foderforbrug fra polten/soen løbes til grisen slagtes, kan reduceres med op til 10 procent pr. produceret gris svarende til 30 foderenheder fra det nuværende gennemsnitlige 320 foderenheder pr. produceret gris til 290 foderenheder pr. produceret gris over en 2½ årig periode.

Det skal demonstreres, at der er sammenhæng mellem godt håndværk og foderforbrug. Dette uanset om det er systemet, herunder dyrene, eller det er det at bruge systemet, som er håndværket.

50 integrerede besætninger med 300 – 1700 årssøer (tilsammen en produktion på over 1 mio. slagtesvin), vil demonstrere at de med fokus og vedholdenhed kan reducere deres foderforbrug væsentligt. 1 mio. slagtesvin er mere end 5 % af den samlede danske slagtesvineproduktion. Demonstrationen skal forventeligt give en vægtig ring i vandet og udslag på landets gennemsnitlige foderforbrug.

79. Sunde køer og kalve dør ikke - UDVIKLING

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen.

Formålet med nærværende projekt er derfor 1) at øge vidensgrundlaget for årsager til forhøjet ko- og kalvedødelighed, 2) at reducere kodødeligheden og 3) reducere kalvedødeligheden.

Projektet indeholder:

- Arbejdspakke 1: Værdifuld udvikling af diagnostikken: Der udvikles en procedure for optimal on-farm obduktionsteknik samt udtagning og sikker forsendelse af udtaget vævsmateriale.
- Arbejdspakke 2: Sunde køer dør ikke: Der udvikles en rådgivningspraksis, der sikrer, at landmændene modtager en rådgivning, der medvirker til, at de når deres mål om at sænke kodødeligheden. Desuden udvikles der hensigtsmæssige praksisser i indretning og brug af produktionsanlæg, således at sundheden forøges, og dødeligheden nedsættes
- Arbejdspakke 3: Sunde kalve dør ikke: Der udvikles et beslutningsstøttværktøj, der målrettet kan bruges af kvægbrugeren i indsatsen for at nedbringe kalvedødeligheden. Desuden udvikles ny viden om sammenhænge mellem praktisk anvendt kalvepasning og kalvedødeligheden.

80. Optimering af vanding og afvanding

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen.

Formålet er at sikre opsamling og opbygning af viden inden for dræning og markvanding i relation til fødevarereproduktionen generelt, men også med fokus på klimaudfordringer og klimasikring. Der arbejdes også med dræning og markvanding på basis af markforsøg og andre undersøgelser for at udvikle nye eller forbedre eksisterende dyrkningsprocesser inden for disse felter, så der opnås en økonomisk optimal og bæredygtig planteproduktion.

Der gennemføres drænforsøg hvor materialer og metoder undersøges med henblik på at finde optimale løsninger. Det beskrives, hvordan afvandingen bør dimensioneres og reguleres, så en optimal planteproduktion er mulig, og der sættes fokus på afvandingens økonomiske betydning for markbruget.

Landbrugsarealer, som har behov for forbedret dræning eller markvanding, identificeres fx ved satellitfoto, og der udarbejdes en skitse til en praksis på området.

Grundlaget for styring af vanding og prioritering af afgrøder, der vandes, styrkes ved på baggrund af vandingforsøg med afgrødeobservationer at udvikle forbedrede afgrødemodeller. Der arbejdes med at imple-

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

mentere et nyt grundlag for vurdering af markvandingens påvirkning af miljøtilstanden i vandløb i kommunernes administration af tilladelser til indvinding af vand til markvanding og med nye retningslinjer for opgørelse af vandbehov til markvanding.

Der indgår produktionsøkonomiske beregninger og vurderinger i nær forbindelse med projektets øvrige aktiviteter, f.eks. på baggrund af forsøgsresultater, modelleringer eller følsomhedsbetragtninger.

81. God ledelse og gode produktionsresultater – UDVIKLING

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen.

Projektet har til formål at opnå gode produktionsresultater ved at udvikle nye veje til god ledelse og styring af driften på malkekvægbedrifter. Projektets opgave er at udvikle nye veje til en god ledelse på malkekvægbedrifter. Målet er at træne mælkeproducenten i styring af produktionen - herunder involvering og uddelegering af arbejdsopgaver til de ansatte. Det handler om, at landmanden og medarbejdere bevidstgøres og trænes i en række nye værktøjer og muligheder for at overvåge og følge kvægproduktionen samt planlægge arbejdsopgaver.

Projektet foregår primært ude på bedrifterne, hvor en række bedrifter følges og rådgives i anvendelsen af både de tekniske managementredskaber som DMS Dyreregistrering og de mere manuelle redskaber såsom planlægningstavler m.m. Samtidig læres der af bedrifternes erfaringer og de veje, de finder i anvendelsen af redskaberne, således at dette kan samles i et uddannelsesmateriale for rådgivere og driftsledere.

82. Klovsundhed - målrettet og effektiv rådgivning og management - UDVIKLING

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen.

Formålet med projektet er at udvikle et rådgivningskoncept, der på besætningsniveau sikrer iværksættelse af målrettede, effektive og varige tiltag samt udvikle ny viden om, hvorledes fuldfoderets sammensætning påvirker forekomst af klovlidelser og hvorledes opstaldningsforhold for ungdyr påvirker udviklingen af deres klovform og benstilling.

I 2016 gennemføres følgende aktiviteter:

Arbejdspakke1: Rådgivningskoncept

- I denne AP videreudvikles (1) en procedure til sikring af den besætnings-specifikke viden om årsager til klovlidelser samt (2) et koncept for korrekt processtyring på besætningsniveau som middel til øget effekt af rådgivning på klovområdet. Gennem implementering af koncept 1) og 2) i 10 besætninger afprøves og justeres koncepterne.

Arbejdspakke 2: Fuldfoderoptimering til reduktion af klovlidelser

- I denne AP indsamles viden om, hvordan kvægfoderets sammensætning påvirker klovsundheden

Arbejdspakke 3: Opstaldningens indflydelse på udviklingen af klovform og benstilling

- I denne AP indsamles viden om, hvordan korrekt fokus på benstilling og klovform hos ungdyr kan forebygge klovproblemer hos voksne køer.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

83. Reduktion af pattegrisedødelighed - Demonstration

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen.

Formålet med projektet er at sænke og fastholde en lav pattegrise dødelighed fra fødsel til fravæning gennem brug af nye og kendte værktøjer til implementering af viden der virker.

Der er gennemført besøg hos en række besætninger som har lav pattegrisedødelighed. Her er indsamlet viden om hvad de man gør i de dygtige besætninger for at nå et lavt niveau for pattegrisedødelighed. Ud af de besøgte besætninger er rekrutteret mentorbesætninger hvorfra ejer/driftsleder er kommet til at være mentor for andre besætninger.

Der er udviklet en model for forskellige metoder til at opnå en reduceret dødelighed. Man kan arbejde indenfor 3 fokusområder management rådgivning i farestalden, ledelsesrådgivning og mentorlandmænd. Der er efterfølgende fundet 30 besætninger hvor der gennemføres forløb indenfor de tre områder i hver 10 besætninger udvalgt efter deres behov. Afprøvningen er startet i 2015 i besætningerne og afsluttes i 2016.

Som et led i forløbet er der gennemført læringsdage for mentorer og for deltagende besætninger i fastlæggelse af dødsårsager for pattegrise.

Projektet gennemføres som en kampagne så der er løbende gennemført informationsaktiviteter (møder, skriftlig info, hjemmeside – PattegriseLIV.dk, facebook)

84. Sænk din ko- og kalvedødelighed

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen.

Formålet med nærværende videnunderførselsprojekt er derfor at sænke kalve- og kodødeligheden yderligere til gavn for dyrevelfærden, samfundsaccepten samt landmandens økonomi.

Der gennemføres derfor et projekt, der indeholder videnunderførselsaktiviteter, som:

- Formidler viden fra udviklingsprojektet "Sunde køer og kalve dør ikke", herunder formidling af on-farm obduktionsteknik, praktisk anvendelig rådgivningskoncept til sænkning af ko-dødelighed, udbredelse af kendskab til "problem-knuser teams" og hvordan de rekvireres, indretning af sygebokse, sammenhænge mellem staldindretning og dødelighed, praktisk anvendelig rådgivningskoncept til sænkning af kalvedødelighed.
- Gennemfører kursusaktivitet til formidling af viden om reduktion af kalvedødelighed
- Sætter et særsomt fokus på kalvedødeligheden i økologisk kvægproduktion, idet denne produktionsform har særlige forhold omkring staldindretning, afgræsning og management.

85. Økologisk vidensindsamling og formidling

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen.

Projektet medvirker til, at der gennem indsamling af viden, demonstration og formidling sikres, at økologiske landmænd og deres økologirådgivere kan tage ny viden i brug i primærproduktionen Dette projekt vil med direkte fokus på indsamling af viden, demonstration og formidling bidrage til, at ny viden fra både ind- og

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

udland direkte bliver indarbejdet i den økologiske landbrugsproduktion gennem en effektiv formidling via artikler og ved temamøder, markvandring, staldbesøg mv. Projektets formål er med til at udfylde en væsentlig opgave i arbejdet for at bringe ny viden om økologi til anvendelse i primærproduktionen.

Projektets indhold vil være at planlægge og gennemføre formidlingsaktiviteter gennem skriftlig formidling og artikler på relevante hjemmesider, i fagblade og i landbrugspressen. Formidlingen vil ligeledes ske gennem mundtlig formidling ved workshops, temamøder og demonstrationer, hvor den nyeste viden formidles til landmænd og deres rådgivere. Viden bliver indsamlet gennem studie og deltagelse i faglige relevante kongresser og konferencer, både nationalt og internationalt. Det faglige indhold vil dække over den bredde af faglige områder, som økologisk landbrugsproduktion spænder over. Den indsamlede viden vil som udgangspunkt blive formidlet gennem artikler, der bringer viden ud til alle, der har interesse for de økologi faglige områder.

86. Økologisk produktion under nye rammevilkår bestemt af recipienters følsomhed

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen.

Projektets formål er at analysere og diskutere praktiske, produktionsmæssige og økonomiske muligheder og begrænsninger for de økologiske bedrifter, og konventionelle bedrifter der overvejer omlægning til økologi, når den kommende N-regulering implementeres. Styrelser og organisationer er i proces med at udforme rammere for N-reguleringen.

Projektet er opdelt i fem arbejdsplaner:

- AP1 tager sig af projektledelsen og koordineringen mellem arbejdsplanerne,
- AP2 afholder case-møder på konkrete økologiske bedrifter med inviterede ressourcepersoner. Her præsenteres og diskuteres bedriftens muligheder under de nye betingelser.
- AP3 sætter en økologisk lup på de virkemidler og styringsværktøjer, der vil blive anvendt i N-reguleringen. Udfordringen er, at udviklingen af beregningsmodeller og styringsværktøjer i høj grad er foregået med baggrund i forsøgsbaseret viden hentet fra det konventionelle landbrug, da datagrundlaget her er størst.
- AP4 vil regne på en række forskellige dyrkningsmæssige scenarier for økologiske landbrug, der ligger på arealer med lav retention og/eller udleder til følsomme recipienter. Fokus er på bedriftsøkonomi og praktiske forhold.
- AP5 vil arbejde med mulighederne for den økologiske produktion på de arealer, der har høj retention og/eller udleder til mindre følsomme vandoplande.

Projektet vil løbende levere artikler, notater og fakta-ark, overvejende målrettet landmænd og deres konsulenter, så de kan agere optimalt i forhold til de nye rammebetingelser. Det forventes, at den viden der genereres i projektet, kan få en afsmittende effekt på de landbrugspolitiske beslutninger.

87. Test af fuldfoderblandere

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen.

Formålet med projektet er at gennemføre en analyse af økonomien i forskellige fuldfoderblandere ved at etablere et datagrundlag gennem systematiske undersøgelser og registreringer af funktionalitet, kraftforbrug, slidtage og vedligeholdelsesomkostninger til drift af fuldfoderblandere i danske kvægbesætninger.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

Projektet er rettet mod bedrifter, der indkøber nye foderblandere i projektperioden eller renoverer eksisterende blandere med nye snegle. Foderblandere, der indgår i projektet, besøges med 6 måneders mellemrum i projektets løbetid. I forbindelse med besøg måles/bestemmes:

- Blanderens kraftforbrug under blanding (på PTO)
- Mængder af enkelte foderkomponenter
- Blandingsrækkefølge
- Tidsforløb for blandeproces
- Godstykkelser bestemmes med ultralyd (snegle, kar og knive)
- Slidtage af sneglekanter og knive bestemmes ved opmåling
- Blanderens vejesystem kontrolleres under anvendelse af trinvis vejning af lodder med kendt vægt.
- Sikkerhedsforanstaltninger mod personskaade

Gode data for vedligeholdelsesomkostninger til foderblandere søges opnået gennem fokus på specifik kontering af disse omkostninger. Projektets registreringer sammenkædes med blandingsgrad (blandetid, tørstofkoncentration, grovfodertype, grovfoderkvalitet, snitlængde mv.), antal start og stop af blander i forbindelse med daglig udfodring, anden anvendelse af blanderen (for eksempel fremstilling af ludkorn, roeskæring mv.), foderforbruget på den enkelte bedrift, blandeprincip, blanderens gearing, blanderens geometri og den anvendte stål kvalitet.

Projektets resultater samles til en vurdering af de enkelte faktorerens betydning for samlede maskinomkostninger til foderblanding og udfodring med særligt henblik på forskelle mellem foderblandere.

88. Bedre dyrevelfærd via økonomisk ombygning af eksisterende stalde

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen.

Formålet med dette projekt er at udarbejde et inspirationskatalog over forskellige muligheder for ombygning af eksisterende stalde på en økonomisk bæredygtig måde. Projektet har følgende aktiviteter fordelt i to arbejdsplaner:

Arbejdsplan 1: Staldindretning:

- a. Information vedrørende muligheder for ombygning indsamles via dansk og international litteratur, og anvendeligheden af forskellige muligheder under danske staldforhold vurderes. (Påbegyndt i 2015, afsluttes i 2016)
- b. Cirka 10 besætninger, hvor der er interesse for at foretage investeringer i ombygning, udvælges. Der indgås et samarbejde mellem besætningerne og SEGES med henblik på afklaring af muligheder for ombygning, forventet udgift, forventet effekt på liggeadfærd (hviletid og -perioder), sundhed (for eksempel forekomst af klovlidelser), ydelse og management samt forventet afkast af investeringen foretaget ved hjælp af SimHerd (et analyseprogram, der via modelberegninger anslår et forventet økonomisk afkast af en given ændring i en besætning). (Påbegyndt i 2015, afsluttes i 2016)
- c. Via KU-SUND og AU-Foulum etableres et specialeforløb (specialestuderende) pr. 2-3 besætninger, hvor der laves ombygning af sengebåse. I specialeforløbene analyseres lægge- og rejse adfærd, og hvordan køerne ligger i båse ved at foretage observationer af en række fokus-køer i besætningen før og efter ombygningen. Ligeledes måles liggetid og antal liggeperioder via dataloggere (manchetter, påsat fokus-køernes underben) fra cirka en uge før til cirka en uge efter ombygningen. Der indhentes oplysninger omkring ydelsesniveau før og efter ombygning. (Påbegyndt i 2015, afsluttes i 2016)
- d. Resultaterne sammenfattes til et inspirationskatalog, der beskriver 5 cases for remodelling, inklusiv teknisk beskrivelse af ombygningsforløbet, investeringsrammen, ændring i produktionen og hvileadfærd samt forventet økonomisk afkast. Kataloget udbydes på LandbrugsInfo og som generel information via landbrugsmedierne. (2016)

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

Arbejdspakke 2: Kobørster:

- a. Der udfærdiges en oversigt over kommercielle kobørster, der er tilgængelige på det danske marked - herunder beskrives tekniske og funktionelle aspekter samt muligheder for optimal placering i forskellige staldtyper
- b. Resultaterne sammenfattes i en rapport, der vil blive offentliggjort på LandbrugsInfo og via landbrugsmedierne.

89. Fastlæggelse af den økonomiske værdi af krydsning af Kombi-Kryds

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen.

Formålet med projektet er at få skabt større viden om krydsning og effekten af at anvende forskellige krydsningssystemer - herunder det nyudviklede krydsningssystem Kombi-Kryds. I Kombi-Kryds fastholder man renracet kerne af de avlsmæssigt bedste køer i besætningen, samtidigt med at man udnytter krydsningsfrodigheden hos størstedelen af køerne. Større viden kan øge anvendelsen af systematiske krydsningsprogrammer til fordel for kvægbrugerens økonomi.

I projektet beregnes den samlede økonomiske effekt af at benytte krydsning på basis af resultater fra tidligere krydsningsprojekter finansieret af Promilleafgiftsfonden og Landdistriktsmidler.

Den økonomiske effekt af krydsning beregnes på to måder i projektet:

1. Ved at summere effekten af krydsningsfrodigheden for enkelttegenskaber
2. Ved at beregne forskellen på det økonomiske afkast imellem renracede dyr og krydsninger i de 5 demonstrationsbesætninger (Holstein Friesian * Nordisk Rødt krydsninger, Holstein Friesian * Jersey krydsninger, og Nordisk Rødt * Jersey-krydsninger).

I projektet tilføjes simuleringssystemet Simherd yderligere et modul "Simherd Crossbred", så det kan beregne den økonomiske effekt af krydsning i den enkelte besætning.

Projektet skal munde ud i anbefalinger til racevalg og valg af krydsningssystem for 4 forskellige produktionssystemer. Anbefalingerne er baseret på kendskab til den enkelte races genetiske niveau for de forskellige egenskaber, og krydsningsfrodighed er beregnet i projektet.

90. Maksimering af restbeløb ved svingende priser på mælk og tilskudsfoder

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen.

Priserne på mælk og tilskudsfoder varierer kraftigt. I dag fodres der med kraftfoderandele fra 20 til 50 procent af køernes tørstofoptag. Endvidere er kvoterne frigivet, og dermed kan der tænkes anderledes, når mælkeproduktionen skal optimeres.

Formålet er at undersøge og afprøve i praksis, hvordan justering af mængde kraftfoder/råvarer og næringsstoffer såsom fedt, stivelse, AAT og PBV, bruges bedst muligt til at få det højeste restbeløb i den enkelte besætning, når priser på mælk og tilskudsfoder svinger kraftigt.

Der udvælges en række besætninger, hvor det vurderes relevant at justere i foderrationens indhold af kraftfoder/råvarer med henblik på at opnå et højere restbeløb (mælk minus foder). Der forventes at blive anvendt

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

besætninger med forskellig fodringsstrategi. Det vil sige både besætninger, hvor der praktiseres TMR, samt besætninger med PMR og tildeling af kraftfoder i stationer/AMS.

Effekten ved projektet er at demonstrere, hvilke håndtag man kan rykke i fodringsmæssigt i den enkelte besætning, for at restbeløbet (mælk minus foder) bliver højest muligt.

91. Særlige udfordringer for besætninger med dyr på flere ejendomme

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen.

Projektets formål er at afdække de særlige udfordringer, som malkekvægbedrifter står overfor, når de opstalter dyr på mere end én geografisk lokalitet.

Udfordringerne vil primært blive afdækket gennem en spørgeundersøgelse blandt en større gruppe af producenter, som opstalter dyr på mere end en lokalitet. Spørgeundersøgelsen vil blive suppleret med en detaljeret interviewundersøgelse blandt et mindre udsnit af de pågældende producenter.

I tillæg til spørgeundersøgelsen og interviewundersøgelsen vil de opnåede tekniske og økonomiske resultater blive analyseret og vurderet i forhold til bedrifter, som opstalter alle dyr på den samme lokalitet.

92. Implementering af systematiske krydsningsprogrammer- Kombi-Kryds

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen.

Formålet med projektet er at få den i andre projekter skabte viden om krydsning og effekten af at anvende forskellige krydsningssystemer ud at virke i de danske malkekvægbesætninger.

Der vil især være fokus på det nyudviklede krydsningssystem Kombi-Kryds, hvor man fastholder en renracet kerne af de avlsmæssigt bedste køer i besætningen samtidigt med, at man udnytter krydsningsfrodigheden hos størstedelen af køerne. Derved sikres det, at den viden, der skabes i det sideløbende projekt "Fastlægelse af den økonomiske værdi af krydsning - Kombi-Kryds", straks kommer i anvendelse. Med større viden kan øge anvendelsen af systematiske krydsningsprogrammer til fordel for kvægbrugerens økonomi.

Denne vidensspredning vil i projektet blive systematiseret i et anvendelses- og rådgivningskoncept. Dette koncept testes i 5 demonstrationsbesætninger. Projektet vil desuden fokusere på at få demonstreret anvendeligheden af programmet Simherd Crossbred til beregning af effekten af anvendelsen af forskellige krydsningssystemer i en given besætning.

Projektet vil munde ud i anbefalinger til racevalg og valg af krydsningssystem for 4 forskellige produktionssystemer. Anbefalingerne er baseret på kendskab til de enkelte racers niveauer for egenskaberne samt krydsningsfrodighederne, som er beregnet i projektet.

93. Reduktion af pattegrisedødelighed – Udvikling

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen.

Hovedformålet med projektet er at sænke og fastholde en lav pattegrise dødelighed fra fødsel til fravæning. Der udvikles værktøjer som kan anvendes som motivation og beslutningsstøtte i besætninger omkring redu-

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

ceret pattegrisedødelighed. I projektet udvikles værktøjer, som vil styrke landmandens og rådgiverens viden omkring årsager til pattegrisedødeligheden i den aktuelle besætning, og som kan hjælpe med at indføre de korrekte rutiner, der skal sænke pattegrisedødeligheden. Desuden videreudvikles formidlingsværktøjer, som gør rådgivningen mere aktiv i besætningerne.

Projektets aktiviteter er følgende:

- Projektstyring/ledelse – Der vil være en projektleder som understøttes af projektgruppe (udviklingsgruppe) og styregruppe.
- Aktive manualer – e-læringsmodul. Der udvikles et E-læringsmodul omkring farestalden.
- Interaktiv video - Der udvikles et værktøj hvor man kan gennemse et faringsforløb og efterfølgende periode i farestalden og lave stop i forløbet når der er læringsmomenter. Her vil brugeren kunne trykke på de forskellige punkter på billedet og få uddybende information omkring faring/farestalden som har betydning for pattegrisenenes overlevelse.
- Time-laps modul - Der udvikles et værktøj hvor man kan se et faringsforløb og forskellige vigtige områder fra farestalden. Man kan under sænke hastighed/ stop i forløbet når der er læringsmomenter omkring faringen eller andre emner af betydning for pattegriseoverlevelsen.
- Video. Der laves film som anvendes i det interaktive videomodul. Der skal lave drejebog og optage film i en eller flere besætninger.
- En elektronisk platform til at beregne besætningens pattegrisedødelighed. Dødeligheden vises som et "trafiklys", så besætningsejer og ansatte hurtigt kan få indblik i deres nuværende niveau samt i potentialet for at reducere pattegrisedødeligheden. Modulet udvikles ud fra brugerønsker og behov, så svineproducenten kan indtaste centrale oplysninger og få præsenteret relevant information f.eks. nøgletal, kurver, grafer. Relevant dataintegration med andre managementsystemer vil blive udviklet.
- Digitale arbejdsplaner. Der laves en platform, så besætningsejer/driftsleder/medarbejdere løbende kan tilrette arbejdsplaner, implementere nye tiltag, få nye opgaver og indrapportere status. Hvis det er relevant og muligt, vil platformen åbnes for besætningens rådgiver/dyrlæge og andre interessenter. Dette vil give mulighed for tæt opfølgning på besætningen. Med digitale arbejdsplaner bliver det lettere for besætningsejer/driftsleder at følge op på, at aftalte aktiviteter er gennemført.
- Test af værktøjer. Alle udviklede værktøjer vil blive testet internt, i 4-6 besætninger, samt af rådgivere og dyrlæger.

94. Biodiversitetsfremmende tiltag i marken

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen.

Formålet er at vise landmænd, hvilke effekter naturtiltag har for agerlandets dyr, samt hvordan tiltagene virker. Det skal ske ved at sætte fokus på formidling af eksisterende viden om tiltag, der virker i praksis og ved at formidle, hvilke effekter naturfremmende tiltag har, samt hvordan markvildstiltag kan indpasses i en rationel landbrugsdrift. Der er fortsat et stort behov for at demonstrere og formidle viden ud til landmænd og landbrugsrådgivere om muligheder og effekt af tiltagene.

Der etableres 2-3 demonstrationslandbrug på repræsentative danske landbrug, hvor de for agerlandets dyr optimale tiltag etableres. Der sikres god variation i tiltagene, så flest mulige arter kan gennemføre deres livscyklus. Effekten af tiltagene bliver vurderet ved monitorering af f.eks. pattedyr, dagsommerfugle og det økologiske rum.

Der skal i projektet være kompetenceudvikling af såvel landbrugsrådgivere, landmænd og undervisere på landbrugsskolerne. Det undersøges i projektet, hvad der mangler for at motivere flere landmænd til at etablere markvildstiltag. Via projektet skabes der både nationalt og på lokal skala et tættere samarbejde mellem grønne organisationer, landbrugsrådgivningen og landmænd.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

95. Bæredygtigt jordbrug gennem præcisionsdyrkning

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / EU's Interreg-program, Skagerrak.

Projektet er et formidlings- og netværksprojekt, der skal give SEGES adgang til nyeste viden og til at komme med input til den videre udvikling inden for området. Projektets formål er at bidrage til, at der findes nye teknologiske løsninger, der kan øge de økologiske markudbytter. Fokus i denne aktivitet er på:

1. Flowmåling af indhold i gylle, i hele spredébommens bredde under udbringning, for bedre udnyttelse af de udbragte næringsstoffer.
2. Videreudvikling af kamerabaseret styring på en sådan måde, at kamera og software kan bruges til at monitere andre fysiske egenskaber i afgrøderne end blot placering i rækker.

Projektet vil igennem projektperioden informere om udviklingsarbejdets perspektiver og fremdrift til konsulenter og landmænd via film, møder og artikler på web og papir.

96. Klovsundhed - målrettet og effektiv rådgivning og management - videnoverførsel

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen.

For rigtig mange kvægbrugere er dårlig klovsundhed et stort velfærdsmæssigt og økonomisk problem. Klovlidelser er blandt de vigtigste årsager til dårlig velfærd og øget dødelighed hos malkekøer.

Formålet med dette projekt er at vise, hvordan klovsundheden kan forbedres ved at demonstrere, at systematisk halthedsscore og tidlig behandling af nye tilfælde kan reducere graden af klovlidelserne og reducere restitutionstiden ved behandling. Derudover er formålet at formidle den viden, der tilvejebringes i projektet "Klovsundhed: målrettet og effektiv rådgivning og management – UDVIKLING" således denne viden kan bringes i anvendelse og dermed bidrage til forbedring af klovsundheden.

Der gennemføres følgende aktiviteter:

Arbejdsopgave 1: Systematisk halthedsscore og tidlig behandling. Demonstration af effekten af systematisk halthedsscore til tidlig identifikation af nye halte køer og tidlig behandling.

Arbejdsopgave 2: Videnformidling. Denne arbejdsopgave indeholder aktiviteter, der vedrører kompetenceudvikling, demonstration og formidling fra "Klovsundhed: målrettet og effektiv rådgivning og management - UDVIKLING".

97. God ledelse og gode produktionsresultater – videnoverførsel

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen.

Projektet har til formål at motivere landmænd og rådgivere til at anvende nye veje til god ledelse og gode produktionsresultater på malkekvægbedrifter.

Vidensgrundlaget hentes primært fra udviklingsprojektet med samme navn "God Ledelse og gode produktionsresultater - Udvikling". Her vil der blive anvendt og formidlet den viden, som løbende vil blive skabt i projektet på basis af de forløb, som afprøves på de deltagende testgårde. Udviklingsprojektets opgave er at udvikle nye veje til en god ledelse på malkekvægbedrifter. Målet er at træne mælkeproducenten i styring af produktionen - herunder involvering og uddelegering af arbejdsopgaver til de ansatte. Det handler om, at landmanden og medarbejdere bevidstgøres og trænes i en række nye værktøjer og muligheder for at overvåge og følge kvægproduktionen samt planlægge arbejdsopgaver.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

Vidensgrundlaget vil ændre sig i og med, at udviklingsprojektet skrider frem. Der vil i 2015 blive formidlet ud fra de første erfaringer fra projektet. I 2016 bliver der formidlet og kompetenceudviklet ud fra den viden, som vil blive gjort tilgængelig i form af mere formaliserede uddannelsesprogrammer og afprøvninger sammen med rådgiverne.

98. Landbrugsfaglige tiltag i landbrugsuddannelsen

Tilskudsmodtager: SEGES

Hovedformål: Uddannelse

Formålet er at tilbyde landbrugsfaglige tilbud til elever og ansatte i landbruget, så de dels får mest muligt ud af deres praktikophold og videreuddanner sig, efter de er blevet faglært eller agrarøkonom.

I 2015 starter implementeringen af den nye lederuddannelse i landbruget, og derfor er målet at udvikle nye tilbud til denne målgruppe for at sikre, at de færdiguddannede, som ikke vil være selvstændige, efteruddanner sig. Med større bedrifter er der større krav til driftslederne, der dels skal optimere produktionen og dels har et vist personaleansvar i forhold til opgaverne på bedriften.

Projektet indeholder udvikling af landbrugsfaglige temadage og konferencer, der passer til målgrupperne samt information og rådgivning til landmænd og landbrugselever på dyrskuer og Agromek.

99. Optimering af klima, lugt og ammoniak

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

100. Bedre foder

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

101. Teknologi til bearbejdning af sidestrømsprodukter

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

102. Agil produktion gennem robotteknologi

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

103. Ny teknologi til kød- og kødproduktforarbejdning

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

104. Foderets effekt på miljø

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

105. Måleteknologi til slagterierne

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

106. IKT-udvikling

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

107. Fremtidens slagteri

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

108. Hygiejniske produktionsforhold

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

109. Fremtidens produktionssystemer

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

110. Semiforædlede produkter

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

111. Sortering og anvendelse af hangrise

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

112. Udnyttelse af detaljeret råvareviden

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

113. Optimal håndtering fra udlevering til stikning

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

114. Vision til kødkontrol på svineslagterierne

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

115. Energi og mineraler – nøglen til hurtige faringer

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

116. Mindre og Godt buttede Polte (MGP)

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

117. Bedre kvalitetsbevarelse af kødprodukter

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

118. Henfald af patogener i saltede og tørrede produkter

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

119. Nye mikrobiologiske metoder

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

120. Råprotein og aminosyrer til soens mælkeproduktion

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

121. Svineproteiners effekt på proteinsyntese og appetit

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

122. Upcycling af sidestrømsprodukter

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

123. Samtidig måling af skatol og androstenon

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

124. Slagtekvalitet

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

125. En ekstra gris per kuld – ved optimeret management af IUGR-grise

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

126. Vandreduktion, genanvendelse og brug af sekundavand

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

127. Nye blodprodukter med forbedrede funktionelle egenskaber

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

128. Miljø og bæredygtighed i kødindustrien

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

129. Værktøjer til dokumentation af sikkerhed og holdbarhed

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

130. Røg for bedre sikkerhed i kødprodukter

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

131. Ny procesteknologi til kød og kødprodukter

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

132. Ingrediensers betydning for kvalitet og sikkerhed

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

133. Mættende svinekødsprodukter til forebyggelse af overvægt

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

134. Sund Mor – Sundt Barn (APPROACH)

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

135. Mere animalsk protein til flere

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

136. Enzymatisk hydrolyse af hæmoglobin til nye protein ingredienser

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

137. Storhytter – forbedring og afprøvning

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

138. Hyperfleksibel slagteteknologi

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

139. CIP-rengøring af hårstøder

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

140. Effektivisering og nytænkning af rengøring

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

141. Dokumentationskrav til fødevarekvalitet, kemi og sensorik

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

142. Optimeret produktion af kødprodukter nu og i fremtiden

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

143. Forudsigelse af varmebehandlede kødprodukters holdbarhed

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

144. Svinekød – også en hvid kødtype

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

145. Fersk kød til det globale marked

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

146. Ny superkniv til slicening af pølser

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

147. Center for research in pig production and health – CPH Pig

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

148. Fodring af økologiske grise – bedre økonomi og miljø

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

149. Fodring af økologiske grise – bedre økonomi og miljø

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

150. IT hjælpeværktøjer og sensorer til opskæring og udbening

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

151. Sikker ny opvarmning i forædlingsindustrien

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

152. Afsætningsfremme af svinekød - Japan

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Afsætningsfremme

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

153. Afsætningsfremme af svinekød - England

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Afsætningsfremme

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

154. Afsætningsfremme af svinekød - Danmark

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Afsætningsfremme

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

155. Svinekød - mad, måltider og ernæring

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Afsætningsfremme

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

156. Statistisk og prognoser

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Afsætningsfremme

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

157. Afsætningsfremme af svinekød - Tyskland

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Afsætningsfremme

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

158. Markedsdata og bearbejdning

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Afsætningsfremme

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

159. Afsætningsfremme af svinekød - Kina

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Afsætningsfremme

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

160. Afsætningsfremme af svinekød - Sverige

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Afsætningsfremme

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

161. Markedsadgang via videndeling på fødevarer- og veterinærområdet

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Afsætningsfremme

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

162. Markedsovervågning af smågriseeksporten og blotlæggelse af prisdannelsen

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Afsætningsfremme

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

163. Markedsorienterede kvalitetsstandarder

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Afsætningsfremme

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

164. Fødevarerikkerhed og veterinære forhold

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Sygdomsforebyggelse

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

165. Forbedring af sundheden hos svin

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Sygdomsforebyggelse

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

166. Risikovurdering for fødevarerikkerhed og smitsomme husdyrsygdomme

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Sygdomsforebyggelse

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

167. Veterinært beredskab og information

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Sygdomsforebyggelse

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

168. Kontrol og HACCP Branchekoder

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Sygdomsforebyggelse

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

169. Tarmsundhed

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Sygdomsforebyggelse

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

170. Optimeret sygdomsforebyggelse i slagtesvinebesætninger

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Sygdomsforebyggelse

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

171. Immunologisk træning til bedre sundhed i slagtesvin

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Sygdomsforebyggelse

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

172. SANTERO

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Sygdomsforebyggelse

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

173. Danish Produktstandard

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Kontrol

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

174. Salmonellahandlingsplan for svin, zoonoser og resistens

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Kontrol

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

175. Kødsaftanalyser, Salmonellahandlingsplan

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Kontrol

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

176. Kontrol med vejning, klassificering og prisrapportering af svin og kreaturer

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Kontrol

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

177. Udpegning af slagtesvinebesætninger og antal prøver til salmonellaovervågning

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Kontrol

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

178. Afsætningsfremme af svinekød - Kina (EU-promotion)

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

179. Det rigtige antibiotika

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

180. Teknologisk kompetenceløft af industrimedarbejdere

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Uddannelse

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

181. Uddannelse og forskning på kødområdet

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Uddannelse

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

182. Professional Pig Practice

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Uddannelse

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

183. Forsknings- og uddannelsesindsats i svinekødssektoren

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Uddannelse

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

184. Søer og pattegrise

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Dyrevelfærd

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

185. Hele haler uden halebid

Tilskudsmodtager: Svineafgiftsfonden

Hovedformål: Dyrevelfærd

Der er tale om et tilskud via Svineafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

186. Effektiv kontrol mod smitsom mastitis

Tilskudsmodtager: Mælkeafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Mælkeafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

187. Nordisk fodereffektivitet

Tilskudsmodtager: Mælkeafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Mælkeafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

188. Fodringsbiologisk optimering

Tilskudsmodtager: Mælkeafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Mælkeafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

189. EVOP i store besætninger

Tilskudsmodtager: Mælkeafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Mælkeafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

190. Individuelle kraftfoderstrategier

Tilskudsmodtager: Mælkeafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Mælkeafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

191. Identifikation og kontrol af recessive mutationer

Tilskudsmodtager: Mælkeafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Mælkeafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

192. Breeding high value milk - BIG MILK

Tilskudsmodtager: Mælkeafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Mælkeafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

193. Optimal mælkeproduktion med græs og bælgeplanter

Tilskudsmodtager: Mælkeafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Mælkeafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

194. FT-IR spektre i mælk

Tilskudsmodtager: Mælkeafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Mælkeafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

195. Et nyt paradigme inden for osteproduktion

Tilskudsmodtager: Mælkeafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Mælkeafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

196. Mildt varmebehandlet valleprotein til modermælkerst.

Tilskudsmodtager: Mælkeafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Mælkeafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

197. Mindre metanudslip med oregano i foderet

Tilskudsmodtager: Mælkeafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Mælkeafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

198. Leverikter og kvæg på fugtige arealer

Tilskudsmodtager: Mælkeafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Mælkeafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

199. Calcium i valleprocesser

Tilskudsmodtager: Mælkeafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Mælkeafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

200. Øget udbytte af kasein ved low-fat mejeriproduktion

Tilskudsmodtager: Mælkeafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Mælkeafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

201. Ernæring af den højtydende og effektive malkeko

Tilskudsmodtager: Mælkeafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Mælkeafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

202. Mikrobiologisk risikoklassificering af vand

Tilskudsmodtager: Mælkeafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Mælkeafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

203. Ny viden om digital dermatitis

Tilskudsmodtager: Mælkeafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Mælkeafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

204. Er der plads til smør i en sund kost

Tilskudsmodtager: Mælkeafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Mælkeafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

205. Bæredygtig anvendelse af procesvand (KU)

Tilskudsmodtager: Mælkeafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Mælkeafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

206. Fasefodring med protein til malkekøer

Tilskudsmodtager: Mælkeafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Mælkeafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

207. Bæredygtig anvendelse af procesvand (DTU)

Tilskudsmodtager: Mælkeafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Mælkeafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

208. Reduceret kvælstoffordampning

Tilskudsmodtager: Mælkeafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Mælkeafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

209. Overvågning og bekæmpelse af smitsomme kvægsygdomme

Tilskudsmodtager: Mælkeafgiftsfonden

Hovedformål: Sygdomsforebyggelse

Der er tale om et tilskud via Mælkeafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

210. Børn og skolemælk

Tilskudsmodtager: Mælkeafgiftsfonden

Hovedformål: Afsætningsfremme

Der er tale om et tilskud via Mælkeafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

211. Økodag 2016

Tilskudsmodtager: Mælkeafgiftsfonden

Hovedformål: Afsætningsfremme

Der er tale om et tilskud via Mælkeafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

212. Nordisk avlsværdiberegning

Tilskudsmodtager: Mælkeafgiftsfonden

Hovedformål: Rådgivning

Der er tale om et tilskud via Mælkeafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

213. Styrket konkurrenceevne i økologisk mælkeproduktion

Tilskudsmodtager: Mælkeafgiftsfonden

Hovedformål: Rådgivning

Der er tale om et tilskud via Mælkeafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

214. Turbo på fremgang i NTM

Tilskudsmodtager: Mælkeafgiftsfonden

Hovedformål: Rådgivning

Der er tale om et tilskud via Mælkeafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

215. Højere fodereffektivitet gennem avl og fodring

Tilskudsmodtager: Mælkeafgiftsfonden

Hovedformål: Rådgivning

Der er tale om et tilskud via Mælkeafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

216. Rammeaftale med AU

Tilskudsmodtager: Pelsdyrafgiftsfonden

Hovedformål: Sygdomsbekæmpelse

Der er tale om et tilskud via Pelsdyrafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

217. Fodringsstrategi og næringsstofbehov hos minkhvalpe

Tilskudsmodtager: Pelsdyrafgiftsfonden

Hovedformål: Sygdomsbekæmpelse

Der er tale om et tilskud via Pelsdyrafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

218. Ernæring og næringsstofbehov hos mink

Tilskudsmodtager: Pelsdyrafgiftsfonden

Hovedformål: Sygdomsbekæmpelse

Der er tale om et tilskud via Pelsdyrafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

219. Sundhed i vækstperioden - årsager til sygdom og forbrug af medicin

Tilskudsmodtager: Pelsdyrafgiftsfonden

Hovedformål: Sygdomsbekæmpelse

Der er tale om et tilskud via Pelsdyrafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

220. Forskning i nye teknikker mv.

Tilskudsmodtager: Pelsdyrafgiftsfonden

Hovedformål: Sygdomsbekæmpelse

Der er tale om et tilskud via Pelsdyrafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

221. Samarbejdsaftale mellem KF og KU vedr. forskning og udvikling indenfor pelsdyrpatologi

Tilskudsmodtager: Pelsdyrafgiftsfonden

Hovedformål: Sygdomsbekæmpelse

Der er tale om et tilskud via Pelsdyrafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

222. Erhvervs PhD projekt vedr. diarree i diegivningsperioden

Tilskudsmodtager: Pelsdyrafgiftsfonden

Hovedformål: Sygdomsbekæmpelse

Der er tale om et tilskud via Pelsdyrafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

223. Betydning af minktævens immunologiske kompetence omkring fødsel og diegivning ved

Tilskudsmodtager: Pelsdyrafgiftsfonden

Hovedformål: Sygdomsbekæmpelse

Der er tale om et tilskud via Pelsdyrafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

224. Sygdomsdynamik af plamsacytose på minkfarme

Tilskudsmodtager: Pelsdyrafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Pelsdyrafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

225. Kompetanceudviklingsprogram ifm sygdom og dødelighed hos mink i vækstperioden

Tilskudsmodtager: Pelsdyrafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Pelsdyrafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

226. Sygdomsbekæmpelse primært vedr. plasmacytose hos mink

Tilskudsmodtager: Pelsdyrafgiftsfonden

Hovedformål: Sygdomsbekæmpelse

Der er tale om et tilskud via Pelsdyrafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

227. Økologisk afsætning i fødevarerbranchen

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Afsætningsfremme

Formålet med projektet er øget afsætning af økologiske fødevarer samt formidling af de økologiske værdier og muligheder. Målgruppen er personer i foodservice- og detailbranchen, hotel- og restaurationsbranchen samt fødevarerproducenter og fødevarerivirksomheder. Under temaet "Økologi fra Land til By" vil der under messen Foodexpo 2016 i Messecenter Herning, som noget helt nyt blive indrettet et økologisk oplevelses- og informationsområde med fokus på økologi. Her kan gæsterne få svar på, hvor de økologiske varer kommer fra. Foodexpo-messen er Danmarks største fødevarermesse med forventeligt 25.000 gæster fordelt over tre dage. Her samles hele fødevarerbranchen for at se, opleve og udforske den videre rejse med økologien. Værdierne bag de økologiske produkter skal formidles, da et økologisk produkt ellers blot vil være et ordinært varenummer, som få køber. Her er muligheden for at møde fremtidens kunde.

- Afsætningsfremme gennem strategiske indsatser og sortimentsudvikling
- Skabelse af merværdi ved at understøtte en større synlighed af fødevarernes oprindelse og den økologiske produktionsmetode
- Afsætningsfremme gennem understøttende information om økologi via pressen og de sociale medier

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

228. Økologisk vækst i detailhandlen

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Afsætningsfremme

Formålet med projektet er at gennemføre effektive afsætningsfremmende aktiviteter, der bidrager til en fortsat økologisk vækst. Dette skal ske ved at forstærke detailhandlens fokus på de økologiske produkter, sortiment og afsætning. Desuden skal det ske ved at inspirere og motivere detailhandlen til nye aktiviteter og anviser nye løsninger, skiltning, synlighed og kommunikation om økologi.

Projektet indeholder følgende hovedindsatsområder for økologi i detailhandelen:

- Afsætningsfremme gennem strategiske indsatser og sortimentsudvikling
- In store kampagner og temabaserede markedsføringsaktiviteter
- Synliggørelse af økologi i butikkerne via materialer og events
- Skabelse af merværdi ved at understøtte en større synlighed af fødevarernes oprindelse og den økologiske produktionsmetode
- Afsætningsfremme gennem understøttende information om økologi via pressen og de sociale medier

229. Nye veje til viden om økologi

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål er at øge vidensniveauet om merværdien i de økologiske produkter hos både forbrugere og storkøkken-ansatte – og derigennem skabe loyale forbrugere og fagpersonale, der kan være med til at fastholde og udvikle den økologiske afsætning i både detailhandel og foodservice. Dette skal ske via et samspil mellem sociale online-mediekanaler, trykte magasiner og en PR-indsats i forhold til relevante trykte og online medier.

Et centralt element i projektet er at bruge internetdata og samtaler på sociale medier til at forme kommunikationen i projektet. Ved hjælp af den digitale viden-indsamling opnås en vigtig indsigt i, hvad der primært optager forbrugere, og hvad der dermed vil være med til at rykke det økologiske forbrug, fx via bestemte emner inden for miljø, dyrevelfærd eller kvalitet. Projektet vil også indeholde en social mediedel primært rettet mod ansatte i storkøkkener.

Gennem saglig, faktuel information kan man give økologi-interesserede forbrugere gode argumenter for økologi, så de opdager fordelene ved flere økologiske varegrupper, end dem de allerede vælger økologisk i en indkøbssituation.

Detailhandlen og landets storkøkkener efterspørger et sagligt magasin med brugbare tips til en mere økologisk hverdag og viden om produktionsmetoden. Den landsdækkende detailkæde SuperBrugsen, en række grossister, samt helsekostbutikkerne vil meget gerne distribuere projektets magasiner.

230. Økologi i foodservice

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Afsætningsfremme

Formålet med projektet er at sikre en fortsat økologisk vækst i foodservicesektoren. Dette skal ske ved at motivere og informere køkkenansvarlige, virksomheder og grossister og herigennem sikre, at økologi fortsat vil være en integreret del af målgruppens aktiviteter og hverdag. Projektet skal formidle bredt til målgruppen med de stærkeste budskaber og argumenter for økologi.

Aktiviteterne i projektet går ud på at bringe økologiske temaer og viden om økologi ind i relevante faglige netværksarrangementer:

- Netværk er eksempelvis kantinenetværk og grossistnetværk og relevante netværksarrangementer eksempelvis Øko Nord (nordjysk netværksgruppe). Følgegruppe for offentlige storkøkkener (repræsentanter fra blandt andet sygehussektoren) og lignende.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

- Disse informationsaktiviteter gennemføres med et særligt fokus på at række ud efter tvivlerne ved at sætte økologien på dagsordenen og ved at bringe information om økologi ind i allerede eksisterende netværk og arrangementer, gerne i nær sammenhæng med en allerede igangværende formidling af andre aktuelle emner/temaer indenfor foodservice.
- Formidling og information om økologi på lokalmesser, events og konferencer.
- Formidling af best practice skal være løftestang for at vise vejen til mulighederne for økologi. Økologiske ildsjæle går foran, og den økologiske ildsjæl skal hædres. Den gode historie skal genfortælles igen og igen.
- Vejledning i anvendelse af det økologiske spisemærke hos forskellige køkkentyper.
- Inspiration til ny viden og tendenser via seminarer og inspirationsture samt vidensindsamling og forberedelse til opkvalificering af målgruppen.
- Tryk, opbevaring og udsendelse af informationsmateriale, der understøtter projektets aktiviteter.
- Brug for mere information: Formidling af information og de gode historier via www.okocater.dk samt udsendelse af nyhedsbrev (til over 700 modtagere).

234. Viden der flytter

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Afsætningsfremme

Formålet med projektet er at opbygge en "økologisk værktøjskasse" til brug i arbejdet med at flytte skeptikere i foodservice-sektoren. Projektet skal omsætte svært tilgængeligt materiale til nem og målbar dokumentation og synliggøre vigtigheden af at tænke alle led i kæden sammen. Dette skal samles i et kommunikerbart og tilgængeligt materiale. Der kan være tale om flere emner, f.eks. sundhedsværdi, klimabelastning eller eksempelberegninger på omlægning til økologi i køkkener.

Projektets aktiviteter er:

- Screening af relevante personer/organisationer/virksomheder til netværksgruppen.
- Etablering af netværksgruppe med videnspersoner, der skal kunne præcisere og kvalificere data. Herunder:
  - o Prioritering af materiale - hvad er vigtigt for målgruppen?
  - o Tolkning af tal og statistikker
  - o Sundhedsværdi
  - o Klimabelastning
  - o Grundvandsberegninger
  - o Biodiversitet
  - o Kvaliteten af landbrugsjord og produkter
  - o Beregninger på omlægning til økologi i køkkener og konsekvensen af indkøbsaftaler
- Fortolkning af indsamlet viden i samarbejde med netværksgruppen
- Udarbejdelse af:
  - o Præsentationsmateriale målrettet beslutningstagere
  - o Øko-faktaark "sådan når du regeringens 2020 plan"
  - o Evt. små film og interviews
- Præsentation af materialet overfor samarbejdspartner og andre organisationer, der arbejder med udbredelse af økologi.
- Præsentation af materialet over for beslutningstagerne på udvalgte kongresser, årsmøder og i virksomhedsnetværk.

232. Markedsvækst via dokumentation og formidling

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Rådgivning

Projektets formål er at fremme væksten af det økologiske marked i Danmark ved at motivere økologiske landmænd til at være innovative og udvikle deres produktion, så de reagerer på uoverensstemmelser mel-

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

lem forbrugerforventninger og praksis samt forebygger troværdighedsproblemer. Ydermere vil indsamlet og formidlet markedsinformation og viden om afsætning lokalt bidrage til markedsvækst. Dertil skal projektet øge forbrugerens viden om produktionen via brug af hjemmesider og sociale medier.

Det sker via at fremlægge dokumentation dvs. indsamle, bearbejde og formidle ny viden til landmænd om; faglige løsninger, formidling af praksisnære eksempler på faktisk anvendelse af den faglige viden, viden om marked og ikke mindst det at afsætte lokalt og ved at formidle forbrugers forventninger til landmændene.

Målet er derigennem at animere landmændene til at forebygge aktuelle troværdighedsproblemer og sikre en økologisk produktion i overensstemmelse med de økologiske principper og forbrugerkrav. Motiveringen og inspirationen opnås bl.a. gennem portrættering af kandidater og kåring af økologiske frontløbere, som har gjort sig udmærket indenfor: innovativ produktion, brug af samarbejde eller været gode ambassadører, bevist værdiskabelse og lønsomhed og endelig nye former for generationsskifte/understøttelse af nye, unge økologer.

Projektet vil arbejde for at fastholde og styrke forbrugertilliden til de økologiske fødevarer som basis for en markedsdrevet vækst i økologi også gennem formidling af landbrugsfaglige historier til forbrugere via web, facebook og twitter. Samme kanaler bruges til landmændene ud over de primære kanaler, som er et mailnyhedsbrev og 4 aviser.

Vidensindsamling og analyse vil omfatte et nært samarbejde med forskere, landmænd, lokale konsulenter, myndigheder, virksomheder og afsætningsleddet. Formidling af viden om de konkrete problemstillinger og løsninger vil på samme måde ske i forhold til alle aktører i branchen via fagpressen og elektroniske medier.

233. Samarbejdende bedrifter giver merværdi

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Rådgivning

Projektets formål er at øge og lette samarbejdet samt synliggøre mulige synergier mellem de økologiske bedrifter lokalt på tværs af produktionsgrene og omkring en vifte af samarbejdsmuligheder.

Der findes ikke let tilgængelige og opdaterede redskaber i forhold til f.eks. prissætning, indledende aftaler etc., ligesom det ikke kun er samarbejdet mellem en kvægbruger og en planteavler, (som projektet Mere økologisk synergi med samarbejdende økologiske bedrifter har fokus på), der er interesse for. Faktisk er der også interesse for at samarbejde f.eks. 3 - 4 bedrifter sammen, uden at det gøres til en fælles enhed. Derfor udbygges hjemmesiden med tilgængelige værktøjer, som produceres i projektet i 2015 med yderligere værktøjer, som tager højde for flere bedriftsgrene, og for at mere end 2 bedrifter kan samarbejde om fælles projekter.

234. Den optimale platform for unge økologer

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Rådgivning

Projektets formål er at tiltrække og fastholde unge med interesse for økologi som produktionsform samt at få flere økologiske landmænd til at være praktikværter for økologiinteresserede unge. Projektet har desuden som formål at inddrage viden og ønsker fra unge med deres ønsker til generationsskifte, uddannelse samt model for viden søgning og netværk.

Projektet skal gennemføre 6 arrangementer/besøg hvor elever, som står for at skal i praktik får mulighed for at besøge og opleve økologiske landbrug som praktikplads. Der vil som udgangspunkt være tale om landbrug med økologisk mælkeproduktion, økologisk planteavl, økologisk svineproduktion, økologisk fjerkræproduktion, økologisk kødproduktion samt økologisk frugt-, bær- og grøntproduktion.

Projektet gennemfører 3 regionale arrangementer for økologiske landmænd, som ikke har elever i praktik, men har vist interesse for at have elever i praktik. Her vil der være fokus alle forhold for at være praktikplads.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

Projektet bygger videre på erfaringerne fra projektets første år med hensyn til inddragelse af næste generation, herunder fortsat udvikling og etablering af netværk mellem næste generation af økologer.

235. Helt i mål som økologisk landmand

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Rådgivning

Formålet med projektet er at sikre fortsat udvikling i den økologiske primærproduktion, så den kan matche den stigende efterspørgsel på økologiske råvarer og fødevarer både nationalt og på eksportmarkederne. Herunder er formålet at sikre, at isolerede og til tider kortsigtede økonomiske udfordringer ikke bliver det bærende argument for hverken tilbagelægning eller ophør af produktion hos fagligt dygtige og engagerede økologiske landmænd.

Projektets aktiviteter bygger i stort omfang videre på værktøjer og metoder, der er udviklet i tidligere projekter, særligt "Løft Bundlinjen – sæt viden i spil" og "Bedre økonomi og øget produktivitet i primærproduktionen" - som begge var støttet af Promilleafgiftsfonden - samt "En kovending i kvægbruget", som var støttet af Mælkeafgiftsfonden. Projektets særlige fokus på afprøvning hos eksisterende økologiske landmænd over en længere periode giver mulighed for at opsamle og formidle de særlige læringspointer, der vedrører den økologiske produktionsform, samt at udvikle og formidle metoder, der sikrer det lange seje træk.

Evaluering og opsamling af de særlige læringspunkter fra tidligere gennemførte rekonstruktioner og projektets landmandscases formidles som tjeklister til landmænd, rådgivere samt den finansielle sektor, der kan anvendes ved fremtidige turnarounds og rekonstruktioner hos økologiske landmænd. De udviklede metoder formidles som en metodebeskrivelse til landmænd og rådgivere, herunder som en decideret brugervejledning, hvis et eller flere af de eksisterende it-værktøjer viser sig at være hensigtsmæssige at anvende.

236. Ressourceeffektiv troværdig økologisk svineproduktion (pEcosystem) - Demonstration

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Rådgivning

Projektets formål er gennem nytænkning af det eksisterende produktionssystem at understøtte udbredelsen af en mere konkurrencedygtig, troværdig og ressourceeffektiv økologisk svineproduktion med mindre miljø- og klimabelastning og bedre dyrevelfærd.

I dette projekt demonstreres nyt produktionskoncept baseret på integreret produktion af træbiomasse og frilandssvin, hvor smågrisene går på friland sammen med soen i en længere periode og slutfedes i et nyt staldkoncept uden befæstet udeareal. Træer i svinefoldene forventes at reducere udvaskning af næringsstoffer, at opsamle noget af ammoniakfordampningen samt at forbedre grisenes velfærd. Den producerede træbiomasse forventes delvist at kompensere for produktionens udledning af drivhusgasser. Længere tid på friland sammen med soen forventes at give sundere og mere robuste grise med forbedret dyrevelfærd og reduceret antibiotikaforbrug til følge.

Økologisk Landsforening bidrager med demonstration af projektets aktiviteter til landmænd, herunder afholdelse af workshops for relevante interessenter

237. Økologisk sortsudvikling - Økosort

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Forskning og forsøg

Formålet med "Økologisk Sortsudvikling – nye samarbejder og produkter" er at bidrage til at udvikle det økologiske erhverv med specifikt fokus på udvikling af sorter, der er tilpasset økologiske dyrknings- og markedsvilkår. Projektet beskæftiger sig både med udvikling af lokalt producerede nicheprodukter til konsummarkedet og med udvikling af sorter til større afgrøder i økologisk planteavl.

Projektet har fire arbejdsplaner, der på forskellig vis omfatter afprøvnings- og udviklingsaktiviteter af fem afgrøder i økologiske dyrkningssystemer til det økologiske marked for udsæd samt specialprodukter til konsummarkedet. Det drejer sig om "Udvikling af nyt koncept for økologisk specialmel (vårhvede)" (arbejdsplan

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

ke 1); "Nøgenbyg til dansk, økologisk nicheproduktion" (arbejdspakke 2); "Bedre udbytter i økologisk rapsdyrkning" (arbejdspakke 3); og "Udenlandske sorter af vårbyg og vinterhvede" (arbejdspakke 4). Arbejdspakkerne fokuserer på at udvikle specifikke produkter, der allerede er på markedet, eller som vil kunne introduceres på markedet inden for en overskuelig årrække (3-6 år).

Alle arbejdspakker repræsenterer nye samarbejder mellem forskellige aktører på området og involverer professionel ekspertise inden for planteforædling, kvalitetsvurdering, økologiske avlere og virksomheder. Ønsket er at producere viden og erfaringer, der kan bidrage til at etablere nye samarbejdsmodeller for planteforædling til økologiske dyrkningssystemer.

238. Multifunktionelle flerårige højtærskler i økologisk planteavl (MultiPlant)

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Forskning og forsøg

Økologisk Landsforening bidrager til GUDP-projektet MultiPlant med design af systemer og sædskifter til dyrkning og brug af multiartsblandinger hos økologiske landmænd. Desuden bidrager Økologisk Landsforening i analyser af miljømæssige konsekvenser af dyrkning af multiartsblandinger og den betydning, det vil have for økologiske landbrugs økonomi, samt med udbredelse af system og koncept.

Der afholdes to workshops "på landbrug for landmænd" for at udbrede kendskabet til projektets resultater og få økologiske og potentielle økologiske landmænds vurdering og evaluering af resultaterne samt deres forventninger til potentialet.

Der vil desuden blive produceret mindst to faglige artikler til relevante fagtidsskrifter. Der udvikles et rådgivningsværktøj til brug i udbredelse af dyrkningen af multiartsblandinger hos danske økologiske landmænd og til brug ved omlægningsrådgivning af potentielle økologer.

Aktiviteter i 2016:

- De forskellige multiartsblandinger og dyrkningssystemer bliver vurderet og gennemregnet, både hvad angår økonomi og miljøpåvirkninger.
- De mest lovende blandinger og dyrkningssystemer bliver demonstreret for landmænd på en landbrugsworkshop.
- Der vil blive produceret to faglige artikler i et landbrugsfagligt tidsskrift.

239. Demonstration af nye økologiske løsninger

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen.

Projektets formål er at øge økologiske landbrugs succes og konkurrenceevne. Det skal ske ved at formidle alle de unikke løsninger, der gennem de seneste 10-15 år er udviklet i forskning, rådgivning og i praksis af økologiske landmænd, til at overkomme økologiens praktiske produktionsudfordringer.

Projektets indhold er at samle praktiske driftsløsninger i en online web-driftshåndbog. Håndbogen suppleres med instruktionsfilm, markmøder, erfa-møder, nyhedsbreve og desuden praktisk gennemførelse og demonstration af et udvalg af løsningerne på 10 økologiske bedrifter.

240. Jordforbedring med kompost fra flere kilder

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer / Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne / Det danske landdistriktsprogram / Erhvervsudviklingsordningen.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

Projektets formål er at forbedre jordens frugtbarhed ved tildeling af kompost produceret af forskellige kilder, herunder i en kompoststald med restprodukt fra en bioreaktor, hvorfra der er udvundet energi og om muligt ved egentlig mikrobiel karbonisering. Dertil undersøges effekterne af at bruge kompost fra andre kilder på hhv. korn- og græsmark, og det undersøges, om komposten kan styrkes, f.eks. ved at tilsætte lerkolloider, som skulle styrke aggregatdannelsen og evt. give lugtbinding, eller om brug af kompost-te har effekt. Ud over at lave erfarings- og vidensindsamling og demonstrere resultaterne i praksis ved fremvisning af forsøg – herunder præsentere analyseresultater fra diverse kompostproduktioner - udarbejdes også vejledninger i landmænds egen produktion og anvendelse af forskellige komposttyper.

For at kunne understøtte landmænds arbejde med at lave jordforbedringer udvikles et system til at vurdere jordens frugtbarhed. Værktøjet skal være nemt og billigt at bruge, så det kan blive en del af hverdagen på gårdene, hvor det kan bruges til at dokumentere, om arbejdet med at forbedre jordfrugtbarheden virker. Det skal være et virkemiddel, der kan understøtte den langsigtede indsats for at sikre dyrkningsfladen og i bedste fald forbedre den.

241. Ny udbyttefremgang i planteproduktionen

Tilskudsmodtager: Udvalget vedrørende prioritering af særlige indsatser på planteområdet "Konkurrence-dygtig Planteproduktion"

Hovedformål: Forskning og forsøg

Formålet med projektet er at udvikle dyrkningsteknikken, så der kan opnås et markant højere udbytte og en bedre kvalitet i vinterhvede, vårbyg og vinterraps. Udbytteforøgelsen skal opnås via en øget intensitet i dyrkningen samtidig med, at der sikres et økonomisk og miljømæssigt robust produktionsmiljø.

I projektet genereres ny viden i parcellforsøg med vinterhvede, vårbyg og vinterraps, hvor effekten af forskellige kombinationer og varierende intensiteter af indsatsfaktorerne (sorter, gødning, vækstregulering og planteværn) belyses i forhold til udbyttet, kvaliteten og den miljømæssige påvirkning. Et enkelt af parcellforsøgene i vinterhvede og -raps søges, som det var tilfældet i 2015, gennemført i Nordtyskland. Herved belyses det, om det maksimalt opnåelige udbytte er afhængigt af de foregående års dyrkning og anvendelse af indsatsfaktorer.

De mest betydende faktorer afprøves desuden i storskalaforsøg med henblik på at demonstrere effekten under praksisnære forhold og belyse de økonomiske konsekvenser. Denne afprøvning er med til at illustrere, hvordan de udvalgte strategier fungerer i markskala og vil være med til at synliggøre, hvordan og hvornår man kan overføre viden fra småparcellforsøg til praktisk landbrug.

242. Forbedring af afgrødernes udbytte og produktionsmæssige egenskaber (FAUPE)

Tilskudsmodtager: Udvalget vedrørende prioritering af særlige indsatser på planteområdet "Konkurrence-dygtig Planteproduktion"

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål er at udvikle en ny, markant hurtigere og mere effektiv praksis til forædling af afgrøder/sorter med bedre produktionsegenskaber, som styrker konkurrenceevnen i planteproduktionen.

Projektets aktiviteter omfatter udvikling af:

- 1) Nye, hurtige og effektive screeningsmetoder, der kan identificere forædlingsmateriale med den bedste udnyttelse af tildelt kvælstof (*Nitrogen Use Efficiency*, NUE) og forbedret tørketolerance
- 2) Nye softwareprotokoller, der kan opsamle og analysere screeningsdata i kombination med meget omfattende fænotypiske og genomiske datasæt for senere udvikling af genomiske markører til forædlingen.

Ad. 1. Det er projektets hypoteser, at forbedring af NUE og tørketolerance kan opnås ved at forøge afgrødernes roddybde og tilpasse vækstforløbet af rødder og skud til tilgængeligheden af kvælstof og vand. Derfor udvikles metoder til screening for rødder og skud hen over dyrkningssæsonen. I forbindelse med screeningerne skal en lang række parametre belyses, herunder sammenhængen mellem NUE, tørketolerance,

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

udvikling af overjordiske skud, roddybde og -arkitektur, samt hvilke instrumenter og sensorer, der egner sig til målingerne. Endvidere skal det belyses, hvordan metoderne og tilhørende datainfrastruktur kan skaleres op til hurtig og effektiv test af flere hundrede forædlingslinjer af forskellige afgrødearter.

Ad. 2. De metoder og protokoller, der udvikles i projektet, samles på en national, fremtidssikret, fleksibel dataanalyseplatform, der er baseret på High Performance Computing (HPC). Det giver en hidtil uset mulighed for at implementere og udnytte de nyeste teknologier og bioinformatiske værktøjer, der kan opsamle og omsætte store datasæt på tværs af arter til anvendelig, biologisk viden om genomiske markører. Det vil i mange år frem kunne bidrage til en forbedring af danske sorters egenskaber.

243. Udvikling af markedsområder uden for EU

Tilskudsmodtager: Landbrug & Fødevarer

Hovedformål: Afsætningsfremme

Formålet er at øge afsætning og eksportindtjening på vækstmarkeder samt skabe forbedrede markedsmuligheder uden for EU. Samtidig tilstræbes det at konsolidere og udbygge markedskendskabet til produkter, løsninger, metoder og struktur i hele fødevarerektoren, og derved styrke afsætningen af landbrugs- og fødevarer på prioriterede hovedmarkeder. Endelig er målet at opdyrke og udvikle nye afsætningsmuligheder fx gennem styrkelse af markedskendskabet til økologiske produkter eller ved introduktion til nye markedssegmenter eller -områder.

Der vil i 2016 særlig blive fokuseret på afsætningsmulighederne på nye markeder i Afrika, Sydøstasien og Sydamerika. Samtidig fokuseres på at fastholde og udvide afsætningen til Kina og Japan, der hver især udgør nøglemarkeder udenfor EU. Netop disse betydningsfulde asiatiske markeder er kendetegnet ved strukturer og præferencer, der nødvendiggør en vedvarende og tillidsskabende markedsindsats.

For hvert prioriteret marked målrettes og tilpasses aktiviteterne til segment, produktfokus og målgrupper. Hvert af markederne repræsenterer store potentialer for vækst i afsætningen, og indsatsen vil være rettet mod udbygning af markedsrelationer og etablering af nye markedsmuligheder. Dette gøres bl.a. ved udstillings-, seminar- og konferencedeltagelse samt planlægning og håndtering af delegationsbesøg.

På de prioriterede markeder planlægges og gennemføres eksportfremstød for virksomhedsgrupper. I tilknytning til disse fremstød gennemføres markedsbesøg med mindre erhvervsdelegationer samt produkt- og markedspræsentationer i form af publikationer, receptioner, udstillinger og events m.v. målrettet det pågældende marked. Derudover tilrettelægges aktiviteter til fremme af den økologiske eksport uden for EU. Projektet vil også omfatte kvalificeret og selektiv planlægning og håndtering af indkommende delegations- og markedsbesøg samt udarbejdelse af generisk afsætningsmateriale.

Rusland vil fortsat indgå i den samlede markedsindsats. På baggrund af importforbuddet for en række landbrugsvarer tilpasses indsatsen i forhold til tidligere, så hovedindsatsen fokuseres på varer, der ikke er underlagt restriktioner, fastholdelse af markedsrelationer og løbende afdækning af potentielle markedsmuligheder.

244. Udvikling af markedsområder inden for EU

Tilskudsmodtager: Landbrug & Fødevarer

Hovedformål: Afsætningsfremme

Formålet er at styrke afsætningen af jordbrugs- og fødevarer på EU-markederne via planlægning og deltagelse i udvalgte udstillinger, seminarer og delegationer, hvor der sættes fokus på nøgleparametre som fødevareresikkerhed, dyrevelfærd, økologi, bæredygtighed og ressourceeffektiv produktion samt gastronomi, som har stor opmærksomhed på de europæiske markeder.

Projektet udmøntes konkret i udvælgelse og planlægning af deltagelse i udstillinger og seminarer, som vurderes at have størst markedspotentialer og effekt. I 2016 forventes deltagelse i aktiviteter især i forbindelse med SIAL i Paris, Biofach i Nürnberg og GastroNord i Sverige. I tilknytning til disse aktiviteter udføres efter en konkret vurdering produkt- og markedspræsentationer og faglige afsætningsfremmende events. Der ydes

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

en særlig indsats for at fremme afsætningen af økologiske produkter på markeder, hvor der er vækst i forbruget af økologiske fødevarer. Endelig modtages relevante kommercielle delegationer fra EU-landene.

245. Fødevarer sikkerhed og veterinære forhold

Tilskudsmodtager: Kvægafgiftsfonden

Hovedformål: Kontrol

Der er tale om et tilskud via Kvægafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

246. Kontrol med vejning, klassificering og prisrapportering af svin og kreaturer

Tilskudsmodtager: Kvægafgiftsfonden

Hovedformål: Kontrol

Der er tale om et tilskud via Kvægafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

247. Øget afsætning af konventionelt og økologisk okse- og kalvekød i Danmark

Tilskudsmodtager: Kvægafgiftsfonden

Hovedformål: Afsætningsfremme

Der er tale om et tilskud via Kvægafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

248. International afsætning af oksekød til tredjemarkedslande

Tilskudsmodtager: Kvægafgiftsfonden

Hovedformål: Afsætningsfremme

Der er tale om et tilskud via Kvægafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

249. Markedsinformation og statistik

Tilskudsmodtager: Kvægafgiftsfonden

Hovedformål: Afsætningsfremme

Der er tale om et tilskud via Kvægafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

250. International afsætning af oksekød til Sverige

Tilskudsmodtager: Kvægafgiftsfonden

Hovedformål: Afsætningsfremme

Der er tale om et tilskud via Kvægafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

251. Øget afsætning af økologisk okse- og kalvekød i Danmark

Tilskudsmodtager: Kvægafgiftsfonden

Hovedformål: Afsætningsfremme

Der er tale om et tilskud via Kvægafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

252. Sikker overgang fra mælk til fast foder – optimal trivsel af slagtekalve

Tilskudsmodtager: Kvægafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Kvægafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

253. Billig fodring af slagtekalve – konsekvenser for klimaaftryk, sundhed og økonomi

Tilskudsmodtager: Kvægafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Kvægafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

254. Årsager til hoste ved slagtekalve (HosteKalv)

Tilskudsmodtager: Kvægafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Kvægafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

255. Optagelse og muskelstimulerende effekt af hydrolyseret kød

Tilskudsmodtager: Kvægafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Kvægafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

256. Vandeffektiv kreaturslagtning

Tilskudsmodtager: Kvægafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Kvægafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

257. Registreringssystemer for slagtedata fra kvæg

Tilskudsmodtager: Kvægafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Kvægafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

258. Værktøj til beregning af mælke- og kødproduktionens klimaaftryk

Tilskudsmodtager: Kvægafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Kvægafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

259. Smertebehandling i forbindelse med kastration af tyre

Tilskudsmodtager: Kvægafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Kvægafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

260. Mindre metanudslip med oregano i foderet til malkekøer

Tilskudsmodtager: Kvægafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Kvægafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

261. Overvågning for smitsomme kvægsygdomme

Tilskudsmodtager: Kvægafgiftsfonden

Hovedformål: Sygdomsforebyggelse

Der er tale om et tilskud via Kvægafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

262. Overvågning via slagtedata

Tilskudsmodtager: Kvægafgiftsfonden

Hovedformål: Sygdomsforebyggelse

Der er tale om et tilskud via Kvægafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

263. Infektioner hos kalve og opdræt – sundhed frem for behandling

Tilskudsmodtager: Kvægafgiftsfonden

Hovedformål: Sygdomsforebyggelse

Der er tale om et tilskud via Kvægafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

264. Mycoplasma i slagtekalvebesætninger

Tilskudsmodtager: Kvægafgiftsfonden

Hovedformål: Sygdomsforebyggelse

Der er tale om et tilskud via Kvægafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

265. Indsætter strategi i slagtekalvebesætninger

Tilskudsmodtager: Kvægafgiftsfonden

Hovedformål: Rådgivning

Der er tale om et tilskud via Kvægafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

266. Effektiv og lønsom naturpleje

Tilskudsmodtager: Kvægafgiftsfonden

Hovedformål: Rådgivning

Der er tale om et tilskud via Kvægafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

267. Økologisk græskalv

Tilskudsmodtager: Kvægafgiftsfonden

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer

Der er tale om et tilskud via Kvægafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

268. Hold sundheden inde og sygdommene ude - DEMO

Tilskudsmodtager: Kvægafgiftsfonden

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer

Der er tale om et tilskud via Kvægafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

269. Hold sundheden inde og sygdommene ude - UDVIKLING

Tilskudsmodtager: Kvægafgiftsfonden

Hovedformål: Medfinansiering af initiativer under EU-programmer

Der er tale om et tilskud via Kvægafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

270. Styrket Forskning, Innovation og Vidergående Uddannelse

Tilskudsmodtager: Kvægafgiftsfonden

Hovedformål: Uddannelse

Der er tale om et tilskud via Kvægafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

271. Undersøgelse af mulighederne for opstilling og implementering af mikrobiologiske standarder/krav til den daggamle kylling i slagtekyllingeproduktionen

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

272. Udvikling af PCR til undersøgelse af mikrofloraen i forbindelse med organoleptiske forandringer af ferske fjerkræprodukter

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

273. Foderstrategi for konsumæg

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

274. Rugetemperatur: Fremme af muskel og knogleudvikling

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

275. Forekomst af kroniske infektioner hos æglæggere

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

276. Vision-hjælpeværktøj til udvendig og indvendig kontrol

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

277. Træbryst i slagtekyllinger

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

278. Bedre vandbindeevne i kyllingefileter kan skabe merværdi

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

279. Højvirulente Escherichia coli hos slagtekyllinger

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

280. Alarmering ved afvigende trends i kyllingeproduktionen

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

281. Enterococcus cecorum: smitemåde og sygdomsudvikling

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

282. Risikobaseret batchstyring for mindre tilbagekald

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

283. Fjerpilning hos skrabeheøner med intakte næb

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

284. Kontrol af orm hos konsumægshøner

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

285. Brystbensdeformiteter – validering af metoden

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

286. Sygdomsforebyggelse og beredskab for slagtefjerkræ

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Sygdomsforebyggelse

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

287. Sygdomsforebyggelse og beredskab for ægproduktionen

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Sygdomsforebyggelse

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

288. Zoonosedatabasen for fjerkræbranchen

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Sygdomsforebyggelse

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

289. Tilskud til vaccination mod Newcastle Disease

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Sygdomsforebyggelse

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

290. Veterinær servicering af fjerkræproduktionen

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Sygdomsforebyggelse

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

291. Antibiotikaforbrug til slagtefjerkræ og resistens

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Sygdomsforebyggelse

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

292. Udvikling af praktisk anvendelige insektværn til slagtekyllingehuse

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Sygdomsforebyggelse

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

293. Formidling om æg og sundhed

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Afsætningsfremme

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

294. Markedsadgang - Asien

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Afsætningsfremme

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

295. Indsamling og formidling af udenlandsk viden

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Afsætningsfremme

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

296. Markedsadgang for æg og ægprodukter til Kina

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Afsætningsfremme

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

297. Oplysning og dialog om produktionen

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Afsætningsfremme

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

298. Øget afsætning af økologisk kylling

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Afsætningsfremme

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

299. E-kontrol, rådgivning og konsulentarbejde for ægproduktionen

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Rådgivning

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

300. Kvalitetssikring I Kyllingeproduktionen - KIK

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Rådgivning

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

301. Statistik for produktion af fjerkrækød

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Rådgivning

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

302. Miljøregulering af slagtefjerkræproduktionen

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Rådgivning

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

303. Faglig Viden og Business Check til Fjerkræproducenter

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Rådgivning

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

304. Fakta om økologisk æg- og slagtekyllingeproduktion

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Rådgivning

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

305. Udredning af forekomsten af brystbensfraktur i ægproduktionen

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Dyrevelfærd

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

306. Dyrevelfærd hos slagtefjerkræ

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Dyrevelfærd

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

307. Dyrevelfærd indenfor ægproduktionen

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Dyrevelfærd

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

308. Undervisningsforløb og formidling til landbrugsuddannelserne

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Uddannelse

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

309. Styrket forskning, innovation og uddannelse

Tilskudsmodtager: Fjerkræafgiftsfonden

Hovedformål: Uddannelse

Der er tale om et tilskud via Fjerkræafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

310. Mere 3030 i 2020 - mere græsfrø med relativt mindre input

Tilskudsmodtager: Frøafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Frøafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

311. En ny spinatfrø-succes

Tilskudsmodtager: Frøafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Frøafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

312. Frøavl af græsmarksbælgplanter

Tilskudsmodtager: Frøafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Frøafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

313. Frøavlsrådgivning og sikring af "mindre anvendelse af planteværnsmidler"

Tilskudsmodtager: Frøafgiftsfonden

Hovedformål: Rådgivning

Der er tale om et tilskud via Frøafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

314. 3030 i 2020 mere græsfrø med relativt mindre input

Tilskudsmodtager: Frøafgiftsfonden

Hovedformål: Rådgivning

Der er tale om et tilskud via Frøafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

315. En ny spinatfrøsucces

Tilskudsmodtager: Frøafgiftsfonden

Hovedformål: Rådgivning

Der er tale om et tilskud via Frøafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

316. Grib din grøntsag

Tilskudsmodtager: Forbrugerrådet TÆNK

Hovedformål: Afsætningsfremme

De 17 til 25-årige er målgruppen for denne kampagne, da der netop i ungdomsårene sker en ændring af kostvaner, som resulterer i, at unge spiser færre grøntsager, mindre rugbrød og mere fastfood end børn¹.

Formålet med projektet er at derfor:

- på en ny og engagerende måde nå en målgruppe, der ikke i forvejen spiser meget frugt og grønt
- øge målgruppens viden om og glæde ved frugt og grønt
- få målgruppen til at spise mere frugt og grønt
- aflive myter om mere alternative kostråd

Aktiviteterne inkluderer inddragelse af målgruppen, en kvantitativ analyse af udfordringer og barrierer, involvering af de unge gennem de sociale medier og spil samt events på erhvervsskoler, strande eller lignende. Gennem hele forløbet vil der køre en løbende informationsindsats med konkrete redskaber.

På baggrund af samtaler med kommunikationsbureauet Kadaver, der har erfaring med emne og målgruppe, kan projektet beskrive en tilgang til målgruppen. Den endelige udformning vil blive udarbejdet ved hjælp af inddragelse af et relevant kommunikationsbureau og test hos målgruppen.

317. Formidling af forskningsresultater til dansk kvægbrug

Tilskudsmodtager: Aarhus Universitet

Hovedformål: Forskning og forsøg

Det er projektets formål hurtigst muligt at implementere den ny viden der fremkommer gennem en række forsknings- og udviklingsprojekter gennemført på Danmarks Kvægforskningscenter i kvægbruget.

Danmarks Kvægforskningscenter er enestående ved at kunne skabe sammenhæng mellem de intensive forsøg frem til anvendelse af disse i en produktionslignende besætning og kan derfor implementere og formidle gennem:

- Besøg af landmænd, rådgivere, landbrugsskole- og skoleelever både fra ind- og udland
- Åbent hus arrangementer,
- Målrettede artikler til landmænd og rådgivere
- Udgivelse af Kvæginfo – et nyhedsbrev
- Deltagelse i erfagrupper og indlæg på møder.

Endvidere er formidling af forskningsresultater i en bredere form med til at skabe internationale kontakter.

318. FoodCareers 2.0 - Flere talenter til landbrugs- og fødevarerhvervet

Tilskudsmodtager: Madkulturen

Hovedformål: Uddannelse

FoodCareers skal ses som en langsigtet indsats, der skal øge kendskabet til og interessen for de danske landbrugs- og fødevareruddannelser blandt unge. Målet er at styrke rekrutteringen af dygtige og motiverede elever og studerende, for dermed at sikre fremtidige talenter til fødevarerhvervet, således at den danske fødevarerklænges internationale konkurrenceevne styrkes. I 2016 sker der en markedsføring af foodcareers.dk., som er udviklet i 2015.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

319. Melsortsforsøg – afprøvning af sorter til anvendelse til kartoffelstivelsesproduktion

Tilskudsmodtager: Kartoffelafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Kartoffelafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

320. Forædling for Mop-top og Rattleresistens

Tilskudsmodtager: Kartoffelafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Kartoffelafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

321. Betydning af delt gødskning, bladgødskning og kamform

Tilskudsmodtager: Kartoffelafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Kartoffelafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

322. Kortlægning og udnyttelse af en markør for resistens mod *Globodera pallida*, Hvid cystenematode

Tilskudsmodtager: Kartoffelafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Kartoffelafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

323. Udbyttmåling på markniveau som en del af præcisionsjordbrug

Tilskudsmodtager: Kartoffelafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Kartoffelafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

324. Værdiafprøvning af sorter til brug i økologisk produktion af spisekartofler

Tilskudsmodtager: Kartoffelafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Kartoffelafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

325. Videnbase og specialrådgivning indenfor kartoffeldyrkning

Tilskudsmodtager: Kartoffelafgiftsfonden

Hovedformål: Rådgivning

Der er tale om et tilskud via Kartoffelafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

326. Kartoffelprisen/Kartoffelfestival

Tilskudsmodtager: Kartoffelafgiftsfonden

Hovedformål: Afsætningsfremme

Der er tale om et tilskud via Kartoffelafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

327. Analyse af årsager til faldende N-indhold i kerne

Tilskudsmodtager: Københavns Universitet

Hovedformål: Forskning og forsøg

De sidste 10-15 år er der set et faldende proteinindhold i korn, der ikke i tilstrækkelig grad er taget i betragtning i disse analyser. Projektets formål er at forbedre forståelsen og beskrivelsen af disse sammenhænge med henblik på bedre rådgivning og omkostningseffektive virkemiddel-analyser.

I projektet undersøges om det faldende proteinindhold, der er observeret i dansk korn, kan forklares på basis af den eksisterende forståelse af de underliggende processer som beskrevet i jord-plante-atmosfære-modellen "Daisy". Hvis det ikke er tilfældet, undersøges modellens forudsætninger, procesbeskrivelser og parameterisering med henblik på at opnå en mere korrekt beskrivelse. Undersøgelsen vil basere sig på eksisterende forsøgsdata, primært fra SEGES' databaser, publicerede data fra kvadratnettet og notatet "Kvælstoffriggørelse fra jord og kvælstofoptagelse i vinterhvede over 25 år (L. Knudsen, 2015) om indikationer af faldende mineralisering i jorden over de sidste 25 år, men også på et igangværende samarbejde med DCE vedrørende modellering af LOOP-data (MSc-studie).

Arbejdshypotesen er, at den observerede udvikling skyldes en blanding af faktorer, nemlig gødningsnormerne, faldende mineralisering, måske med en anden tidlig fordeling, sædskifteplacering, temperaturforhold, efterafgrøder, men også ændring i sorter med hensyn til tørstofudbytte og kvælstofoptagelseseffektivitet.

Projektet munder ud i en beskrivelse af sammenhænge bag det faldende proteinindhold i korn og forslag til hvordan udviklingen kan vendes til brug i praktisk rådgivning, samt en vejledning til hvorledes Daisy bør anvendes i scenarieberegninger, der skal repræsentere praktisk landbrug eller danne grundlag for analyser af omkostningseffektive tiltag og virkemidler.

328. Vækst og kulturteknik

Tilskudsmodtager: Sukkerroeaftgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Sukkerroeaftgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

329. Bekæmpelse af sygdomme og skadedyr

Tilskudsmodtager: Sukkerroeaftgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Sukkerroeaftgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

330. Radrensning, styring og mindre herbicideforbrug

Tilskudsmodtager: Sukkerroeaftgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Sukkerroeaftgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

331. Gødningsforsøg

Tilskudsmodtager: Sukkerroeaftgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Sukkerroeaftgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

332. Projekt rene roer til fabrikken og maskinforsøg

Tilskudsmodtager: Sukkerroefgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Sukkerroefgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

333. Ukrudtsbekæmpelse og reduceret anvendelse af herbicider

Tilskudsmodtager: Sukkerroefgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Sukkerroefgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

334. forsøg med sorter

Tilskudsmodtager: Sukkerroefgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Sukkerroefgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

335. Betydning af ernæring i det føtale liv for fårs produktivitet

Tilskudsmodtager: Fåreafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Fåreafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

336. Undersøge effekten af alternative midler i forhold til medicin

Tilskudsmodtager: Fåreafgiftsfonden

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er tale om et tilskud via Fåreafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

337. Moderne teknik i naturpleje med får

Tilskudsmodtager: Fåreafgiftsfonden

Hovedformål: Uddannelse

Der er tale om et tilskud via Fåreafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

338. Dyrlægerådgivning

Tilskudsmodtager: Fåreafgiftsfonden

Hovedformål: Rådgivning

Der er tale om et tilskud via Fåreafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

339. Videndeling og administration af fødevare- og veterinærlovgivning

Tilskudsmodtager: Fåreafgiftsfonden

Hovedformål: Rådgivning

Der er tale om et tilskud via Fåreafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

340. Aktiv anvendelse af avlsredskaberne kåring og scanning

Tilskudsmodtager: Fåreafgiftsfonden

Hovedformål: Produktudvikling

Der er tale om et tilskud via Fåreafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

341. Danske fåreavlerforeningers portal og hjemmeside

Tilskudsmodtager: Fåreafgiftsfonden

Hovedformål: Produktudvikling

Der er tale om et tilskud via Fåreafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

342. Markedsføring af får ved Landsskuets fåreudstilling

Tilskudsmodtager: Fåreafgiftsfonden

Hovedformål: Afsætningsfremme

Der er tale om et tilskud via Fåreafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

343. Tilsyn med prisrapportering af lam til EU

Tilskudsmodtager: Fåreafgiftsfonden

Hovedformål: Kontrol

Der er tale om et tilskud via Fåreafgiftsfonden. Der henvises til afgiftsfondens budget for en nærmere beskrivelse af midlernes anvendelse.

344. Produktion af sortshonninger

Tilskudsmodtager: Danmarks Biavlerforening

Hovedformål: Forskning og forsøg

Der er sket en markant stigning i antallet af biavlere i Danmark, hovedsageligt fritidsbiavlere med få stader. Samtidig er der set et fald i antallet af erhvervsbiavlere, så antallet af bifamilier ikke er steget tilsvarende. Den danske honningproduktion er derfor stabil eller endog faldende og muligheden for at leje bifamilier til bestøvningsformål i frø- og frugtavlen forringes. Projektet ønsker at give de nye biavlere viden om honningkvaliteter og øge deres muligheder for at udvikle biavl, således at en del af disse udvikler deres biavl til et erhverv.

Projektet har følgende aktiviteter:

- Udarbejdelse af vejledninger om projektet og biavlere indbydes til at deltage. Der udarbejdes vejledning i kravene til sortshonninger (monoflora honninger).
- Biavlerne registrerer og beskriver med hjælp fra rådgivningen masseblomstrende planter i bigårdenes omgivelser. Der indsamles honningprøver af honninger, som formodes at opfylde kravene. Honninger analyseres og data bearbejdes.

345. Pollendiversitet og næringskvalitet til bier

Tilskudsmodtager: Danmarks Biavlerforening

Hovedformål: Forskning og forsøg

Formålet med projektet er at belyse diversitet af fødegrundlaget for bier og andre bestøvende insekter gennem sæsonen. På den baggrund udarbejdes vejledninger til landmænd, jægere og biavlere om hvorledes biernes adgang til pollen (proteinføde) af høj værdi kan forbedres gennem hele sæsonen. Sammen med analyser af honning fra bigårdene giver projektet desuden mulighed for at vurdere lokale muligheder for produktion af specialhonninger.

Projektet indgår som dansk del af et europæisk projekt "Citizen Science Investigation of pollen diversity", der er iværksat af en arbejdsgruppe under den internationale forskernetværk COLOSS, der har til formål at facilitere

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

re internationalt samarbejde til at klarlægge årsagerne til de store tab af bifamilier, som man har oplevet i flere lande gennem de seneste år. www.coloss.org

Formålet er at foretage undersøgelser af planteressourcer i bigårdenes omgivelser, samt analysere planteressourcer med nektar og pollen til bier og andre bestøvende insekter under forskellige forhold, klima, miljøfaktorer, landbrug, skov, by m.v. Der er ca 470 biavlere i Europa, som indsamler pollen fra pollenfælder på bistaderne hver 3 uge i hele sæsonen. I Danmark er der 30 deltagere (Citizen Scientists).

I Danmark indgår Danmarks Biavlerforenings observationsbigårde i undersøgelserne, der sker løbende registreringer og undersøgelser af klimadata, biernes sundhed, udvikling og produktion.

346. Udvikling og test af nyt slagtekoncept og slagtehus på Bornholm.

Tilskudsmodtager: Hallegård Slagtehus

Hovedformål: Forskning og forsøg

Udvikling og test af et nyt slagtekoncept på Bornholm. Husdyrene aflives i lejet/på marken, hvor efter kroppe transporteres hurtigst muligt til slagtehuset. Alle dyr afhedes under slagtingen, hvor der udover leveringen af lokale gourmetprodukter, også introduceres høj kvalitets skind fra unge dyr til markedet. Konceptet udvikles og testes i en treårig periode. 2016, 2017 og 2018.

Slagtehuset vil i samme periode fungere som forsøgsslagteri, for eksempel til vurdering af den ideelle slagtealder og vægt, med tilhørende skånsom tilberedning og sensoriske test, m.v. Det forudsættes at der er etableret et slagtehus til slagtekoncept ved Hallegaard. Det er et slagtehus af ny type med optimal dyrevelfærd. Slagtehuset er udviklet til konceptet "Velfærdsdelikatesser® - fra bonde til kunde".

347. Udbredelse af "Velfærdsdelikatesser" på Bornholm

Tilskudsmodtager: Hallegård Slagtehus

Hovedformål: Dyrevelfærd

Velfærdsdelikatesser er et nyt jordbrugssystem, som nytænker dyrevelfærd, miljøbelastning og biodiversitet i et samlet koncept. Velfærdsdelikatesserne er et nyt produktionssystem. Derfor er det kun delvist afprøvet. Grundprincippet er et alsidigt husdyrhold med sæsondrift. Det betyder, at alle husdyr kun har et kuld om året. Typisk vil det naturlige være, at husdyrene får sit kuld i det tidlige forår. Husdyrholdet skal baseres på oprindelige racer og "hele dyr", hvilket betyder, at der ikke kastreres, halekuperes eller afhornes, ligesom søerne ikke ringes, høns ikke næbtrimmes og lignende.

Alle husdyr skal på friland året rundt, og fodringen skal baseres på hjemmedyrket grovfoder for at sikre en langsom vækst. Af hensyn til miljøet skal den gennemsnitlige 3 dyretæthed være maksimalt 0,5 DE/Ha. Den lave belægningsgrad og den store andel af hjemmedyrket foder gør, at bedrifterne får et energioverskud. Konceptet lægger vægt på, at valg af racer og arter bidrager til insitu bevaring, opformering og udnyttelse af dyr og arter der er tilpasset det nordiske klima. På sigt vil husdyr kunne tages af FAOs liste over truede racer. Konceptets regelsæt, der er under fortsat udvikling, kan ses på Dyrenes Beskyttelses hjemmeside: <http://www.dyrenesbeskyttelse.dk>. Det er således lykkedes at starte et koncept, men skal det opskaleres og udbredes til gavn for naturen, dyrevelfærden og biodiversiteten skal det understøttes. Aktiviteterne er organiseret i arbejdsplaner:

- Besøgs og demonstrationsgaard (Hallegaard)
- Starthjælp til besætninger.
- Markedsføring/events

Noter til supplerende oplysninger – basisbudget 2016

348. Biodynamisk salg fremme med informative film til web og butik

Tilskudsmodtager: Foreningen Biodynamisk Jordbrug

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektet har til formål at styrke salget af biodynamiske fødevarer ved hjælp af informative, forbrugerrettede videofilm på nettet. Analyser af sociale medier viser, at især korte videofilm giver en høj grad af interaktion og er et meget virksomt informationsmedie. Filmene skal styrke interessen og købsmotivationen ved at øge vidensniveauet og tilliden hos forbrugerne. Det er film med et oplysende og sagligt indhold med biodynamikeren og forbrugeren i centrum. Det bærende er den faglighed og det personlige engagement, der præger biodynamiske landmænd og virksomheder, der forarbejder og forhandler biodynamiske fødevarer.

Projektet vil producere 10+2 film, der i form og længde er tilpasset visning på hjemmesider og de sociale medier som YouTube og Facebook for størst mulig udbredelse og effekt. Desuden til brug i butikker, ved messer og udstillinger. De 10 videofilm vil være korte, emnefokuserede film, mens 2 film vil have længere, sammenhængende præsentationer. Filmene vil have fokus på den merværdi, forbrugerne får og bidrager til ved at vælge biodynamiske produkter – merværdi for forbrugeren selv, for jorden, dyrevelfærd, biodiversitet, miljø, klima, landmanden og samfundet som helhed.